

TISZTELT POLGÁRMESTER ASSZONY ÉS KÉPVISELŐTESTÜLET !

SZERETNÉM AZ ELŐZŐ ÉVEKEHEZ HASONLÓAN BÉRBE VENNI AZ ÚJFALUSI ÓVODA ÉPÜLETÉT.

2026.05.01-2026.08.30. 4 HÓNAP LENNE AZ IDŐTARTAM. EZ IDŐ ALATT ALAKÓÉPÜLET

KÖRNYÉKÉT RENDBEN TARTJUK.

KÖZREMŰKÖDÉSÜKET MEGKÖSZÖNÖM, MARADOK TISZTELETTEL KOTROCZÓ JÁNOS.

Nagykamarás, 2026.04.20.

Handwritten signature

Kunágotai Közös Önkormányzati Hivatal Kunágota, Rákóczi u. 9.		
Érkezett:		
10/1243-1	Előiratszám:	mell.
Előszám:	Utószám:	Előadó:
		<i>Handwritten signature</i>

Kunágotai Közös Önkormányzati Hivatal Kunágota, Rákóczi u. 9.	
Erkezett:	2026.04.28.
Erkezetiőszám:	1033/2026

NAGYKAMARÁS
KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
KÖPVISELŐ - TESTÜLETE

Szeretettel meghívjuk
óvodai ballagási ünnepségünkre

IDŐPONT

2026. május 30. 9:00

HELYSZÍN

5751 Nagykamarás, Ady utca 9.

A Ballagó Gyermekek:

Gera Bence Noel
Horváth Dominik
Keresztes Korina Mária
Lakos Zsombor

„Ha megtanulsz mosolyogni,
észreveszed, ami szép,
rádöbbsz majd, amit te adsz,
mások azt nyújtják feléd.

(K. László Szilvia)

Meghívó

*Óvoda Nagykamarás
2026.*

Fővárosi Ítéletábra

Az ügy száma: 16.Gf.40.222/2025/6-II.

A felperesek:

Mezőhegyes Városi Önkormányzat I. rendű
(5820 Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 22.)

Battonya Város Önkormányzata II. rendű
(5830 Battonya, Fő utca 91.)

Kevermes Nagyközség Önkormányzata III. rendű
(5744 Kevermes, Jókai utca 1.)

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata IV. rendű
(5800 Mezőkovácsháza, Árpád utca 176.)

Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulás V. rendű
(5800 Mezőkovácsháza, Árpád utca 176.)

Pusztaszentlaka Község Önkormányzata VI. rendű
(5665 Pusztaszentlaka, Grágán utca 12.)

Medgyesegyháza Városi Önkormányzat VII. rendű
(5666 Medgyesegyháza, Kossuth Lajos tér 1.)

Dombegyház Nagyközség Önkormányzata VIII. rendű
(5836 Dombegyház, Tavasz utca 5.)

A felperesek képviselői:

Dr. Varga Imre ügyvéd az I. rendű felperes képviselőjében
(5600 Békéscsaba, Kinizsi utca 13.)

Dr. Kopcsák Zoltán ügyvéd a II. és VIII. rendű felperesek képviselőjében
(5600 Békéscsaba, Kinizsi utca 13.)

Dr. Nagy Sándor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Sándor ügyvéd) a III., IV., V. és VII.
rendű felperesek képviselőjében
(1136 Budapest, Pannónia utca 11. IV. emelet 408. ajtó)

Dr. Kindler Katalin ügyvéd, ügygondnok VI. rendű felperes képviselőjében
(1141 Budapest, Vezér utca 116. II. emelet 6. ajtó)

Az alperes:

Nemzeti Fejlesztési Központ
(1077 Budapest, Wesselényi utca 20-22.)

Az alperes képviselője:

Dr. Szolnoki István kamarai jogtanácsos
(1077 Budapest, Wesselényi utca 20-22.)

A per tárgya: támogatási jogviszonnyal kapcsolatos per

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 31.P.20.836/2024/44/II.

A fellebbezést benyújtó felek: II., III., IV., V. és VII. rendű felperesek

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja azzal a kijavítással, hogy az alperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegének megfizetésére a II. rendű felperest, a III. rendű felperest, a IV. rendű felperest, az V. rendű felperest, és a VII. rendű felperest kötelezi.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 800.000 (nyolcszázezer) forint, a III. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (háromszázezer) forint, a IV. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 350.000 (háromszázötvenezer) forint, az V. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (háromszázezer) forint, a VII. rendű felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárás során felmerült 6.369.880 (hatmillió-háromszázhatvankilencezer-nyolcszáznyolcvan) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperesek kereseti kérelmükben szerződésszegéssel okozott kártérítés jogcímen kérték az alperes marasztalását: a II. rendű felperes 53.139.717 forint és kamata, a III. rendű felperes 14.813.694 forint tőke és kamata, a IV. rendű felperes 17.226.467 forint és kamata, az V. rendű felperes 14.333.347 forint és kamata, a VII. rendű felperes 2.000.000 forint tőke és kamata megfizetésére kérte kötelezni alperest.
- [2] Előadták, hogy konzorciumként támogatási szerződést kötöttek az alperes jogelődjével. A projektet megvalósították, azonban az alperes a támogatási szerződéstől jogellenesen elállt, amivel kárt okozott. Álláspontjuk szerint az elállás jogszerűsége körében a szabálytalansági döntésben rögzített szerződésszegő magatartások megvalósulását kell vizsgálni a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, amellyel összefüggésben pendrive-on csatolták a szabálytalansági döntés egyes gyanúpontjai helytelenségének igazolásaként az indikátor értékeket alátámasztó dokumentumokat. Mindezek alapján megállapítható, hogy az elállás feltételei nem álltak fent, a projekt megvalósult, az esetleges szerződésszegés esetében pedig az elállás nem volt arányos jogkövetkezmény. Hivatkoztak arra is, hogy az elállási jog gyakorlása kizárt, mert az eredeti állapot nem állítható helyre. Az érvényesített jog körében a

Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:140. § (1) bekezdését, 6:213. § (2) bekezdését, a 6:137. §-át, 6:142. §-át, 6:143. §-át és 6:144. §-át jelölték meg. Kiemelték, hogy a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 05.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 59. § (5) bekezdése szerint a konzorciumi tagok támogatási szerződés megszegéséért való felelőssége nem egyetemleges, a 164. § (4) bekezdés szerint a jogkövetkezménynek igazodnia kell a szabálytalanság súlyához. Hivatkoztak az ÁSZF 7.4.2. b) pontjára, amely alapján a kedvezményezettet először fel kellett volna szólítani a szerződésszerű teljesítésre, ami nem történt meg.

- [3] Az alperes az ellenkérelmében kérte a felperesek keresetének az elutasítását. Hivatkozott arra, hogy a konzorcium, mint kedvezményezett szerződésszegő jogellenes magatartást tanúsított, ezért a támogatási szerződéstől jogszerűen állt el, azaz az alperes részéről a szerződésszegő magatartás nem állapítható meg, kárt nem okozott.
- [4] Hangsúlyozta, hogy a támogatási szerződést a konzorciummal, a konzorciumot képviselő II. rendű felperessel kötötte. A támogatási szerződés egy egységes oszthatatlan szolgáltatásra vonatkozik, a projekt nincs részekre lebontva. A konzorciumi tagok a projektek megvalósulásáért egyetemleges felelősséggel tartoznak a támogató felé a Rendelet 3. § 19. pontja és a Ptk. 6:498. §-a értelmében. Kiemelte, hogy a kedvezményezett a harmadik hiánypótlás során sem nyújtotta be a Felhívásban rögzített dokumentumokat, azokat az EPTK felületre nem töltötte fel, ezért a záró szakmai beszámoló ellenőrzése csak a meglévő anyagok, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján volt lehetséges, ami alapján négy gyanúponthoz szabálytalanságot állapított meg. A hiányosan benyújtott dokumentumok nem igazolták a műszaki-szakmai eredményeket, a célértékek elérését, ennél fogva nem igazolható a felmerült költségek valódisága sem. Ennek megfelelően a projekt megvalósítása során a kedvezményezett nem a Felhívásban és a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően járt el, ezért indokolatlan és jogosulatlan kiadás keletkezett, illetve keletkezhett Magyarország és az Unió költségvetésében, ugyanakkor a pénzügyi érdeksérelem, illetve annak veszélye is fennáll. Kiemelte, hogy az elállás jogszerűtlensége tanúkkal nem igazolható, a szerződésszerű teljesítést felpereseknek az okirati bizonyítékoknak az alpereshez határidőben történő benyújtásával kellett volna igazolniuk.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte az I.-VIII rendű alpereseket (helyesen: felpereseket), hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek együttesen összesen 1.000.000 forint perköltséget akként, hogy az I. rendű felperes 120.000 forintot, a II. rendű alperes (helyesen: felperes) 370.000 forintot, a III. rendű alperes (helyesen: felperes) 110.000 forintot, a IV. rendű alperes (helyesen: felperes) 120.000 forintot, az V. rendű alperes (helyesen: felperes) 100.000 forintot, a VI. rendű alperes (helyesen: felperes) 70.000 forintot, a VII. rendű alperes (helyesen: felperes) 10.000 forintot, a VIII. rendű alperes (helyesen: felperes) 100.000 forintot. A VI. rendű felperesi képviselő dr. Kindler Katalin ügyvéd ügygondnoki díját 150.000 forintban állapította meg, amelyet az állam visel. Rendelkezett továbbá az ügygondnoki díjnak az ítélet jogerőre emelkedését követő kiutalásáról. Megállapította, hogy a feljegyzett 1.500.000 forint eljárási illeték az állam terhén marad.
- [6] Határozatának tényállásában megállapította, hogy Magyarország Kormánya az Európai Unió Európai Strukturális és Beruházási Alapok felhasználásával közszolgáltatások minőségi fejlesztése és hozzáférhetőségének javítását célozva – a 105/2015 (IV.23.) Korm.rendelet szerint kedvezményezett települések önkormányzatai, valamint ezen települési önkormányzatok többségi tulajdonában álló nonprofit szervezetek részére – a humán

közszolgáltatások fejlesztésének megvalósítása érdekében – pályázati felhívást tett közzé EFOP-3.9.2-16 kódszámmal a humán kapacitások területi különbségeinek csökkentése érdekében projektek megvalósítására. A Felhívás címe „Humán kapacitások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek” volt.

- [7] Az I.-VIII. rendű felperesek a Felhívás alapján közös támogatási kérelem benyújtása érdekében 2017. február 1-én elvi konzorciumi együttműködési megállapodást, később egységes szerkezetbe foglalt un. végleges konzorciumi együttműködési megállapodást kötöttek. 2017. március 16-án a konzorcium vezetője, a II. rendű felperes EFOP 3.9.2.-16-2017-0025 számon „Komplex humán kapacitás fejlesztés a minőségi közszolgáltatásért és a társadalmi hátrányok enyhítéséért” címen támogatási kérelmet nyújtott be.
- [8] 2017. november 7-én a konzorcium által benyújtott pályázatot támogatandónak ítélték, és támogató 492.806.144 forint vissza nem térítendő támogatásról küldött értesítést.
- [9] 2017. december 29-én az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP), mint támogató és a II. rendű felperes által képviselt konzorcium között támogatási szerződés jött létre a projekt megvalósítására. A támogatás összegéből a konzorciumi tagok, a felperesek különböző mértékben részesültek a pályázatban általuk megvalósítandó projektek támogatására. A támogatási szerződés szerint a projekt kezdetének időpontja 2018. január 4., a projekt befejezésének időpontja 2019. december 31. volt. A támogatási szerződés szerint a kedvezményezettnek meg kellett felelnie a Felhívásban előírtaknak, a támogatási szerződés szabályainak, a szerződés részét képező ÁSZF-nek, valamint a jogszabályi előírásoknak.
- [10] A támogatási szerződés értelmében a kedvezményezett általi szerződésszegésnek minősül a 7.1.1. pont szerint, ha a támogatást jogszabályellenesen, nem rendeltetésszerűen, illetve nem a projekt céljának megvalósítására használja fel, vagy a támogatott tevékenység megvalósítása egyéb módon meghiúsul, illetve tartós akadályba ütközik; a 7.1.2. pont szerint, ha a támogatott tevékenység megvalósításával – neki felróható okból – késedelembe esik, illetve részben vagy teljes mértékben elmulasztja azok teljesítését; továbbá a 7.1.3. pont szerint, ha a projekt megvalósítása során jogszabályon vagy szerződésen alapuló egyéb kötelezettségét megszegi, annak nem vagy nem határidőben tesz eleget, így különösen, ha a kedvezményezett nem tesz eleget, illetve határidőben nem tesz eleget a szerződésben, az ÁSZF-ben vagy jogszabályban foglalt bejelentési, adat- és információ szolgáltatási, nyilatkozattételi vagy egyéb együttműködési kötelezettségének [b]); bármely jelentéstételi vagy beszámolási kötelezettségét, azt nem megfelelő formában vagy nem a megfelelő információkkal és mellékletekkel nyújtja be, a kötelezettségét a teljesítésre vagy hiánypótlásra vonatkozó felszólítás kézhez vételétől számított 15 napon belül sem teljesíti [c]);
- [11] A 7.2. pont értelmében a kedvezményezett általi szerződésszegés jogkövetkezményeiként a támogató a 272/2014 (XI.5.) Korm. rendeletben meghatározottakat és az alábbi jogkövetkezményeket alkalmazhatja: 5. elállás, 6. jogtalanul igénybe vett támogatási összeg visszakövetelése. A 7.4.2. pont szerint, ha a kedvezményezett a rá vonatkozó bármilyen jogszabályi, szerződéses vagy egyéb előírást megszegi, a támogató jogosult a szerződéstől elállni, így különösen a) a 7.1. pontban írt szerződésszegések esetén, kivéve, ha a szerződés vagy az ÁSZF a szerződésszegéshez más jogkövetkezményeket fűz, b) ha a kedvezményezett a támogató szerződésszerű teljesítésére vonatkozó felszólításra az abban megjelölt határidőt követő 30 napon belül sem teljesíti a szerződés, valamint az ÁSZF alapján fennálló kötelezettségét, h) a kedvezményezett ellen lefolytatott szabálytalansági eljárás eredményeként szabálytalanság megállapítása történik, a támogatott tevékenység

megvalósulása meghiúsul, tartós akadályba ütközik, e) a 272/2014 (XI.5.) Korm. rendeletben, az ÁVR-ben, vagy más vonatkozó jogszabályban meghatározott egyéb esetekben. A szerződéstől történő elállás esetén a kedvezményezett az addig folyósított támogatás – beleértve az előleg – összegét a Ptk. 6:47. § (2) és (4) bekezdése szerinti kamattal növelt mértékben – kincstári körbe tartozó központi költségvetési szervek esetében kamatmentesen köteles visszafizetni a támogató által megjelölt bankszámlára, az elállás készbétételétől számított 30 napon belül. A szerződés 14.2. pontja szerint a szerződést felmondani nem lehet.

- [12] A II. rendű felperes, a konzorcium vezetője 2020. július 30-án záró kifizetési igénylést és záró beszámolót nyújtott be a támogatóhoz. 2020. december 18-án a támogató a konzorcium vezetőjét hiánypótlásra hívta fel, a hiányokat azonban nem pótolta teljeskörűen. 2021. május 4-én a támogató újabb hiánypótlási felhívást küldött a kedvezményezettnek, amelyre 10 nap határidőt biztosított, e hiánypótlási felhívást a konzorcium képviselője nem töltötte le, nem vette át, ezért a támogató a felhívás kézbesítési vélelmét állapította meg.
- [13] 2021. június 1-3. között a támogató a hiánypótlási felhívások nem teljesítése miatt helyszíni ellenőrzést tartott, amelyről jegyzőkönyvet vett fel, ebben a kedvezményezett számára előírta a szükséges intézkedéseket.
- [14] 2021. július 8-án a támogató újabb, harmadik hiánypótlási felhívást küldött a kedvezményezett konzorcium vezetője részére, aki e felhívást sem töltötte le, nem vette át, ezért a támogató 2021. július 15-én a hiánypótlási felhívás kézbesítése vélelmének beálltát rögzítette. A hiánypótlási felhívás teljesítésére 15 nap határidő állt rendelkezésre. A kedvezményezett konzorcium képviselője a harmadik hiánypótlási felhívást 2021. július 30-án, a hiánypótlási határidő teljesítésének utolsó napján vette át, a hiánypótlást határidőben nem teljesítette.
- [15] A támogató a záró kifizetés igénylés és a záró beszámoló hiánypótlásának nem teljesítése miatt szabálytalansági eljárást indított a kedvezményezettel szemben. Az erről szóló tájékoztatást 2021. október 15-én a kedvezményezettnek a kapcsolattartás elektronikus felületén megküldte, azonban a kedvezményezett konzorcium képviselője e tájékoztatást sem töltötte le, a kézbesítési vélelem beállt. A támogató a szabálytalansági eljárásban a határidőt meghosszabbította.
- [16] A 2022. július 6-án kelt szabálytalansági döntésben a támogató megállapította, hogy szabálytalanság történt a projekt teljesítésében, mert a kedvezményezett a záró szakmai beszámoló benyújtását több alkalommal elmulasztotta, a harmadik hiánypótlási körben sem nyújtották be a kért dokumentumokat, a beszámoló ellenőrzése ezért csak a rendelkezésre álló iratok alapján történt, ami hiányosságokat rögzített.
- [17] A szabálytalansági döntés az alábbiakat tartalmazza:
Az 1. gyanúpont szerint a záró szakmai beszámoló hiánypótlásának benyújtását a kedvezményezett több alkalommal elmulasztotta, a harmadik hiánypótlási körben sem kerültek benyújtásra a hiánypótlásban kért dokumentumok, illetve azok feltöltése nem történt meg az EPTK felületre sem, így a záró szakmai beszámoló ellenőrzése csak a záró szakmai beszámoló és a korábbi szakmai beszámolók során csatolt dokumentumok alapján volt lehetséges. A lefolytatott ellenőrzés alapján nem teljesült az a feltétel, miszerint a Felhívás 3.4.1. alapján a 3. mérőföldkö dátumáig (amely dátum megegyezik a projekt fizikai befejezésének napjával) a számszerűsített szakmai elvárások és a vállalt indikátor értékek 100%-a teljesül, valamint valamennyi kötelezően előírt tevékenység, illetve a támogatási

kérelemben vállalt tevékenység megvalósul. A rendelkezésre álló dokumentumok alapján az ellenőrzést követően a hiányosságok miatt az indikátor értékek nem voltak elfogadhatóak.

- [18] A 2. gyanúpont szerint nem teljesült a Felhívás 3.4.1.1. pontjában meghatározott feltétel, amely szerint a műszaki-szakmai eredményeket a projekt fizikai befejezésének időpontjára szükséges elérni. A műszaki-szakmai eredményeket alátámasztó dokumentumok hiányosan kerültek feltöltésre, a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján a műszaki-szakmai eredmények egyike sem teljesült, a kért dokumentumokat nem nyújtották be a harmadik hiánypótlásra sem.
- [19] A 3. gyanúpont megállapította, hogy a Felhívás 3.1.2.1. pontja alapján a projekt befejezésekor 150.000.000 forint vagy azt meghaladó támogatási összegű projekt esetén kötelező a projektszintű könyvvizsgálat elvégzése, az erről szóló igazolást a záró elszámolás részeként szükséges benyújtani. A kedvezményezett részéről ennek benyújtása nem történt meg, azt az elektronikus rendszerbe nem töltötték fel. 4. gyanúpont szerint a Felhívás 3.1.2. pontja alapján a kötelező tájékoztatás, a nyilvánosságra vonatkozó feltételek sem teljesültek, nem került benyújtásra a sajtóközlemény a projekt zárásáról, illetve a c) és d) típusú táblákra vonatkozóan kért fotók és nyilatkozatokat sem csatolták.
- [20] A szabálytalansági döntés szerint a szabálytalansági eljárás megindításáról a konzorcium, a kedvezményezett és a konzorciumi tagok tájékoztatást kaptak. A tájékoztató levelet sem a kedvezményezett, sem a konzorciumi tagok nem vették át, a rendelkezésre álló hét napon belül a kézbesítési vélelem beállt valamennyi konzorciumi partner vonatkozásában. A kedvezményezett, illetve a konzorciumi tagok az eljárás folyamán észrevételt nem tettek.
- [21] A szabálytalansági döntés rögzítette, hogy a támogatási szerződéssel a konzorcium vezetője és az Emberi Erőforrások Minisztériuma, mint támogató között jött létre támogatási jogviszony. Megállapította, hogy a kedvezményezett a projekt megvalósítása során nem a Felhívásban és a Rendeletben foglaltaknak megfelelően járt el, kiemelte, hogy mind az indikátorok, mind a műszaki-szakmai eredmények kapcsán nem elég csupán a záró beszámolóban nyilatkozni az adott érték eléréséről, a Rendelet 120. § (1) bekezdés alapján valamennyi alátámasztó dokumentum benyújtása kötelező és azokat megvizsgálva az Irányító Hatóság dönt az adott indikátor/műszaki-szakmai eredmény teljesítésének elfogadásáról. A szabálytalansági döntés mellékletét képező táblázat pontosan felsorolta, hogy mely megvalósítani vállalt programok esetében milyen hiányosságok voltak, mely dokumentumok nem kerültek benyújtásra.
- [22] A szabálytalansági döntés megállapította az ÁSZF 7.1.2. és 7.1.3. pontjainak a megszegését, ezért a támogatási szerződéstől jogosult elállni a 7.4.2. pont a)-b) és e) pontjai alapján, valamint a Rendelet 128. § (5) bekezdése és 90. § d) és e) pontjai alapján, mert a projekt szabályszerű megvalósítására nem került sor, a vállalt műszaki-szakmai eredmények nem teljesültek, a kedvezményezett a támogatás összegével a záró beszámoló hiányosságai miatt nem számolt el, ezért megállapítható a jogsértés ténye.
- [23] A szabálytalansági döntéssel szemben a kedvezményezettek jogorvoslati kérelmet terjesztettek elő. 2022. október 26-án a Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztése Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkársága a jogorvoslati kérelmet elbírálva a szabálytalansági döntést helybenhagyta.

- [24] 2022. november 9-én a szabálytalansági döntésre tekintettel az Irányító Hatóság a támogatási szerződéstől elállt, és a konzorciumi tagok részére külön-külön felszólítást küldött: az I. rendű felperest 16.066.000 forint, a II. rendű felperest 49.575.600 forint, a III. rendű felperest 13.885.300 forint, a IV. rendű felperest 16.066.000 forint, az V. rendű felperest 354.646.644 forint, a VI. rendű felperest 12.615.300 forint, a VII. rendű felperest 16.066.000 forint, a VIII. rendű felperest 13.426.402 forint támogatás visszafizetésére kötelezte.
- [25] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában megállapította, hogy az alperesi jogelőd és a konzorcium között támogatási szerződés jött létre, amelyben a támogató a költségvetési támogatás nyújtására, a kedvezményezett pedig a számára megállapított, előírt kötelezettségek teljesítésére vállalt kötelezettséget. A 33.885/218. (XII. 14.) AB határozat indokolása alapján rögzítette, hogy a támogatási okirattal sajátos közjogi és magánjogi szabályokon nyugvó jogviszony, atipikus szerződés jött létre, amelyben az elállás jogszerűsége polgári bíróság előtt vitatható. Ennek körében utalt a Kúria Kfv.IV.35.017/2014/9. számú ítéletében foglaltakra, továbbá a Kúriának a pénzügyi támogatással kapcsolatos perek hatásköri kérdéseit vizsgáló 1/2012. (XII. 10.) K-PK véleményében rögzítettekre is. Kiemelte, hogy a támogatási szerződéssel kapcsolatos elállás jogszerűsége, a szerződésszegés és annak jogkövetkezményei tekintetében a Ptk. rendelkezései az irányadóak.
- [26] Hangsúlyozta, hogy az alperes a polgári jogi társasággal, a konzorciummal kötött támogatási szerződést, amellyel összefüggésben utalt a Ptk. 6:498. §-ában foglaltakra. Tévesnek tartotta a felperesek azon hivatkozását, hogy a konzorciummal kötött támogatási szerződés alapján a tagok nem felelnek a másik tag magatartásáért, ennek körében az alperes érvelését osztotta. Kiemelte, hogy a projektet egy egységes egésznek kell tekinteni attól függetlenül, hogy a konzorciumi tagok a támogatási szerződésnek a projekt rájuk vonatkozó részét, az általuk igényelt támogatás tekintetében önállóan valósították meg.
- [27] Vizsgálva az alperes elállásának jogszerűségét, illetve ezzel összefüggésben a felpereseknek a Ptk. 6:142. § és 143. §-ára alapított kártérítési keresetét megállapította, hogy az alperes szabálytalanságot megállapító döntésében rögzítettek ténszerűek. Helytállóan állapította meg a szabálytalansági döntés azt, hogy a felperesek megsértették a Felhívás 3.4.1. pontját, mivel a felpereseknek a projekt fizikai befejezését követően a záró elszámoláskor a számszerűsített szakmai elvárások és a vállalt indikátor értékek 100%-ának teljesülését igazolni kellett volna a megfelelő dokumentumok benyújtásával és ezeknek az EPTK rendszerbe való feltöltésével. Az indikátorok és a műszaki-szakmai eredmények esetében nem volt elegendő a záró beszámolóban csupán nyilatkozni az adott érték eléréséről, mert a Rendelet 120. § (1) bekezdése értelmében az ezeket alátámasztó dokumentumokat be kellett volna nyújtani, amelyek alapján az irányító hatóság dönt az adott indikátor, műszaki-szakmai eredmény teljesítésének elfogadásáról. Nem vitásan a felperesek a harmadik hiánypótlási felhívásnak sem tettek eleget, a műszaki-szakmai eredményeket alátámasztó dokumentumokat hiányosan küldték meg, ezért az alperes az ellenőrzést a hiányos dokumentumok alapján végezte el, amelyek értelmében a műszaki-szakmai eredmények és az indikátor értékek nem teljesülését állapította meg.
- [28] A szabálytalansági döntés mellékletét képező táblázat pontosan felsorolta, hogy mely megvalósítani vállalt programok esetében, milyen hiányosságok voltak és mely dokumentumokat nem nyújtottak be. Mindezt akként értékelte az elsőfokú bíróság, hogy az előírásokat a felperesek megszegték, amely lényeges és súlyos szerződésszegésnek minősül. A fentiek értelmében a felperesek nem hivatkozhatnak arra, hogy a projektet megvalósították

és a perben utólag nem igazolhatják az indikátor-értékek megvalósulását. Az e körben tett felperesi képviselői nyilatkozat, valamint a felperesek által indítványozott tanúk meghallgatása közömbös, ezért az ezzel összefüggő bizonyítási indítvány teljesítését mellőzte.

- [29] A felperesek megszegték a Felhívás 3.1.2.1. pontját is, amely szerint a projekt befejezésekor kötelező volt a projektszintű könyvvizsgálat elvégzése és az erről szóló igazolás benyújtása a záró elszámolás részeként. Mindez nem történt meg és az EPTK felületre sem töltöttek fel ezzel összefüggő dokumentumot, ami súlyos szerződésszegésnek minősül. E körben a felperesek alaptalanul érveltek azzal, hogy a vonatkozó dokumentumok elkészültek és azt be is mutatták, mivel nem vitatottan az előírt módon, azt a záró elszámolás részeként nem teljesítették, még hiánypótlási felhívásra sem.
- [30] A felperesek megszegték továbbá a Felhívás 3.1.2. pontját is, mivel a kötelező tájékoztatás, a nyilvánosságra vonatkozó feltételek nem teljesültek, a projekt zárásáról a sajtóközleményt nem nyújtották be, illetve az nem készült, továbbá nem nyújtották be a táblákra vonatkozóan kért fotókat és nyilatkozatokat sem. A felperesek a fenti magatartásukkal a támogatási szerződés 2.2. pontját is megszegték, amiben vállalták, hogy a projektet a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően kellő alapossággal, hatékonysággal és gondossággal valósítják meg.
- [31] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a fenti felperesi szerződésszegés miatt az alperes a szerződés részét képező ÁSZF 7.4.2. a) és b) pontjai alapján jogosult volt elállni a támogatási szerződéstől, mivel a felperesek a szerződésszerű teljesítésre felhívó, a záró beszámoló hiányainak pótlására vonatkozó felhívásnak nem tettek eleget. Az alperes a Rendelet 128. § (5) bekezdése és a 90. § d) és e) pontjai értelmében az elállás jogkövetkezményét megalapozottan alkalmazta, mivel a projekt szabályszerű megvalósítására nem került sor. A felperesek ugyanis ezt a hiánypótlási felhívások ellenére határidőben nem igazolták, ezért a vállalt műszaki-szakmai eredmények teljesülése nem volt megállapítható, ugyanakkor rögzíthető, hogy a záró beszámoló hiányosságai miatt a kedvezményezett a támogatás összegével nem számolt el.
- [32] A 1303/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (1) bekezdés 47. pontja alapján kifejtette a szabálytalanság fogalmát, amellyel összefüggésben tévesnek tartotta a felperesek azon hivatkozását, hogy az elállási jog gyakorlása nem volt arányos és a szerződésszegés súlyával nem állt arányban. A perbeli jogviszonyban az irányító hatóság elállási jogának gyakorlására nem alkalmazhatóak a támogatási jogviszony speciális jellegére tekintettel a Ptk. általános szabályai kifejezett szerződéses kikötés vagy jogszabályi rendelkezés hiányában. Az alperesnek a pályázati pénzek, pályázati támogatások felhasználása, illetve ezek ellenőrzése során is különös szigorúsággal kell eljárnia, a jogszabályi keretek a méltányosság gyakorolhatóságát nem biztosítják a számára.
- [33] Az alperes perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) és (6) bekezdése alapján állapította meg és azt összesen 1.000.000 forintban rögzítette. Rendelkezett a VI. rendű felperest képviselő ügygondnok díjáról is a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján.
- [34] Az ítélettel szemben a II., III-V. rendű és a VII. rendű felperesek nyújtottak be fellebbezést. A II. rendű felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy a módosított keresete szerint kötelezze a bíróság az alperest arra, hogy fizessen

meg a részére 53.139.717 forint tőkét, valamint annak kamatát a fellebbezésben megjelölt módon. Másodlagosan akként kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy az alperes fizessen meg a felperesnek 47.825.745 forint tőkét, valamint annak kamatát a fellebbezésben megjelölt módon. Harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kérte továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

- [35] A fellebbezésének jogi alapjaként a Rendelet 59. § (5) bekezdését, 86. § (1) bekezdését, 90. § (1) bekezdés c) pontját, 164. § (4) bekezdését, a Ptk. 6:140. § (1) bekezdését, a 6:213. § (1) bekezdését, a 6:212. § (1) - (3) bekezdését, a Ptk. 6:137. §-át, 6:142. §-át, 6:143. § (3) bekezdését, 6:144. § (2) bekezdését, 6:518. §-át, 6:519. §-át, 6:522. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés a) pontját, a 6:527. § (1) bekezdését, továbbá az ÁSZF 7.4.2. b) pontját jelölte meg.
- [36] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tárt fel kellőképpen a tényállást, ezért az ítélete jogszabálysértő. Hangsúlyozta, hogy a perben a bíróság nem közigazgatási jogvitát dönt el, hanem azt vizsgálja, hogy az alperesi közjogi aktusokban megtestesülő polgári jogi jognyilatkozatok magánjogi szempontból jogszerűek-e. A perben tehát nem az vizsgálendő, hogy a döntés meghozatalának időpontjában a közigazgatási jellegű döntések során rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a döntés megalapozott-e, hanem arról kell állást foglalni, hogy a perben beszerzett és rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható-e az elállás jogszerűtlensége. Ezért a felperes nincs elzárva attól, hogy az alperes elállást tartalmazó jognyilatkozatának polgári jogi szempontú jogszerűtlenségét alátámasztó bizonyítékait a perben előterjessze. A felperesek 2025. május 7-én tartott tárgyaláson egy pendrive-t nyújtottak be, amely álláspontjuk szerint igazolta a szerződés szerű teljesítést. Az elsőfokú bíróság azonban a felperesek bizonyítási indítványait mellőzte, a pendrive tartalmát nem ismerte meg, ezért az ítélet megalapozatlan. Ugyan a felperesek az alperes által kibocsátott hiánypótlási felhívást nem teljesítették, azonban az abban foglaltakra vonatkozó dokumentumok rendelkezésre állnak, így azokat az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia. Álláspontja szerint minimális eltérés volt a pályázat és a megvalósítás között, ezért indokolt és szükséges, hogy ha az elsőfokú bíróság nem a teljes összeg visszafizetését rendelné el, akkor annak 90%-a visszafizetésére kötelezze alperest, tekintettel magatartás súlyára, illetve a csekély eltérésre, ami nem alapoz meg teljes visszafizetési kötelezettséget.
- [37] Állította, hogy a felperes a támogatási szerződésből eredő kötelezettségeinek teljes egészében eleget tett, így vele szemben elállásnak nem volt helye. Utalt a Rendelet 59. § (5) bekezdésére és hangsúlyozta, hogy a konzorciumi tagoknak a támogatási szerződés megszegéséért való felelősségét a konzorciumi megállapodás rendezi, az nem teremtett egyetemleges felelősséget a tagok között, ugyanis az a tagokra lebontva sorolta fel az egyes elvégzendő tevékenységeket. A konzorciumi megállapodás 9. oldalának [7] bekezdése szerint minden tag csak az általa okozott szabálytalanság miatt tartozik visszafizetési kötelezettséggel. Ennek megfelelően a más által okozott szabálytalanságért a felperest, mint konzorciumi tagot nem terheli felelősség és ennek hiányában az elállási jog gyakorlására sem kerülhetett volna sor, így visszafizetési kötelezettsége sem keletkezett.
- [38] Az elállási jog gyakorlása egyébként is kizárt volt az adott helyzetben, mivel a Ptk. 6:140. §-a szerint, ha a szerződéskötés előtt fennállt helyzetet természetben nem lehet visszaállítani, akkor elállás helyett legfeljebb felmondásra kerülhet sor. Jelen esetben az eredeti állapot nem állítható helyre, a felperes által teljesített szolgáltatások nem adhatók vissza, mivel a támogatási szerződésben általa vállalt programelemek megvalósította és azok természetéből adódóan nem lehetséges az eredeti állapot helyreállítása. Mivel az alperes az elállás helyett

legfeljebb felmondással élhetett volna, ebben az esetben a Ptk. 6:212. § (2) bekezdése szerint a már teljesített szolgáltatásokkal kell elszámolni és nincs alapja a teljes támogatási összeg visszakövetelésének. Az álláspontját tehát a Ptk. 6:213. § (1) bekezdése és a 6:212. § (1) - (3) bekezdései is alátámasztják.

- [39] Hivatkozott arra, hogy az alperes által alkalmazott elállás nem arányos jogkövetkezmény, figyelemmel a Rendelet 164. § (4) bekezdésére, továbbá a Ptk. 6:140. § (1) bekezdésének első fordulatra is, amely szerint az elállás akkor alkalmazható, ha a jogosultnak a teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt. Hangsúlyozta, hogy a teljes 491.807.912 forintos támogatási összegből a szabálytalansági gyanúponttal érintett „Egészségklub” programok értéke 10.655.300 forint, továbbá a Kaszaper Község Önkormányzata által a közösség-szervezők foglalkoztatására kapott összeg 7.039.500 forint, azaz az elállás okaként hivatkozott szabálytalanságok értéke mindösszesen 17.694.800 forint, ami a teljes projektköltségvetés kb. 3,5%-a. Megjegyezte azt is, hogy a szabálytalansági gyanúpontok nem a teljes fenti költségekre, hanem kizárólag egy-egy eseményre vonatkoztak. Megítélése szerint a projekt teljes értékéhez képest a szabálytalansági gyanúpontok jelentéktelen hibának tekinthetők, éppen ezért ilyen mértékű eltérés nem szünteti meg a teljesítéshez fűződő érdeket különös tekintettel arra, hogy a többi projekt megvalósult. Álláspontja szerint ehhez kapcsolódik az ÁSZF 7.4.2. b) pontja is, amely szintén az arányosság követelményének érvényesülését szolgálja azzal, hogy elsőként a szerződésszerű teljesítésre kell felszólítani a kedvezményezettet és ezután kerülhet sor az elállás alkalmazására.
- [40] Rámutatott arra is, hogy a másodfokú döntés az ÁSZF 7.1.1., 7.1.2., 7.1.3. b) és c) pontjainak megsértését állapította meg annak ellenére, hogy az elsőfokú szabálytalansági döntés ilyen megállapításokat nem tett. Ugyanakkor a hivatkozott esetek nem állnak fenn. A 7.1.1. pont a támogatás jogszabályellenes felhasználásáról vagy a támogatott tevékenység meghiúsulásáról rendelkezik. A meg nem valósult programelemekre a kedvezményezettek nem használták fel támogatást, továbbá a támogatott tevékenység nem hiúsult meg, csak a tervezetthez képest egy másik időpontra tették át. A 7.1.2. pont a támogatott tevékenység megvalósításának felróható késedelméről vagy elmulasztásáról rendelkezik. A jogorvoslati kérelemben leírtak szerint a késedelem külső okokra volt visszavezethető és elmulasztása sem állapítható meg.
- [41] A 7.1.3. b) pont a szerződésben, ÁSZF-ben, jogszabályban előírt bejelentési, adatszolgáltatási és együttműködési kötelezettség megsértéséről rendelkezik. A kérdéses adatszolgáltatást sem jogszabály, sem a támogatási szerződés, sem az ÁSZF nem írta elő. A kedvezményezettek együttműködtek a támogatóval és a jogorvoslati kérelemhez is csatolt levélben részletes tájékoztatást adtak arra nézve, hogy miért nem lehetséges az adott helyzetben konkrét, végleges dátumok megadása. A 7.1.3. c) pont a jelentéstételi vagy beszámolási kötelezettség megsértéséről rendelkezik azzal, hogy ilyen esetben a felszólítást követő 15 napos határidőn belül kell ezen kötelezettségét teljesíteni. Ilyen felszólításra azonban nem került sor. Minderre figyelemmel az ÁSZF 7.1. pont szerinti szerződésszegés nem valósult meg és ezért a 7.4.2. a) pont szerint a szerződéstől nem lehetett elállni. A 7.4.2. b) pont alapján pedig a támogatónak az elállást megelőzően fel kell hívnia a kedvezményezettet a szerződésszerű teljesítésre, ez azonban nem történt meg.
- [42] Nem felel meg az elállás a Rendelet 90. § (1) bekezdés c) pontjának és a 86. § (1) bekezdésének sem. Nem történt ugyanis valótlan adat szolgáltatása, hiszen az egyes programesemények időpontjára nézve a Rendelet alapján nincs adatszolgáltatási kötelezettség, így a 86. § (1) bekezdés első fordulója sem valósult meg. Álláspontja szerint a szakmai tartalom fogalmába nem tartozik bele az esemény pontos időpontja, amelyet számos

körülmény befolyásolhat. Hangsúlyozta, hogy a kedvezményezettek az események tervezett adatairól szolgáltatott adatot, ugyanakkor a szolgáltatott adatok nem befolyásolták a támogatási döntést. Utalt a Ptk. 6:137. §-ának magyarázatára, amelynek értelmében minden olyan magatartás szerződésszegésnek minősül, amely miatt a szerződés nem az abban foglaltak szerint teljesül. Ennek megfelelően az alperes részéről történő jogellenes elállás is szerződésszegést valósít meg.

- [43] A támogatási szerződés 2.4. pontja szerint a szerződés elválaszthatatlan részét képezi az ÁSZF, amelynek értelmében az ÁSZF előírásai a felek jogviszonyára közvetlenül hatással vannak. Ennek megfelelően, ha valamelyik fél megsérti, az előírtakkal ellentétesen alkalmazza az ÁSZF rendelkezését, akkor szerződésszegést követ el. Az alperes az ÁSZF több pontját is megsértette, így az elállás gyakorlása során az ÁSZF 7.4.2. b) pontját, mivel nem szólította fel a kedvezményezettet a szerződésszerű teljesítésre. Ugyanakkor a másodfokú szabálytalansági döntés megalapozatlanul hivatkozott az elállás alapjául az ÁSZF 7.1.1., 7.1.2. és 7.1.3. b) és c) pontjainak sérelmére, így az ezekre alapított elállással megsértette az ÁSZF hivatkozott pontjait.
- [44] Tévesnek tartotta az alperesnek a Ptk. 6:140. § sérelme kapcsán előadott érvelését, mivel a Rendelet előírhat speciális szabályokat a támogatási szerződésekkel létesített jogviszonyokra, de nem írhatja felül a Ptk.-nak az összes elállásra irányadó és az elállási jogot adott esetben korlátozó szabályát. Az elállásnak minden esetben meg kell felelni az egyéb jogszabályi előírásoknak, így a Ptk. 6:140. §-ának, valamint 6:212. § (1)-(3) bekezdéseinek és a 6:213. § (1) bekezdésének is. Minderre figyelemmel az elállás jogellenes, ami egyben szerződésszegésnek is minősül. Hangsúlyozta, hogy az alperes a szabálytalansági eljárás következményeként a felperesi érvek ismeretében szándékosan és célzatosan járt el az elállás közlésekor, a szándéka kifejezetten arra irányult, hogy a támogatási jogviszonyt felbontsa és a támogatási összeget visszakövetelje. Ennélfogva az alperesnek a szabályszerűtlen elállásra figyelemmel a Ptk. 6:143. § (3) bekezdése alapján a teljes kárt kell megtérítenie.
- [45] Az elállás, mint szankció arányosságával kapcsolatban hivatkozott arra is, hogy az adott eseményekre nem volt még elszámolva költség és így különösen aránytalannak minősül az összes konzorciumi tagot érintő elállás, amely miatt a teljes támogatási összeget visszaköveteli az alperes.
- [46] A III. rendű felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest 14.813.694 forint tőke és annak a fellebbezésben megjelölt késedelmi kamatának megfizetésére a III. rendű felperes javára. Kérte továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.
- [47] A IV. rendű felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy kötelezze a bíróság az alperest 17.226.467 forint tőke és annak a fellebbezésben foglaltaknak megfelelő késedelmi kamatának megfizetésére. Kérte továbbá az alperes perköltségben való marasztalását. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [48] Az V. rendű felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest 14.333.304 forint tőke és annak a fellebbezésben megjelöltek szerinti késedelmi kamatának megfizetésére az V. rendű felperes javára. Kérte továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Másodlagosan az elsőfokú

bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

- [49] A VII. rendű felperes fellebbezésében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2.000.000 forint tőke és annak a fellebbezésben megjelölt késedelmi kamatának VII. rendű felperes részére való megfizetésére, kérte továbbá az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [50] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a valós tényekkel csak részben azonosan állapította meg. Lényeges ténynek minősül ugyanis, hogy a felperesek által alkotott konzorcium alapdokumentuma, a konzorciumi megállapodás 3.3. pontja határozta meg az egyes tagok által a projekt keretében vállalt tevékenységet és az arra jutó költséget, valamint a támogatási összeget. A megállapodás 3.6. pontjának (7) bekezdése szerint a tag köteles az általa okozott szabálytalanság vagy szerződésszegés miatt visszakövetelt összeget közvetlenül a támogató részére visszafizetni. Ebből az állapítható meg, hogy a konzorcium tagjai nem egyeztek meg az egymás közti viszonyaikban egyetemleges kötelezettségről. E körben utaltak továbbá a Rendelet 59. § (5) bekezdésére is. A konzorciumi megállapodás nem teremtett egyetemleges felelősséget a tagok között, tehát a más tag által okozott szabálytalanságért a felperest, mint konzorciumi tagot nem terheli felelősség, ezért vele szemben elállásnak nincs helye, továbbá nem terheli visszafizetési kötelezettség sem.
- [51] Jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy az alperesi jogelőd 2020. december 18-án az EPTK felületen a záró kifizetési igénylés és a záró beszámoló hiánypótlására hívta fel a kedvezményezettet, aki a II. rendű felperes volt, mint konzorcium vezető. A hiánypótlásnak 2021. január 9-én ugyan hiányosan, de eleget tett. Ezt követően újabb hiánypótlásra kerül sor, amelynek a nem teljesítése miatt 2021. június 1. és 3. között záró helyszíni ellenőrzésre került sor a projekt kapcsán, amelyről jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyv alapján rögzíthető, hogy a záró helyszíni ellenőrzés jelentése pozitívan állapítja meg, hogy a könyvvizsgálói jelentés rendelkezésre áll, illetve a záró beszámoló elfogadásra és a hiánypótlás során beküldésre került, továbbá a projekt fizikai, pénzügyi előrehaladása a támogatási szerződésnek és a beszámolóknak megfelelő, arányos, a kifizetési kérelmet alátámasztó bizonylatok rendelkezésre állnak, összhangban vannak a benyújtott nyilatkozatokkal, az indikátorok és mérföldkövek teljesülése arányos, a projekt műszaki és pénzügyi készültsége 100%-os. Az indikátorok kapcsán megállapították, hogy azokkal összefüggésben a célértékek mindegyike megvalósult, sőt mindegyik túlteljesítésre került. A műszaki-szakmai eredmények kapcsán rögzítette a jegyzőkönyv, hogy azok darabszámban, vagy százalékban és főben túlteljesítésre kerültek. Több esetben figyelemfelhívást tartalmazott a jegyzőkönyv a záró beszámolóban közölt adatok módosítására, azonban ez egyetlen esetben sem érintette az előírt célérték elérését. A jelentés az intézkedési terven kívül nem kifogásolt komolyan semmit a három konzorciumi tag esetében, ahol a támogatott tevékenységek összege több mint 10.000.000 forint volt, csak néhány 100 forintos, illetve néhány 1000 forintos tételek kijavítását állapítja meg. Hangsúlyozták, hogy a hibák és a hiányok bagatell mértékűek voltak, vagy inkább eljárási vagy technikai jellegűek, tehát nem történt meg az Európai Unió támogatási összegének rendeltetésellenes vagy szabályszegő felhasználása.
- [52] Jelentőséget tulajdonítottak annak is, hogy a támogató a helyszíni ellenőrzést követően 2021. július 8-án a záró kifizetési igénylés és a záró beszámoló vonatkozásában ismételt hiánypótlásra szólította fel a II. rendű felperesi kedvezményezettet. A II. rendű felperes a hiánypótlást ténylegesen a teljesítési határidő utolsó napján vette át. A projektmenedzser a

hiánypótlást teljesíteni kívánta, azonban e-mailben olyan tájékoztatást kapott, hogy ugyan a 15 napos benyújtás határideje 2021. július 30., azonban az EPTK rendszer – ahová a hiánypótlást teljesíteni kellett volna feltöltéssel – 2021. július 29-én, tehát a teljesítési határidő előtt egy nappal már lezárt. Ezt az informatikai lehetetlenséget a III. rendű alperes az EPTK felületének képernyő fotójával keresetében igazolta. Ebből következően nem valós az a ténymegállapítás, hogy a II. rendű felperesi konzorciumvezető a hiánypótlást határidőben nem teljesítette, hiszen azt objektív akadály gátolta meg. Mindezeket a támadott ítélet nem rögzítette.

- [53] Kiemelték a szabálytalansági döntéssel kapcsolatban, hogy az 1. számú gyanúpont vonatkozásában a szabálytalansági döntésben rögzített célérték nem egyezett meg a helyszíni ellenőrzés során rögzített célértékkel, valamint a megállapított érték egyetlen esetben sem egyezett meg a helyszíni ellenőrzés során megállapított értékkel. A szabálytalansági döntés az eltérés okát nem határozta meg. A helyszíni ellenőrzés adatai alapján ugyanakkor valamennyi indikátor teljesült, amittől eltér a szabálytalansági döntés, amely szerint hat indikátorból csak egy teljesült. A szabálytalansági döntés tehát ellentétes a záró helyszíni ellenőrzési jelentésben foglaltakkal.
- [54] A második gyanúpont kapcsán is hibás a szabálytalansági döntés, mert egy esetben még a vita tárgyát sem képezhető célérték sem egyezett a helyszíni ellenőrzés során rögzített célértékkel, valamint a megállapított érték egyetlen esetben sem egyezett meg a helyszíni ellenőrzés során rögzített értékkel. A helyszíni ellenőrzés adatai alapján valamennyi műszaki, szakmai eredmény teljesült, ehhez képest a szabálytalansági döntés azt rögzítette, hogy tíz műszaki, szakmai eredményből egyetlenegy sem teljesült. A szabálytalansági döntés az eltérés okát nem rögzítette.
- [55] A harmadik gyanúpont kapcsán a helyszíni ellenőrzés során a támogató által megállapítást nyert, hogy a könyvvizsgálói jelentés rendelkezésre áll, a szabálytalansági döntés mégis ennek az ellenkezőjét állapította meg, az eltérés okát azonban nem indokolta. A negyedik gyanúpont kapcsán a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében nem található megállapítás a nyilvánossággal kapcsolatban.
- [56] Hangsúlyozták, hogy a támogató által meghozott szabálytalansági döntés egyes gyanúpontjai ellentétben álltak a támogató által korábban készített záró helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv tartalmával, ennél fogva az önmagának és a tényeknek ellentmondó szabálytalansági döntés nem lehet alapja a támogatási szerződéstől való elállásnak. Mindebből következik annak megállapítása is, hogy az irányító hatóság ellentmondásai és megalapozatlan döntései miatt lett volna helye a perben bizonyításnak, azonban az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellőképpen a tényállást, ezért az ítélete jogszabálysértő.
- [57] Fenntartották azon álláspontjukat, hogy a perben nem az vizsgálendő, hogy a döntés meghozatalának időpontjában a közigazgatási jellegű döntések meghozatala során rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a döntés megalapozott-e. A bíróságnak arról kell állást foglalnia, hogy a perben beszerzett és rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható-e az elállás jogszerűtlensége. Ennél fogva a felperesek nem voltak elzárva attól, hogy az elállás jogszerűtlenségét alátámasztó bizonyítékokat előterjesszék a perben.
- [58] Hivatkoztak arra is, hogy a perben helye van a támogatási szerződéstől való elállásból eredő kártérítési igény polgári perbeli elbírálásának, amellyel összefüggésben a Kúria Pfv.V.20. 923/1919/7. számú ítéletének [28] bekezdésére utaltak. Hangsúlyozták, hogy az elállás

jogszerűtlenségét alátámasztó bizonyítékokat előterjesztették: az V. rendű felperes 2025. május 7-én tartott tárgyaláson egy pendrive-ot csatolt, amely igazolta a támogatási szerződés szerződésszerű teljesítését. Az elsőfokú bíróság azonban bizonyítási indítványokat mellőzte, a pendrive tartalmát nem ismerte meg. Minderre figyelemmel az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Ugyan az alperes által kibocsátott hiánypótlási felhívást nem teljesítette a II. rendű felperesi konzorcium vezető, azonban az abban megjelölt dokumentumok rendelkezésre állnak, ezért az elállás jogszerűsége körében azokat az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna.

- [59] A Rendelet 86. § (1) bekezdésével és a 90. § (1) bekezdés c) pontjával összefüggésben megállapították, hogy az ügyben nem történt valótlan adat szolgáltatása és az adatszolgáltatás nem befolyásolta a támogatási döntést sem, ezért az elállás speciális jogszabályi feltételei nem álltak fenn. A Rendelet 164. § (4) bekezdése kapcsán rögzítették, hogy a támogató elállása, mint alkalmazott jogkövetkezmény nem áll arányban a megállapított szabálytalansággal. Utaltak továbbá a Ptk. 6:140. § (1) bekezdésére, miszerint a szerződéskötés előtt fennállt helyzetet a felek között már nem lehet természetben visszaállítani, ezért nem kerülhetett volna sor az elállásra, továbbá az alperesnek a teljesítéshez fűződő érdeke sem szűnt meg. E körben utaltak továbbá a Ptk. 6:213. § (1) bekezdésére és 6:212. § (1)-(3) bekezdéseire is, ami alapján rögzítették, hogy legfeljebb felmondásra kerülhetett volna sor, amely kapcsán a már teljesített szolgáltatásokkal el kell számolni. Rámutattak az ÁSZF 7.4.2.b) pontjára is, amely szerint az ellenállás alkalmazása előtt fel kellett volna szólítani a konzorciumvezető kedvezményezettet a szerződésszerű teljesítésre, ami azonban nem történt meg.
- [60] Az érvényesített jog körében kiemelték a Ptk. 6:137. §-át, 6:142. §-át, 6:143. § (3) bekezdését, 6:144. § (2) bekezdését, a 6:518. §-át, a 6:519. §-át, a 6:522. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés a) pontját, továbbá a 6:527. § (1) bekezdését. Kifejtették, hogy a támogatási szerződésből eredő kötelezettségeiknek teljes egészében eleget tettek, ezért elállásnak nem volt helye, továbbá az alperes az ÁSZF több pontját megsértette, ezért kártérítési felelősséggel tartozik.
- [61] Kiemelték, hogy az elállás okaként hivatkozott szabálytalanságok valamennyi konzorciumi tagra kiterjedő 491.807.912 forintos támogatási összegből két szabálytalansági gyanúpontra értenek összesen 17.694.800 forint értékben, ami a teljes projekt költségvetésének 3,5 %-a. A II. rendű felperes által kifejtetteknek megfelelően vitatták a szabálytalansági döntésben hivatkozott ÁSZF 7.1.1., 7.1.2., 7.1.3.b), és 7.1.3.c) pontokra való hivatkozás megalapozottságát.
- [62] Az V. rendű és a VII. rendű felperesek megítélése szerint az elsőfokú bíróság által, az érdemi tárgyaláson meghozott ítéletben elrendelt ideiglenes intézkedés az azonnali jogvédelemmel ellentétes. Arra az esetre, ha az ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi kérték, hogy az ítéltábla az ideiglenes intézkedés tárgyában is döntsön.
- [63] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 379. §-a alapján történő hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését kérte figyelemmel arra, hogy a felperesek nem rendelkeznek perbeli legitimációval a másodfokú eljárásban. Amennyiben az eljárás megszüntetésére nincs lehetőség, úgy a perbeli legitimáció hiányára tekintettel kérte a keresetet elutasítani. A fentieket meghaladóan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben való marasztalását.
- [64] Hangsúlyozta, hogy a felek közötti támogatási jogviszony egységes és oszthatatlan jellegére

tekintettel az ügyben kényszerű pertársaság áll fenn. Kiemelte, hogy a felperesek kártérítésre irányuló keresetét terjesztették elő. Megítélése szerint az alperes vélt szerződésszegésének kérdése és ezzel összefüggésben a felperesek követelésének a megalapozottsága nem állapítható meg az elállás jogszerűségének a vizsgálata nélkül. A támogatási szerződés azonban nem az egyes tagok, hanem a konzorcium nevében és képviselőjében a konzorcium vezető írta alá, tehát a kedvezményezett maga a konzorcium volt. Ezért a konzorcium, azaz a tagok összességének tényleges részvétele nélkül a szerződés megszüntetésének jogszerűsége tárgyában és az ezzel szoros összefüggésben esetlegesen felmerült felperesi károk kérdésében sem lehet érdemben döntést hozni. Hangsúlyozta, hogy az I., VI. és VIII. rendű felperesek nem terjesztettek elő fellebbezést az ítélettel szemben, a fellebbezési határidő elmulasztása folytán az elsőfokú ítélet rájuk vonatkozó része velük szemben jogerőre emelkedett. Ebből következően az ítéltábla nem hozhat a fellebbezéssel nem élő felperesekre nézve olyan érdemi megváltoztató határozatot, amely szükségképpen kihatna az ítéletnek a jogerőre emelkedett részére. Különösen súlyos tényként értékelte, hogy maga az I. rendű felperes, azaz a peres eljárás indítója sem élt fellebbezéssel, ezzel pedig nyilvánvalóan megbomlott a felperesi oldal egysége is. Ilyen helyzetben, vagy a fellebbezés érdemi elbírálása ütközik a már beállt jogerő korlátjába, vagy az eljárást a kötelező perben állás hiánya miatt meg kell szüntetni. A fentiekre figyelemmel hivatkozott a Pp. 379. §-ára is, mivel a másodfokú eljárásban a perbeli legitimáció követelménye változatlanul fennáll a felperesek között, hiszen a kényszerű pertársaságot nem szüntette meg az elsőfokú bíróság ítélete, ezért az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyezni, az egységes döntés személyi feltételeinek hiánya miatt. Az eljárás megszüntetésére és a hatályon kívül helyezésre irányuló kérelmét az alperes a másodfokú tárgyaláson már nem tartotta fenn.

- [65] Amennyiben a perbeli legitimáció hiányát nem eljárási akadályként értelmezi az ítéltábla, akkor az érdemi felülbírálat körében kérte ezt figyelembe venni és a fellebbezések elutasítását indítványozta. Megítélése szerint az is indokolja az ítélet helybenhagyását, hogy az egységesség követelményéből és a fellebbezéssel nem élő felperesek esetében beállt részjogerőből is okszerűen következik az, hogy az elsőfokú ítéletet valamennyi felperesre kiterjedő hatállyal, változatlanul kell hagyni.
- [66] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, a bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a rendelkezésre álló tényekből és bizonyítékokból okszerű következtetéseket vont le. Rögzítette, hogy a felperesek a Rendelet szerinti beszámolási és záró elszámolási kötelezettségeiket, továbbá az ÁSZF-ben rögzített adatszolgáltatási, együttműködési és jelentéstételi kötelezettségeiket nem teljesítették, a projekt szintű könyvvizsgálói igazolás benyújtása elmaradt, valamint a kötelező nyilvánossági elemek is hiányosak maradtak. Ezen mulasztások következtében az indikátorok és a műszaki-szakmai eredmények teljesülése nem volt érdemben ellenőrizhető, így a felperesi magatartások mind a szerződésszegés egyértelmű megállapításához és ennek következtében a Rendelet, illetőleg az ÁSZF szabályain alapuló támogatói elálláshoz vezettek.
- [67] Vitatta a felperesek azon érvelését, miszerint a szabálytalansági döntés ellentétben áll a záró helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvvel. Utalt a Rendelet 197. § (1)-(3) bekezdéseire és rögzítette, hogy hitelesnek azokat a dokumentumokat kell tekinteni, amelyeket a kedvezményezettek az elektronikus ügyintézési rendszerbe ténylegesen feltöltöttek. A Rendelet 123. § (2) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a kifizetési igényléshez az alátámasztott dokumentumok eredeti példányát elektronikus formában kell csatolni a pályázati e-ügyintézés felületén, ugyanakkor a Rendelet 1. számú mellékletének 135.1. pontja úgy rendelkezik, hogy az irányító hatóság csak akkor teljesíthet kifizetést, ha az időközi

kifizetési igénylést és mellékleteit az egységes elektronikus formátumban nyújtották be. A felperesek maguk is elismerték, hogy bizonyos iratokat helyszíni ellenőrzéskor bemutatnak, azonban azokat az EPTK rendszerbe nem töltötték fel. Ennélfogva nem áll fenn valós ellentmondás a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv és a szabálytalansági döntés között. A látszólagos eltérés oka az, hogy a felperesek elmulasztották az előírt formalizált benyújtási rend követését. Nem a helyszíni ellenőrök igazolják azt, hogy az adott vállalkozások teljesültek-e, hanem a kedvezményezett által benyújtott dokumentáció. Ezzel összhangban rendelkezik a Rendelet 120. § (2) bekezdése, miszerint az irányító hatóság a beszámoló ellenőrzése során a helyszíni ellenőrzés megállapításait figyelembe veheti, vagyis mérlegelheti, de nem köteles azokat elfogadni különösen nem akkor, amennyiben a kedvezményezett az iratokat az előírt módon nem nyújtotta be többszöri felszólítás ellenére sem. Mindebből következően a dokumentumok hiánya vagy nem megfelelő benyújtása miatt a műszaki-szakmai eredmények és célértékek elérése, valamint a felmerült költségek valósága nem volt igazolható, ami indokolta a Rendelet szerinti szabálytalanság megállapítását.

- [68] Vitatta a felperesek azon állítását, hogy a konzorciumi megállapodás alapján őket nem terheli az egyetemleges felelősség, mindez a támogatási jogviszony természetével ellentétes. Hangsúlyozta, hogy a támogatási jogviszony kedvezményezettje nem az egyes tagok külön-külön, hanem maga a konzorcium mint egység. Ezt a Rendelet 3. § 19. pontja is rögzíti. A konzorcium a projekt egészének szabályszerű megvalósítására vállalt kötelezettséget az alperes felé, nem pedig tagonként leválasztható részszolgáltatásokra. Ezzel összefüggésben utalt a Ptk. 6:29. §-ában foglaltakra is, amely kifejezetten rögzíti azt is, hogy az egyetemleges kötelezettség esetén a kötelezettek egymás szerződésszegéséért is felelnek. Rámutatott továbbá a Ptk. 6:498. §-ában rögzítettekre is, amelynek értelmében a konzorcium tagjai a közös cél érdekében együttműködnek és a tevékenység kockázatát közösen viselik, amely a támogatóval fennálló jogviszonyban egyetemleges felelősséggé jelenik meg. A konzorciumi megállapodás ugyan rendezi a tagok egymás közötti elszámolási és felelősségi szabályait, ez azonban a harmadik személlyel, így az alperessel szemben nem korlátoz és nem írhatja felül a jogszabályt.
- [69] A felpereseknek a Rendelet 59. § (5) bekezdésére való hivatkozását is megalapozatlannak tartotta, ugyanis ez a rendelkezés a tagok belső felelősségi és elszámolási viszonyait rendezésére ad felhatalmazást, a támogatóval szemben a felelősséget nem korlátozza arra is figyelemmel, hogy a támogatási szerződés a támogató és a konzorcium között jött létre és rögzíti az elszámolási és felelősségi szabályokat. Hangsúlyozta, hogy az eljárás során az elszámolás, illetőleg a hiánypótlások mulasztása is egységesen a teljes projektre vonatkozóan vizsgálendő, amiből okszerűen következik, hogy a jogkövetkezményeket a kedvezményezettel, vagyis a konzorciummal szemben kell egységesen alkalmazni. A támogatási jogviszonyokban a tagok a jogosulttal szemben egymás szerződésszegéséért is helyt állnak, külső felelősségük szükségképpen egyetemleges.
- [70] Kifejtette, hogy a támogatási jogviszonyban a felperesek keresetőségi joga hiányzik, hiszen amennyiben a szerződésszegés felperesek mulasztásából, elsősorban a hiánypótlások elmaradásából fakad, akkor a támogatóval szemben nem állhat fenn alapos kártérítési igény. A felperesek a hátrányt a konzorciumon belül érvényesíthetik elsődlegesen a konzorcium vezetővel szemben, aki a támogató felé a kapcsolattartásra, a záródokumentáció határidős és szabályszerű benyújtására volt köteles, illetve azzal a taggal vagy megbízottal szemben, akinek konkrét mulasztása a hiánypótlások meghíúsulásához, az elszámolás alátámasztásának elmaradásához vezetett. E körben a konzorciumi megállapodás az irányadó.
- [71] Megalapozatlanul hivatkoznak a felperesek arra, hogy a pendrive-on becsatolt bizonyítékokat

az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. A perben ugyanis nem az vizsgálendő, hogy a felperesek utóbb milyen iratokat tudnak előterjeszteni hanem az, hogy a felperesek eleget tettek-e iratcsatolási kötelezettségüknek az előírt határidőben és formában. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően értékelte a bizonyítékokat és jutott arra a megállapításra, hogy a felperesek az előírt módon és határidőben nem tettek eleget a záró kifizetési igényléshez kapcsolódó hiánypótlási és dokumentum benyújtási kötelezettségüknek és ezért megalapozottan állapította meg a szerződésszegést és a szabálytalanságot. A támogató tehát jogszerűen állt el a támogatási szerződéstől arra is figyelemmel, hogy – ahogyan azt az elsőfokú bíróság részletesen rögzítette – az alperes három alkalommal hívta fel a felpereseket hiánypótlásra, amelyet hiányosan vagy egyáltalán nem teljesítettek.

- [72] Az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette közömbösnek a felperesek utólagos dokumentum-csatolásait, mert azokat az előírt módon és időben az EPTK rendszerbe kellett volna feltölteni, és helytállóan állapította meg, hogy a felperesek a jogszabályi kötelezettségeiket többszöri határidős felhívás ellenére nem teljesítették, ugyanakkor a perben ezzel összefüggő bizonyítékok bemutatása nem helyettesíti és nem pótolja az időben és megfelelő módon történő benyújtást. Mivel a felperesek nem nyújtották be határidőben és az előírt módon a szükséges dokumentumokat, ezért az elszámoláskor az indikátorok és az elért eredmények nem voltak hitelesen igazolhatóak. A pendrive utólagos becsatolása nem alkalmas a korábbi szerződésszegő helyzet orvoslására. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a felperesek ismételt elmulasztott hiánypótlásai miatt a támogató nem tudta ellenőrizhetően igazolni az indikátorok és a műszaki-szakmai eredmények teljesülését, így a szerződésszegés és a szabálytalanság megállapítása megalapozott volt.
- [73] Vitatta azon fellebbezési érvelést is, hogy az elállás aránytalan és előzetes felszólítás nélkül történt. Állította, hogy a jogsértések és az elállás alapja több, egymástól független, önmagukban is elégséges szerződésszegésben rögzíthetők, amelyek közül a legfontosabb a hiánypótlási dokumentum csatolási kötelezettség elmulasztása volt. Utalt a Rendelet 120. § (1) bekezdésére és a 127. § (1) és (2) bekezdéseire, amellyel összefüggésben rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet részletesen rögzítette, hogy a jogszabályban foglalt előírások nem történtek meg, a támogató három alkalommal hívta fel a felpereseket hiánypótlásra, két körben hiányosan, a harmadik körben pedig azt egyáltalán nem teljesítették. A felperesek által megvalósított mulasztások az ÁSZF rendelkezéseinek értelmezése alapján is egyértelműen szerződésszegésnek minősülnek, amelynek körében az ÁSZF 7.1.2., és 7.1.3. c) pontjára hivatkozott. Kiemelte a Rendelet 90. § (1) bekezdés d)-e) pontjait, amely az elállás jogszabályi alapja. Az elállási jog gyakorlásának szerződéses alapját pedig az ÁSZF 7.4.2. pontja teremti meg.
- [74] Vitatta a felperesek azon állítását, hogy az elállás előtt fel kellett volna szólítani a felpereseket a teljesítésre. Ezzel szemben az alperes részletes iránymutatással és határidő tűzésével szólította fel eredménytelenül a felpereseket, akik a szabálytalansági eljárásban sem tettek észrevételt és nem nyújtották be a pendrive-on található iratokat.
- [75] Megalapozatlannak tartotta a felperesek azon hivatkozását is, hogy a szerződésszegés súlya nem volt olyan jelentős, hogy az az elállás szankcióját vonja maga után. Hangsúlyozta, hogy az elállás körében nem azt kellett vizsgálni, hogy a projekt számszerűen mekkora százaléka vitatott, hanem azt, hogy a támogatási jogviszonyon belül a teljesítés elszámolhatóan és ellenőrizhetően igazolt-e. Ez azonban az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint sem történt meg a jogszabálynak megfelelően, így az elszámolhatóság alapfeltétele hiányzott. Rámutatott arra,

hogy a támogató többször hiánypótlást adott, egyúttal iránymutatást is, amelyre határidőt biztosított, majd ennek elmulasztását követően alkalmazta a legsúlyosabb szankciót. Megítélése szerint, amikor már az enyhébb eszközök kimerültek, a felróhatóság halmozott, abban az esetben arányos a szerződés megszüntetése. Ekörben hivatkozott a Kúria Pfv.20.699/2020/6. számú eseti döntésre, amelynek értelmében a támogatói intézkedés jogszerűségéhez nem szükséges konkrét, forintra kimutatott kár, ahhoz elég a pénzügyi érdeksérelem reális veszélye. Álláspontja szerint a pénzügyi érdeksérelem veszélye kétségkívül fennáll, hiszen a záró elszámolás nem igazolt, a projekteredmények és indikátorok nem ellenőrizhetők hitelesen és a kötelező könyvvizsgálói igazolás és a nyilvánossági kötelezettségek sem teljesültek. Ebben a helyzetben az elállás a költségvetést megóvjá a további indokolatlan sérelemtől, illetve annak veszélyétől.

- [76] Vitatta a felperesek azon fellebbezési érvelését is, hogy az eredeti állapot a természetben nem állítható helyre, ezért az elállás a Ptk. általános szabályai szerint kizárt. A támogatási jogviszonyon belül kifejezetten rögzítésre került az elállás biztosítása azzal, hogy felmondásnak eleve nincs is helye. Ennélfogva az elállás alkalmazható akkor is, hogyha a projekt fizikailag megvalósul. Ennek oka az, hogy a támogatás nem a létrehozott mű ellenértéke. A kedvezményezett ellenszolgáltatása abban áll, hogy a teljes projekt alatt a jogszabályi és szerződéses előírások szerint ellenőrizhetően és elszámolhatóan jár el, de ha ez elmarad, akkor a szerződésszegés megáll és az elállás jogszerű. Ilyenkor az eredeti állapot a támogatási jogviszony vonatkozásában pénzben áll helyre az addig folyósított összeg visszafizetésével.
- [77] Rögzítette, hogy jogszerűen állt el a támogatási szerződéstől, jogellenes magatartást nem tanúsított, jogszerű magatartás pedig nem keletkeztethet kártérítési kötelezettséget, ennél fogva a szerződésszegéssel okozott kárfelelősség törvényi tényállási elemei nem valósultak meg. Ezek előre bocsátása mellett felhívta a bíróság figyelmét arra, hogy a felperesek kártérítés címén a teljes általuk visszafizetett támogatási összeget követelik, amely igény sem jogalapjában sem összecszerűségében nem megalapozott, mivel az ellentétes a Ptk. kármegelőzési, kárenyhítési szabályaival és a károsult közrehatásra vonatkozó rendelkezésekkel. E körben utalt a Ptk. 6:144. § (1) bekezdésére és a Ptk. 6:525. §-ára és rögzítette, hogy az ügyben a felperesi közrehatás döntő jelentőségű, hiszen a támogató háromszor hívta fel hiánypótlásra a felpereseket. Mindez közvetlenül kihat a kárigényre, ugyanis a kár okozatilag abból fakad, hogy a felperesek háromszori felhívás ellenére sem teljesítették a záró kifizetéshez kötődő dokumentáció benyújtási kötelezettségüket, amelynek következtében az alperes nem tudta hitelesen ellenőrizni az előírt indikátorok és eredmények teljesülését. A felróható mulasztásokkal a felperesek egyrészt elmulasztották a kár megelőzését vagy a kárenyhítést, másrészt közrehatottan idézték elő a kár bekövetkeztét. Ilyen helyzetben súlyos közrehatás esetén el kell utasítani a keresetet vagy arányosan mérsékelnie kell.
- [78] A Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az I. rendű, a VI. rendű és a VIII. rendű felperesekkel szemben – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett a Pp. 358. § (3) bekezdése értelmében.
- [79] A felperesek fellebbezése nem megalapozott.
- [80] Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, nagyobb részt helyes az abból levont jogi következtetése, döntésével az ítéltábla egyetértett.
- [81] Az ítéltábla abból indult ki, hogy a fellebbezési ellenkérelem érvelésével szemben a

felperesek között nem áll fenn kényszerű pertársaság, mivel a Pp. 36. §-a értelmében a felperesek részéről nem áll fenn olyan közös jog vagy kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el. Jelentősége van annak, hogy a felperesek szerződésszegésen alapuló kártérítési igényt terjesztettek elő, az érvényesített jog körében a Ptk. 6:137. §-t és 6:142. §-át jelölték meg. Önmagában a felperesek által hivatkozott azonos alperesi károkozó magatartás (jogszerűtlen elállás) nem alapoz meg kényszerű pertársaságot, ahogyan a felperesek esetleges egyetemlegessége sem. A felperesek a Pp. 37. § b) pontja szerinti célszerűségi pertársaságot alkotnak figyelemmel arra, hogy a perbeli követelések ugyanabból a jogviszonyból erednek. Erre tekintettel a fellebbezések érdemben elbírálhatóak attól függetlenül, hogy az ítélet ellen egyes felperesek nem éltek fellebbezéssel.

[82] A felperesi egyetemlegesség kapcsán az ítéletábra arra mutat rá, hogy nem vitásan a felperesek között konzorciumi megállapodás jött létre. A konzorcium fogalmát a Rendelet 3. § (1) bekezdés 19. pontja határozza meg, amelynek értelmében a konzorcium több kedvezményezett támogatásával megvalósuló projektek esetében a részes felek (tagok) polgári jogi szerződésben szabályozott munkamegosztásán alapuló együttműködése a projekt közös megvalósítása, valamint ennek érdekében közös gazdasági érdekeik előmozdítása és erre irányuló tevékenységük összehangolása céljából. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a konzorcium eltér a felek által hivatkozott, a Ptk. 6:498. §-ában szabályozott polgári jogi társaságtól, hiszen utóbbi fogalmi eleme a jogszabály értelmében a felek által a közös cél megvalósításához szükséges vagyoni hozzájárulás teljesítése, továbbá a tevékenységük kockázatának közös viselése. Ugyanakkor a konzorcium – a polgári jogi társasághoz hasonlóan – nem rendelkezik önálló, a tagjaitól elkülönült jogalanyisággal, amelyből következően – az alperes érvelésével szemben – a konzorcium kötelmi jogi jogviszony alanya sem lehet, ezért a közös cél megvalósítása érdekében végzett együttműködés keretében kötendő szerződésnek csak a konzorcium tagjai válhatnak alanyává. Jelen esetben az alperes a konzorciumi megállapodás 3.1. pontjába foglalt felperesi meghatalmazásra alapítottan eljár a konzorcium vezetője útján kötött megállapodást a konzorcium tagjaival, azaz a felperesekkel. A konzorcium jogszabályban rögzített fogalmából következően – amelynek nem eleme a közös kockázatviselés – a támogatás felhasználása során megvalósult szabálytalanságok is az egyes konzorciumi tagok tekintetében vizsgálандók.

[83] Utal az ítéletábra arra is, hogy ugyan a Rendelet 140. § (1) bekezdése szerint a projekt kedvezményezettje a konzorcium, továbbá az ott rögzített szabályokat a projekt egészét tekintve kell értelmezni, és a záró kifizetési igénylés benyújtása a konzorciumvezető kötelezettsége, azonban önmagában ezen szabályok nem eredményezik annak megállapítását, hogy a projekt oszthatatlan szolgáltatásnak tekintendő. A támogató részéről nyújtott szolgáltatás maga a támogatás, amely – a fellebbezési ellenkérelem érvelésével szemben – a Ptk. 6:28. § (2) bekezdése értelmében (konzorciumi tagonként) önállóan használható részekre bontható – amely megosztás mások lényeges érdekeit nem sérti –, azaz osztható szolgáltatás. A Ptk. 6:29. § (1) bekezdése értelmében osztható szolgáltatás esetén akkor egyetemleges a kötelezettség, ha többen úgy tartoznak egy osztható szolgáltatással, hogy a jogosult bármelyik kötelezettől követelheti a teljesítést. Ezzel összefüggésben helytállóan hivatkoznak a felperesek a Rendelet 59. § (5) bekezdésére és az annak alapján alkalmazandó konzorciumi megállapodás 3.6. pontjára, amely főszabály szerint nem teremtett egyetemleges felelősséget a tagok között, csak akkor, ha nem állapítható meg, hogy a támogatási szerződés megszegésében a tagok milyen mértékben működtek közre és a tagok a visszafizetési kötelezettségüket a felszólításban meghatározott időpontig nem teljesítik.

[84] Tévesen hivatkoznak a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy az elállás jogszerűségének

vizsgálata körében a Ptk. 6:140. §-a értelmében szükséges az alperesi érdekműlés vizsgálata, illetve kizárt az adott helyzetben az elállási jog gyakorlása a szerződéskötés előtt fennállt helyzet természetbeni visszaállításának hiánya okán. Ezzel összefüggésben arra mutat rá az ítéletábra, hogy a felek között létrejött támogatási szerződés speciális, közjogi elemeket tartalmazó polgári jogi szerződés, amelyben a felek a szerződés megkötésével eltértek a Ptk. általános szabályaitól. A támogatási szerződés 14.2. pontjában a felek rögzítették, hogy a szerződést nem lehet felmondani. Ugyanakkor jogviszonyukra a Rendelet szabályai és az ÁSZF rendelkezései az irányadóak, amelyek szabálytalanság fennállása esetére biztosítják a támogató részére az elállási jogot. Jelentősége van annak is, hogy a támogatás felhasználásával szolgáltatás maga a támogatás, a kedvezményezettnek pedig a támogatás felhasználásával összefüggésben rögzített szerződéses kötelezettségeket kell teljesítenie [Rendelet 3. § (1) 54.]. Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy a kedvezményezett a támogatást saját javára használja fel, ennél fogva a megvalósított projekt a támogatás ellenszolgáltatásaként nem értelmezhető, ezért az eredeti állapot helyreállítása – a támogatási összeg visszafizetésével – nem kizárt.

- [85] A fentiek értelmében az alperesi elállás jogszerűsége a szabálytalansági döntésben megjelölt jogszabály, és ÁSZF rendelkezései alapján vizsgálendő, amellyel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan tartotta megalapozatlannak a felpereseknek az alperesi elállás jogszerűtlenségére vonatkozó álláspontját. Az ÁSZF 7.1.2., 7.1.3., 7.4.2. a)-b) és e) pontjain, és a Rendelet 90. § (1) bekezdés d) és e) pontjain, 120. § (1) bekezdésén, 127. § (2), (3) bekezdésén és a 128. § (5) bekezdésén alapuló jogerős szabálytalansági döntés szerint az 1. és a 2. gyanúpont tekintetében az alapvető szerződésszegést nem az jelentette, hogy a felperesek nem teljesítették a célértékeket, hanem a szerződésszegés abban valósult meg, hogy a felperesek a dokumentálási kötelezettségüknek nem tettek eleget, a célértékek elérésének megállapításához szükséges dokumentumokat nem töltötték fel az EPTK rendszerbe (ezért a célértékek, a projekt megvalósulása nem ellenőrizhető).
- [86] Rámutat az ítéletábra arra, hogy a szabálytalansági döntésben hivatkozott Rendelet 127. § (2) bekezdése rögzíti a kedvezményezettek záró kifizetési igényléssel összefüggő elszámolási és beszámolási kötelezettségét, a (3) bekezdés pedig a dokumentálási kötelezettséget. Ahogyan arra az alperes is rámutatott fellebbezési ellenkérelmében, a Rendelet 123. § (1) bekezdése szerint a kifizetés igénylése elektronikus alkalmazások használatának szabályai szerint történik. A (2) bekezdés értelmében a kifizetési igényléshez a 4. melléklet szerinti alátámasztó dokumentumok eredeti példányát kell elektronikus formában – papír alapú dokumentumok esetén szkennelve – csatolni a Pályázati e-ügyintézés felületen. Ezen kötelezettségük fennállását a felperesek nem vitatták. Nem vitatták továbbá azt sem, hogy a szükséges dokumentumokat – többszöri hiánypótlásban rögzített felhívás ellenére – nem töltötték fel az elektronikus rendszerbe (PKKB 26.P.86.066/2023/13. számú jegyzőkönyv 3. oldal 4. bekezdés, Fővárosi Törvényszék 31.P.20.836/2024/44. számú jegyzőkönyv 5. oldal 3. bekezdés). Ekörben utal az ítéletábra arra is, hogy a felperesek – a fellebbezésben is rögzített hivatkozásuk ellenére – az elsőfokú eljárásban nem csatolták azon képernyő fotót, amely igazolná, hogy a 3. hiánypótlási felhíváshoz kapcsolódó teljesítési határidő utolsó napján az elektronikus rendszer hibájából nem tudtak eleget tenni kötelezettségüknek. Mindez egyben annak megállapítását is eredményezi, hogy a felperesek a projekt megvalósítása során a jogszabályon vagy szerződésen alapuló egyéb kötelezettségüket megszegték, annak nem vagy nem határidőben tettek eleget, azaz – a fellebbezések hivatkozásával szemben – a szabálytalansági döntésben megjelölt ÁSZF 7.1.3.b) és c) pontjában foglaltak megvalósultak, ugyanakkor a döntés ÁSZF 7.4.2.b) pontjára való hivatkozása is megalapozott, mivel a felperesek nem teljesítették a támogató szerződésszerű teljesítésére (hiánypótlásra) vonatkozó felszólítását a határidőt követően sem. A döntésben rögzített ÁSZF 7.4.2.e) pontja a

Rendeletre utal, amely kapcsán a Rendelet 90. § (1) bekezdés e) pontjára való hivatkozás is megalapozott a fentiek értelmében, hiszen a támogatott tevékenység szabályszerű megvalósítását nem lehetett ellenőrizni a jogszabályban rögzített kötelezettségek megszegése okán a dokumentumok hiányában.

- [87] Megalapozatlan a felpereseknek a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben foglaltak jelentőségére való hivatkozása is. Ugyan a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvének megállapításait, tényadatait a Rendelet 120. § (2) bekezdése szerint az irányító hatóság a beszámoló ellenőrzése során figyelembe veheti, azonban a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv – a helyszíni ellenőrzés során vizsgált dokumentumok tényleges csatolása nélkül is – akkor szolgál alátámasztó dokumentumként, ha a helyszíni ellenőrzés során vizsgált dokumentumok köre és azok elfogadhatósága a jegyzőkönyvben tételesen bemutatásra kerül. A jegyzőkönyv 4. pontjában rögzítettek szerint azonban az irányító hatóság az ellenőrzés során véletlenszerű mintavétellel vizsgálta a dokumentumokat [Rendelet 146. § (2) bekezdés], azaz nem tartalmazza tételesen az indikátorokat és műszaki-szakmai eredményeket alátámasztó összes dokumentumot, ugyanakkor a jegyzőkönyv számos esetben rögzíti a hiányokat. Nem vitásan az irányító hatóság 2021. július 8-án a helyszíni ellenőrzés megállapításaival összefüggésben hívta fel a felpereseket a hiányok pótlására (az irányító hatóság még ekkor is lehetőséget adott a felperesek számára a szerződéses kötelezettségek teljesítésére), amire azonban nem került sor. Minderre figyelemmel a beszámoló ellenőrzése során a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében rögzített megállapítások nem fogadhatók el, mivel a jegyzőkönyv a Rendelet 120. § (2) bekezdése értelmében nem minősül alátámasztó dokumentumnak.
- [88] Tévesen hivatkoznak a felperesek arra is, hogy a peres eljárás során az elsőfokú bíróság jogszabálysértően mellőzte az általuk csatolt dokumentumokat. Ekörben annak van jelentősége, hogy a megállapított szabálytalanság éppen a felperesek dokumentálási kötelezettségének elmulasztása, ami nyilvánvalóan nem pótolható a peres eljárás során a bizonyítás keretében előterjesztett dokumentumokkal. Ebből következően az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján helytállóan mellőzte a felajánlott felperesi bizonyítást.
- [89] A fentiek értelmében a felperesek részéről súlyos szerződésszegés történt, mivel a projekt megvalósulását a hatóság rendelkezésére álló dokumentumok nem támasztják alá. A szabálytalanság természete és súlyossága a Rendelet 164. § (4) bekezdése értelmében indokolta a támogatási szerződéstől elállás jogkövetkezményének alkalmazását. A felperesek ettől eltérő fellebbezési érvelése megalapozatlan, mivel a megállapított szabálytalanság a teljes projektet érinti, nem pusztán a teljes projekt költségvetésének 3,5%-át.
- [90] A fentiek szerint az alperes elállása megfelel a jogszabályoknak, ennél fogva nem állapítható meg az alperes részéről a szerződésszegés ténye, a károkozó magatartás., amelynek hiányában az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően utasította el a felperesek keresetét.
- [91] Utal az ítélőtábla arra, hogy a fellebbező felek nem jelöltek meg olyan eljárási szabályszegést, ami az ügy érdemi eldöntésére kihatott és indokolja az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.
- [92] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a fent rögzített pontosítással és kiegészítéssel helybenhagyta.
- [93] Rögzíti az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében a felperesek

elsőfokú perköltségben való marasztalása kapcsán észlelt elírást a Pp. 352. § (1) bekezdése és a 353. §-a alapján javította ki.

- [94] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelesek a pernyertes alperes másodfokú perköltségét megtéríteni. Az ítéletábra az alperes másodfokú perköltsége körében a jogtanácsosi munkadíjat vette figyelembe, amelynek mértékét felperesenként a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg, és a 4. § (1) bekezdése alapján kérelemre mérsékelte. Az ítéletábra a mérséklés körében értékelte, hogy a felperesek által külön-külön benyújtott – összesen öt – fellebbezés jogi érvelése azonos volt és alperes egyetlen fellebbezési ellenkérelmet nyújtott be.
- [95] A felperesek illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2026. január 14.

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sági Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Papachristos Anna s.k.
bíró

BESZÁMOLÓ A BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT 2025. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

NAGYKAMARÁS

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR
BÉKÉSCSABA, 2026. MÁJUS 21.

Tartalom

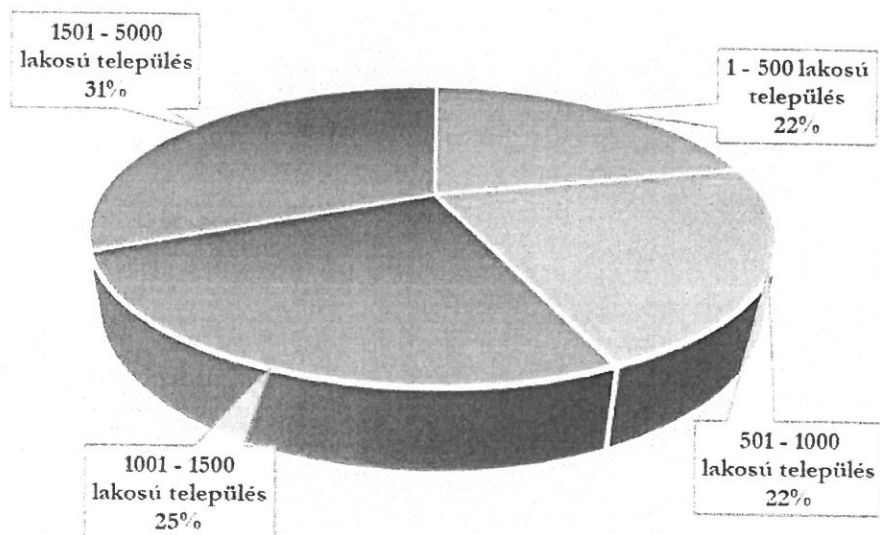
1. HELYZETKÉP.....	3
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése	3
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken	7
Humán erőforrás	12
A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei.....	14
Állománymenedzsment.....	15
Dokumentumszolgáltatás	21
Közösségi szolgáltatások.....	21
A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban.....	28
Az év KSZR könyvtárosa díj 2025.....	31
Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára	32
Szakmai képzés, továbbképzés	33
A megyei könyvtár által a kistéleplési megállapodásban vállalt további szolgáltatás	34
Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból.....	35
KönyvtárMozi	35
2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR	35
2025-ben elvégzett, KSZR munkacsoportozoz tartozó elégedettségméréseink.....	48
3. Nagykamarás.....	53
Könyvtárhasználat	53
Állománygondozás	55

1. HELYZETKÉP

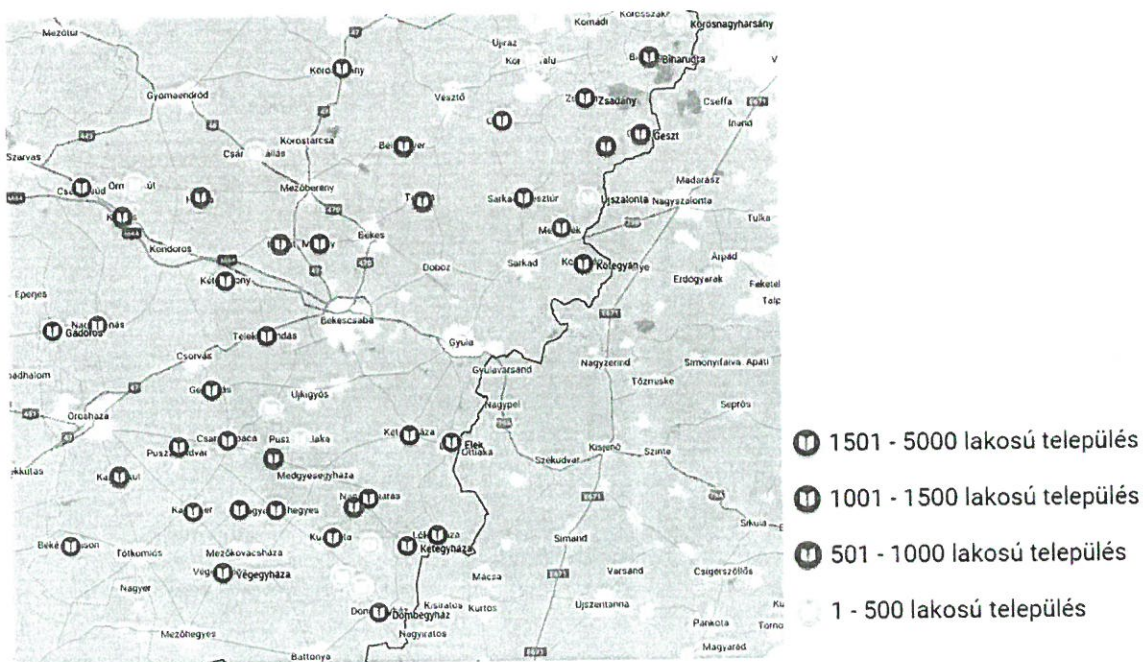
A KSZR alapelveinek való megfelelés, a kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1 - 500 lakosú településen	11	3 228
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	11	7 787
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	13	15 650
	vármegyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	16	39 660
Összesen		51	66 325
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		3	4 456
ebből megkötött megállapodások száma		3	4 456

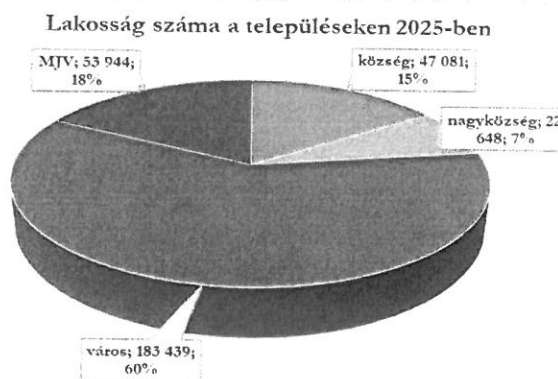
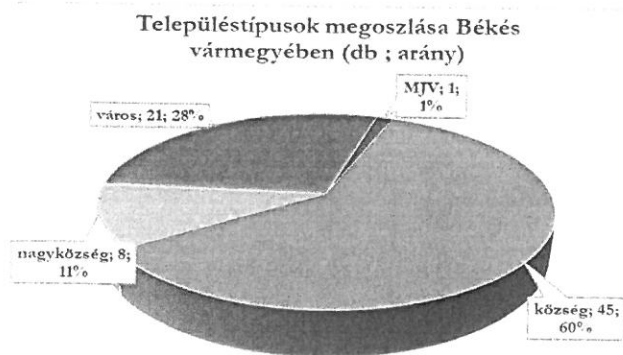
Lakónépesség – 2025

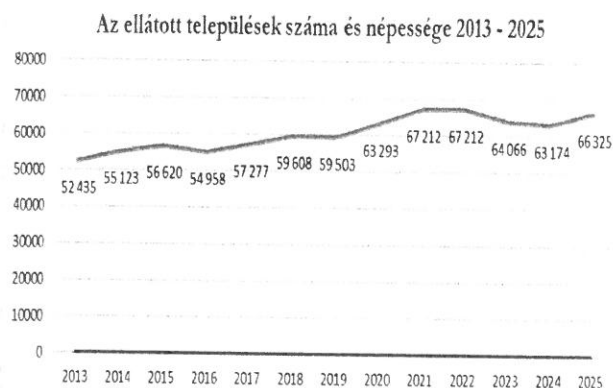
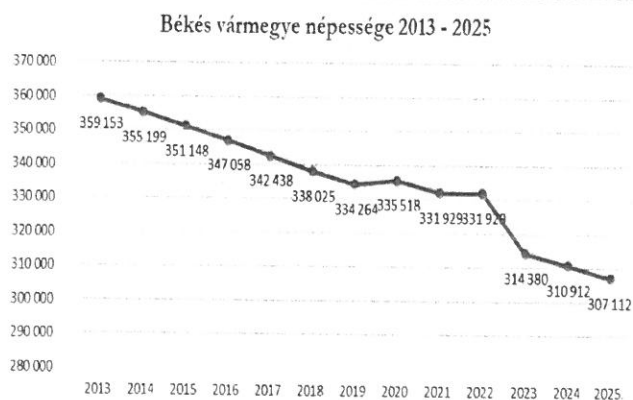
1-500 lakos	11 település	Csabaszabadi, Csárdaszállás, Dombiratos, Kertészsziget, Kisdombegyház, Körösnagyharsány, Körösújfalú, Magyardombegyház, Örménykút, Pusztatöltke, Újszalonta
501-1000 lakos	11 település	Almáskamarás, Bélmegyer, Biharugra, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Medgyesbodzás, Mezőgyán, Tarhos
1001-1500 lakos	13 település	Ecsegfalva, Gerendás, Kétsoprony, Kőtegyán, Lőkösháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykararás, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Telekgerendás, Végegyháza, Zsadány
1501-5000 lakos	16 település	Békéssámson, Bucsa, Csabacsúd, Csanádapáca, Dombegyház, Elek, Gádos, Kaszaper, Kétegyháza, Kevermes, Körösladány, Kunágota, Magyarbánhegyes, Méhkerék, Nagyszénás, Okány

Békés vármegye településtípusai és lakosságszáma településtípusonként (2025)

Népességs adatok alakulása 2013-2025

Békés vármegye településeinek száma 75. A megyében jelenleg minden településen van könyvtári ellátás. A települések 71 %-a, (53) község. 9 városunk lakónépessége alapján az 5000 fő alatti kategóriába tartozik.

A Békés vármegyei települések közül az 5 000 fő alatti lakosságszámú települések (város, nagyközség, község) száma 62, ami a népesség ingadozással párhuzamos átstrukturálódás eredménye.

2025-ben a kistépülési könyvtári ellátáshoz a Békés Megyei Könyvtár szakmai irányítása alatt 51 Könyvtár, Információs és Közösségi Hely tartozott. 51 településből 38 helyen közvetlenül a megyei könyvtár munkatársai végzik az ellátást, 13 településen a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár szervezi a szolgáltatást. A Békés Megyei Könyvtárban az ellátást végző munkacsoport tagja más könyvtári területen is dolgoznak, olvasószolgálatban, informatikusként, és

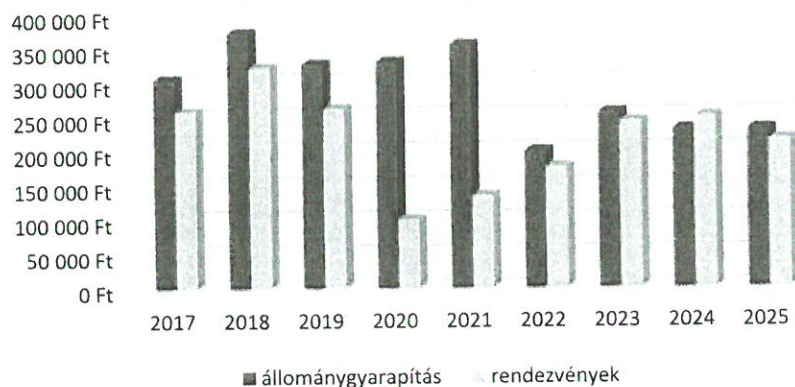
gyűjteményszervező könyvtárosként. A csoport munkáját alkalmanként karbantartó munkatárs is segíti, aki a szállítási munkafolyamatokban vesz részt.

2025-ben semmilyen külső körülmény nem akadályozta a zavartalan könyvtári működést, ennek ellenére több településen a hűvös idő beköszöntével csupán részleges szolgáltatást biztosítanak a települések a magas fűtési költségekre hivatkozva, és ez az évben 4 hónapnyi korlátozott működést jelent. Ennek következtében ebben az évben is előfordult, hogy a rendezvényeket nem tudtuk a könyvtár épületében megtartani, és a kölcsönzés sem tekinthető zavartalannak ezekben az esetekben. 3 településen az épületfelújítási munkálatok második éve húzódnak, mely ellehetetleníti a könyvtári szolgáltatást.

2025-ben a kiadások szerkezete kis mértékben tért el az előző évi költségstruktúrájától. A támogatás felhasználásának döntő részét a dologi kiadások tették ki (91,9%), míg a személyi jellegű ráfordítások aránya 7,2% volt. A beruházási költség a támogatás 0,9%-át tette ki.

	állománygyarapítási átlag Ft/település	rendezvényköltségi átlag Ft/település
2017	305 000 Ft	259 000 Ft
2018	373 000 Ft	323 000 Ft
2019	327 000 Ft	263 000 Ft
2020	330 000 Ft	101 000 Ft
2021	355 000 Ft	135 000 Ft
2022	200 008 Ft	177 298 Ft
2023	255 597 Ft	243 298 Ft
2024	231 066 Ft	250 157 Ft
2025	231 232 Ft	216 477 Ft

Állománygyarapításra és rendezvényekre fordított
költségátlagok 2017-2025

Az állománygyarapításra fordított átlagos összeg településenként 2025-ben 231 232 Ft volt, amely az előző évhez képest lényegében változatlan szintet mutat (+0,07%). Az állománygyarapítás keretében beszerzett dokumentumok száma ugyanakkor csökkent: míg 2024-ben a települések számára összesen 4349 db könyv beszerzése valósult meg, addig 2025-ben a csaknem azonos ráfordítás mellett 4053 db dokumentum beszerzésére volt lehetőség. A beszerzett dokumentumok számának csökkenése a beszerzési költségek emelkedésére utal.

A rendezvényköltségek esetében 2025-ben csökkenés következett be: az egy településre jutó átlagos ráfordítás 216 477 Ft volt, ami 13,46%-kal alacsonyabb a 2024. évi értéknél. A csökkenéshez hozzájárult, hogy a településeken jelentős számban álltak rendelkezésre az NMI által szervezett programok, így a települések részéről kevesebb igény jelentkezett a korábbi évekhez képest.

Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken

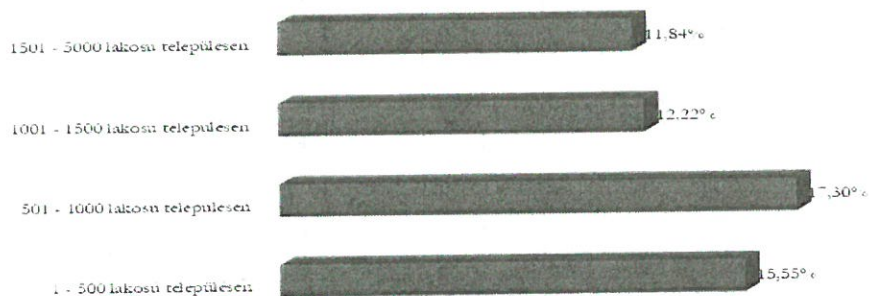
Könyvtárhasználat a szolgáltató helyeken 2025-ben átlagosan heti 5,32 napon, heti 33 órás nyitvatartással volt biztosított a látogatók számára. A gyakorlatban ez azonban nem jelentett tényleges látogathatóságot, mert számos településen az energiaválság évében kialakult gyakorlatnak megfelelően a könyvtáros kijelölt helyeken gyűjthette össze a kívánságokat, esetleg kijelölt napokon kísérte el az olvasókat a könyvtárba. A forgalmi adatok 2024 forgalmához képest csökkenést mutatnak, párhuzamosan a lakosság számának csökkenésével.

Olvasók és használói adatok – 2025

településtípus / lakosság	Lakónépség	Olvasók száma összesen								Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Személyes helybeni használat	Helybeni használatból internethasználat	Távhasználat		Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
						Telefon, e-mail	OPAC, honlap				
Össz.:	66 325	8 458	115 009	83 428	13 720	10 901	20 680	54 163	106 104	2 316	13 339
1 - 500 fő	3 228	502	6 121	5 829	581	211	81	3 767	6 664	97	713
501 - 1000 fő	7 787	1 347	19 696	17 982	3 949	1 470	244	10 670	26 916	289	2 026
1001 - 1500 fő	15 650	1 912	21 950	20 305	4 048	1 237	408	11 450	17 717	493	2 638
1501 - 5000 fő	39 660	4 697	67 242	39 312	5 142	7 983	19 947	28 276	54 807	1 438	7 962

A beiratkozott olvasói adatok a lakosságszámhoz viszonyítva 2025-ben:

A lakosságszámhoz viszonyított beiratkozott olvasói arány

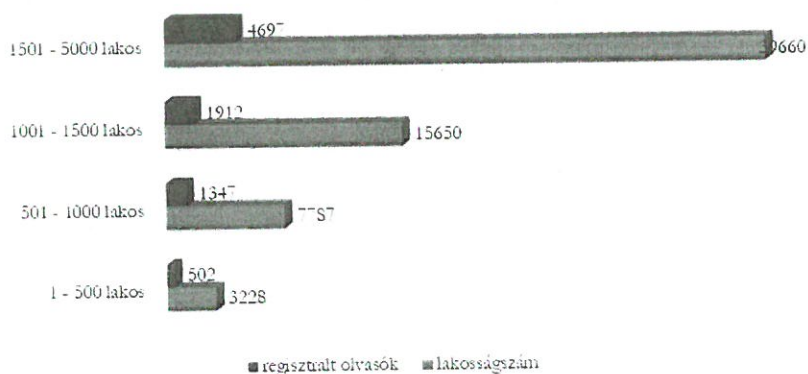

A legnagyobb településeken a lakosság 11,85%-a regisztrált könyvtártag, ami az előző évhez képest csökkenést mutat. Az arány az 1001–1500 lélekszámú településeken 12,22%, amely enyhe növekedést jelez. Az 501–1000 lakosú településeken továbbra is a legmagasabb a regisztrált használók aránya (17,3%), ami kiemelkedő könyvtárhasználati aktivitásra utal. A legkisebb településeken a regisztrált könyvtártagok aránya 15,55%, amely szintén kedvező részvételt mutat.

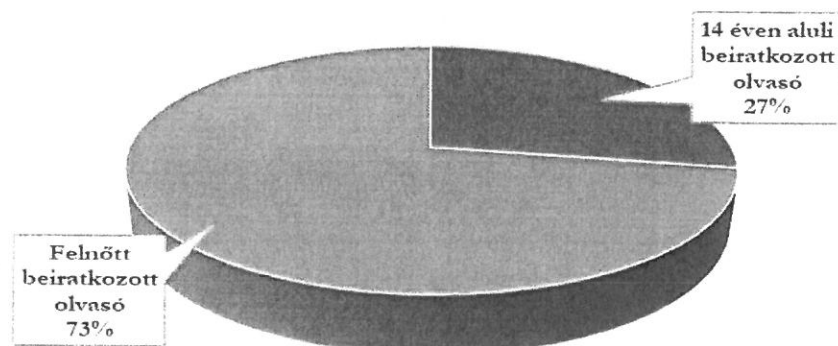
A könyvtárak őszi–téli időszakban tapasztalható részleges bezárása továbbra sem kedvez a könyvtári közösségek működésének, a rendszeres könyvtárlátogatást a kihelyezett könyvtárosi ügyelet nem tudja teljes mértékben pótolni.

Változatlanul nehézséget okoz a könyvtárak működésében a fluktuáció, noha a könyvtáros személyisége meghatározó tényezője a szerveződő közösségek kialakulásának és fennmaradásának. Munkájának hatása megmutatkozik a beiratkozások számában, valamint a közösségi rendezvények sikerességében és a könyvtári szolgáltatások működésének egészében.

Beiratkozott olvasók száma a lakosság számához viszonyítva településtípusonként

Békés vármegyei KSZR településeken a beiratkozott gyermekek és felnőttek aránya

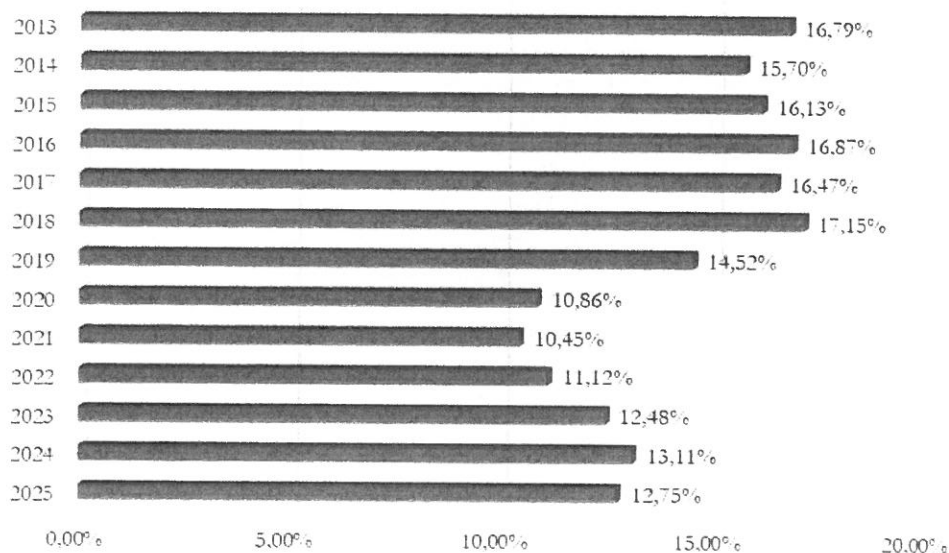

A beiratkozottak korcsoport szerinti megoszlása a települések korfáját is tükrözi; nagyon alacsony a gyermekek száma, számos helyen iskolát sem tudnak működtetni, vagy csak alsó tagozat van. Iskola nélkül pedig nagyon nehéz gyerekeket bevinni a könyvtárba, kizárólag a szüleiken keresztül lehet hozzájuk eljutni. A gyermekek alacsony aránya különösen fontos jelzés, mert a könyvtárhasználati szokások kialakulása jellemzően gyermekkorban történik, így ez hosszabb távon a használói bázis csökkenését is előrevetítheti.

Elemzések a 2013-2025 közötti időszakhoz kapcsolódóan

KSZR településeken a beiratkozott olvasói arányszámok alakulása 2013-2025 között

Az ellátott lakosság beiratkozott olvasói aránya 2013-2025

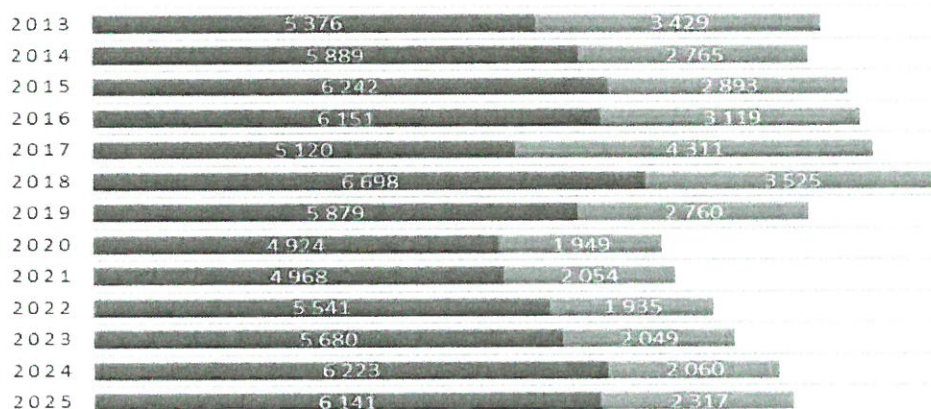

Olvasói és könyvtárhasználati adatok az elmúlt években (2013-2025)

év / lakosság	Lakónépesség	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma	
		Regisztrált használók	Könyvtárhasználatok száma összesen	Az összesből Internet használat	Telefon, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentum	Helyben használt dokumentum	Regisztrált használók	Kölcsönzött dokumentum
2013	52 435	8 805	94 261	29 076	4 861	9 839	95 793	49 605	3 429	43 865
2014	55 123	8 654	94 435	29 345	2 973	1175	69 985	63 573	2 765	26 862
2015	56 620	9 135	105 714	42 005	7 529	11 732	71 732	78 624	2 893	28 825
2016	54 958	9 270	117 133	42 764	7 833	8 656	67 581	85 291	3 119	30 096
2017	57 277	9 431	130 381	48 727	10 018	10 041	69 843	86 710	4 311	30 320
2018	59 608	10 223	123 727	41 325	13 667	7 721	67 228	72 479	3 525	28 930
2019	59 503	8 639	113 743	33 742	9 273	8 755	52 936	72 183	2 760	20 413
2020	63 293	6 873	60 314	19 864	9 052	4 649	36 661	56 631	1 949	11 840
2021	67 212	7 022	86 825	11 669	11 697	25 778	39 973	63 434	2 054	10 535
2022	67 212	7 476	103 372	18 670	10 131	14 654	53 132	105 201	1 935	14 196
2023	64 066	7 997	133 648	18 188	13 289	35 111	59 802	129 506	2 049	17 028
2024	63 174	8 283	124 922	18 643	13 206	27 614	59 491	120 364	2 060	15 110
2025	66 325	8 458	115 009	13 720	10 901	20 680	54 163	106 104	2 316	13 339

Felnőtt és gyermek könyvtárhasználók aránya

■ Felnőtt regisztrált ■ 14 éven aluli reg.

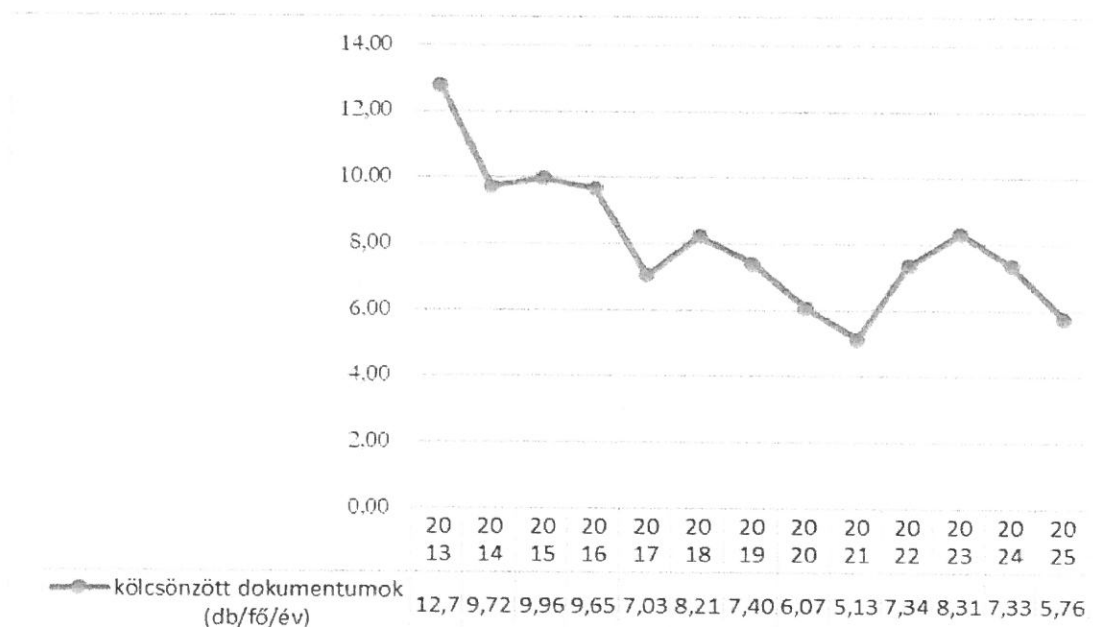
A 2025. évi adatok alapján a könyvtár működésében kettős tendencia figyelhető meg: a regisztrált használók és az olvasók számának mérsékelt növekedése mellett a könyvtárhasználati mutatók és dokumentumforgalom visszaesést mutat.

Regisztrált használók száma: 2 060 → 2 316 (jelentős növekedés)

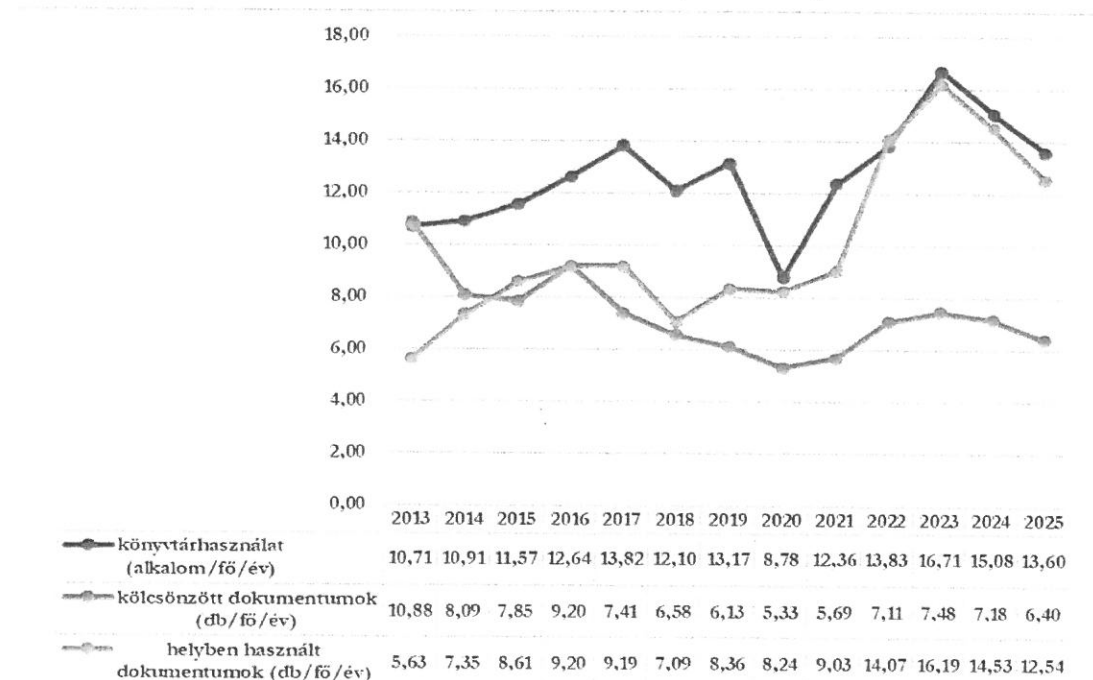
A regisztrált használók által kölcsönzött dokumentumok száma: 15 110 → 13 339 (csökkenés)

Ez arra utal, hogy a regisztrált használói kör bővülése nem járt együtt a használati intenzitás növekedésével.

Könyvkölcsönzés a gyermekek körében (2013–2025)

Könyvtárhasználati szokások alakulása az elmúlt években (2013–2025)

Humánerőforrás

	Lakó-népessége	Nyitva tartási-			főfoglalkozású jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / fő	részmunkaidős jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	részmunkaidős közalkalmazotti jogviszonyban / munkaidőben átszámolva	közfoglalkoztatott	Önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásnak
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma							
Összesen	66325	5,32	33,07		26	2	21	9	1	5	49
1-500	3228	5,33	27,11	1978	4	0,75	5	1,85	1	3	10
501-1000	7787	5,09	28,09	2307	3	0,5	7	3,00	0	1	11
1001-1500	15650	5,67	40,25	2870	6	0,5	6	2,90	0	1	13
1500-5000	39660	5,18	36,82	2784	13	0,00	3	1,50	0	0	15

Békés vármegye kistelepülési könyvtárainak által ellátott lakónépesség összesen 66 325 fő, a könyvtárak átlagosan heti 5,32 napon, heti 33,07 órában tartanak nyitva. A működtetésben összesen 51 fő vesz részt, közülük 49 szakképesítése megfelel az előírásoknak. 26 fő teljes munkaidőben, míg a feladatellátást kisebb arányban részmunkaidős dolgozók, közfoglalkoztatottak és önkéntesek segítik.

A településméret szerinti bontás alapján jelentős különbségek figyelhetők meg:

Az 1–500 fős településeken a legalacsonyabb a heti nyitvatartási idő (27,11 óra), és a szakemberellátottság is korlátozottabb, a működésben részmunkaidős foglalkoztatás és önkéntesek bevonása is jellemző. A részmunkaidős foglalkoztatás emelkedése annak a következménye, hogy a könyvtárosi és közművelődési feladatokat egy személy látja el a könyvtárban, amely a munkaidő megosztásával lehetséges.

Az 501–1000 fős településeken kis mértékben nő a nyitvatartási idő és a foglalkoztatottak száma, de továbbra is jelentős a részmunkaidős foglalkoztatás szerepe, így minden településtípusnál elmondható, hogy az önkormányzatok a költségcsökkentés érdekében részmunkaidős foglalkoztatással oldják meg a közművelődési feladatokat.

Az 1001–1500 fős települések könyvtárai biztosítják a legmagasabb heti nyitvatartási időt (40,25 óra), ami a szolgáltatások intenzívebb működésére és stabilabb személyi feltételekre utal.

Az 1500–5000 fő közötti településeken koncentrálódik a lakosság legnagyobb része (39 660 fő), valamint itt dolgozik a legtöbb teljes munkaidős könyvtári munkatárs, ami minőségibb feladatellátást is jelent.

Összességében elmondható, hogy a nyitvatartási idő és a személyi feltételek a településméret növekedésével általában kedvezőbbek, ami a szolgáltatások hozzáférhetőségében is különbségeket eredményez.

A szolgáltató helyek infrastrukturális feltételei

2025	Lakónépesség	A szolgáltató hely működése					könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső elhelyezkedése megnevezése	Az épület állapota				A könyvtári helyiség/helyiségek állapota (A megfelelő kategóriához 1-es számot kell írni)				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete átlagosan	A könyvtári bútorzat állapota		a felújítás becsült költsége (eFt)	A könyvtári tér alkalmas-e csoportos	Biztonság-technikai eszközök				
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületben	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb			elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	elfogadható		A könyvtári bútorzat állapota	a felújítás becsült költsége (eFt)			van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)		
Összesen	64066	32	9	11	22	3	-	43	1	41	4	20 000	7	43	2	-	99,3	4	45	2	3 000	46		36	8	900
1-500	3429	7	2	0	5	3	0	8	0	10	1	-	1	9	1	-	56,1	2	9	0	-	7		9	2	0
501-1000	8136	5	1	5	3	0	0	10	0	8	2	20 000	3	8	0	-	80,8	0	11	0	-	11		8	2	300
1001-1500	16129	9	1	4	9	0	0	10	0	10	1	-	0	13	0	-	107,5	1	12	0	-	13		10	0	0
1501-5000	36372	11	5	2	5	0	0	15	1	13	0	-	3	13	1	-	80,0	1	13	2	3 000	15		9	4	600

2013-tól 2025-ig 51 településből 46 könyvtár belső terének felújítása fejeződött be. Az épületek állagmegóvása és felújítása is sok településen megtörtént, a Magyar Falu Program pályázatait nagy lendülettel adták a nyílászárócserék és fűtőkorszerűsítési munkálatok terén, a takarékoskodást biztosító felújítások ellenére mégis sok helyen zártak be az őszi-téli hónapokban a könyvtárak.

Állománymenedzsment

A KSZR-települések állománygyarapodása dokumentumtípusonként:

KSZR állománygyarapítás, 2025	darabszám	érték (Ft)
Könyv	4053	13 052 835
Nem hagyományos dokumentum (diafilm)	135	228 150
ÖSSZESEN:	4188	13 280 985

A KSZR-települések állománygyarapodása a beszerzés módja szerint:

KSZR állománygyarapítás, 2025	darabszám	érték (Ft)
KSZR költségvetési keret	3706	11 784 308
Ajándék	208	227 329
Önkormányzati támogatás	274	1 269 348
ÖSSZESEN:	4188	13 280 985

A táblázatok a Békés Megyei Könyvtár és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár által állományba vett dokumentumok együttes értékét és darabszámát tartalmazzák kétféle bontásban. Az első táblázatban dokumentumtípusonként, a másodikban a beszerzés módja szerinti osztásban. A táblázat értékei az alábbi adatokból állnak össze:

A mezőkovácsházi könyvtár 770 db könyvet vett állományba összesen 2 280 849 Ft értékben (1 806 076 Ft KSZR költségvetési keret, 109 499 Ft ajándék és 365 274 Ft önkormányzati támogatás).

A megyei könyvtár 3283 db könyvet, 135 db diafilmet vett állományba összesen 11 000 136 Ft értékben (9 978 232 Ft KSZR költségvetési keret, 117 830 Ft ajándék és 904 074 Ft önkormányzati támogatás).

A 2025-ös KSZR költségvetési keretből 11 784 308 Ft értékben vásároltunk a településeknek 3706 db dokumentumot, ami az előző évi 11 770 320 Ft és 3839 db dokumentumhoz képest értékben nem mutat elmozdulást, 14 000 Ft-nyi a különbség. Ezzel szemben a megvásárolt dokumentumok darabszámában visszaesés/csökkenés volt tapasztalható: 133-mal kevesebb az előző évihez képest (3-4 %-os csökkenés). Ennek egyik oka, hogy az elmúlt években tapasztalható magas infláció miatt jelentősen növekedett a dokumentumok ára, és ez a tendencia 2025-ben sem állt meg: míg 2020-ban csak 1941,-Ft volt a dokumentum átlagára, addig 2025-re ez 3179,-Ft-ra emelkedett (lásd alábbi táblázat).

Állománygyarapodás KSZR költségvetési keretből, 2020-2025:

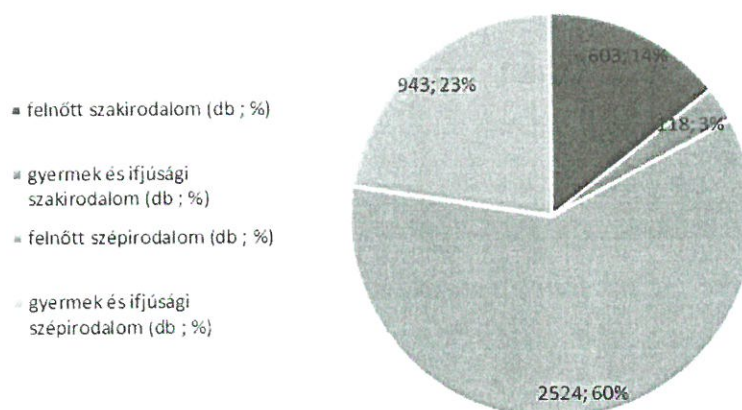
	érték (Ft)	dokumentum (db)	átlagár (Ft)
2020	9 763 795	5 029	1 941
2021	12 838 813	5 568	2 306
2022	9 730 087	3 879	2 508
2023	12 893 772	4 448	2 899
2024	11 770 320	3 839	3 066
2025	11 784 308	3 706	3 179

Az átlagárnál természetesen pontosabban fejezik ki a könyvek bolti/kereskedelmi árának növekedését az alábbi példák:

- Suzanne Collins A kiválasztott c. műve 2020-ban 3480 Ft-ba került, 2025-ben már 4980,-Ft-os kereskedelmi áron volt forgalomban.
- Kollár Betti Álomban megleltelek c. romantikus regénye 2023-ban 4980 Ft-ba került, míg 2025-ben 6480 Ft-ért volt kapható.
- Takács Viktória Húsvéti mese c. kiadvány 2021-ben 2399 Ft-ért volt kapható, míg ugyanez 2025-ben már 3999 Ft-ba került.
- Anne L. Green Ördögi kísértés c. könyv ára 2022-ben 3999 Ft, 2025-ben már 6499 Ft.
- Fábíán Janka Julie Könyvkuckója c. regény 2020-ban 3999 Ft-ért volt kapható, 2025-ben már 5999,-Ft-ért.

Bár a BMK vásárlási kedvezményének (Bookline Webáruház 38%) köszönhetően a bolti/kereskedelmi árhoz képest jelentősen kedvezőbb áron vásároltuk meg a dokumentumokat, az áremelkedés érzékelhető volt. Így minden évben egyre kevesebb dokumentumot tudunk beszerezni ugyanazért az összegért.

A dokumentumok gyarapodása állományegységenként, 2025

A települési könyvtárakat a KSZR-könyvtárosok által közvetített olvasói igények figyelembevételével látjuk el új könyvekkel és esetenként antikvár példányokkal. A fenti – a beszerzéseket állományegységenként ábrázoló – diagramon jól látható, hogy a dokumentumok jelentős része ($60+23=83\%$ -a) szépirodalmi mű, míg a szakirodalmi, ismeretterjesztő dokumentumok a beszerzések kisebb hányadát adják (17 %). 2025 tavaszán számos településre ellátogatott Nyulász Péter és Kiss Ottó, ezért 100 000 Ft értékben vásároltunk a településeknek az író-olvasó találkozó apropóján a szerzők gyermekkönyveiből, hogy az ifjúság számára hozzáférhetőek legyenek. 2025-ben – az előző években megszokottól eltérően – papírszínház helyett diafilmeket (és diavetítőket) vásároltunk a települések részére. 64 különböző diafilm került feldolgozásra 135 db-os példányszámmal 18 település részére. A dokumentumokat az online árhoz képest lényegesen kedvezőbb, 1690,-Ft/darabáron tudtuk beszerezni.

Az állomány feltárása, nyilvántartása, gondozása

A kistelepülések gyűjteményébe kerülő dokumentumok állományba vétele a Békés Megyei Könyvtárban és a Mezőkovácsházi Városi Könyvtárban történik. A megyei könyvtárban a Corvina integrált könyvtári rendszerben, a mezőkovácsházi könyvtárban pedig a TextLib integrált könyvtári rendszerben történik a dokumentumok tartalmi, formai feltárása, rögzítése. Az állományba vett dokumentumokat raktári jelzettel és vonalkóddal ellátva szállítjuk ki a szolgáltató helyekre.

A települések egyedi és csoportos leltárkönyveit a BMK és az MVK vezeti.

A kistelepülések könyvtárainak települési katalógusai közös adatbázisba kerülnek:

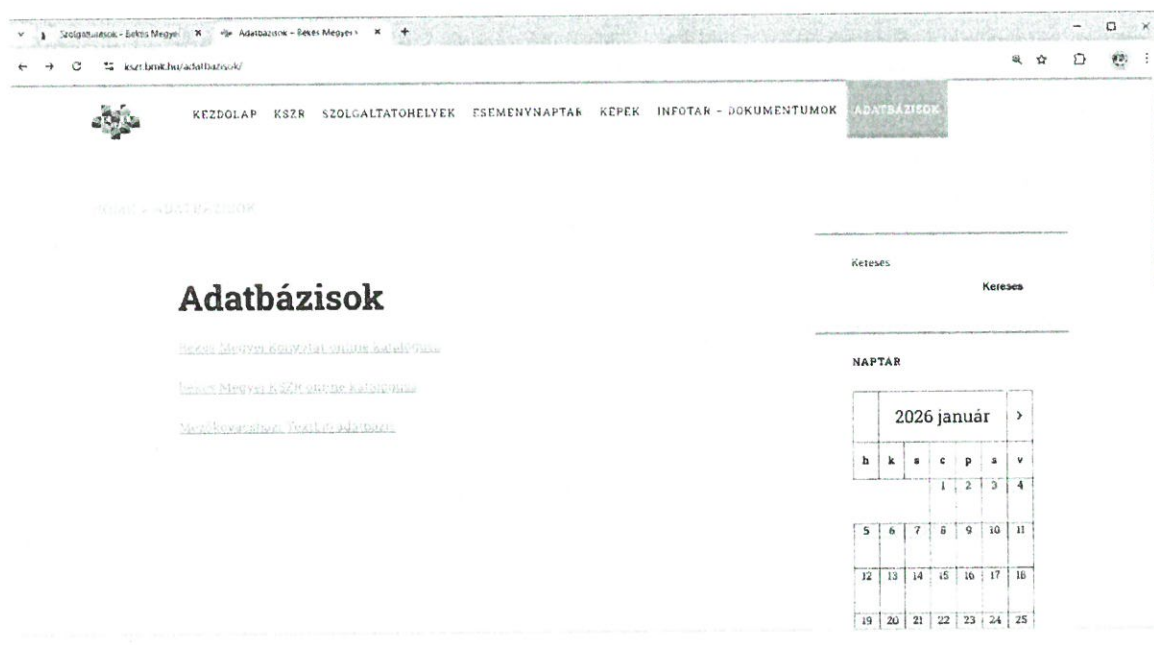
- Corvina katalógusba a BMK által ellátott települések:

Békéssámson, Bélmegyer, Biharugra, Bucsa, Csabacsüd, Csabaszabadi, Csanádapáca, Csárdaszállás, Ecseghalva, Elek, Gádoros, Gerendás, Geszt, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Kertészsziget, Kétegyháza, Kétsoprony, Kevermes, Körösladány, Körösnagyharsány, Körösújfalú, Kötegyán, Lőkösháza, Méhkerék, Mezőgyán, Murony, Nagyszénás, Okány, Örménykút, Pusztaföldvár, Sarkadkeresztúr, Tarhos, Telekgerendás, Újszalonta, Zsadány

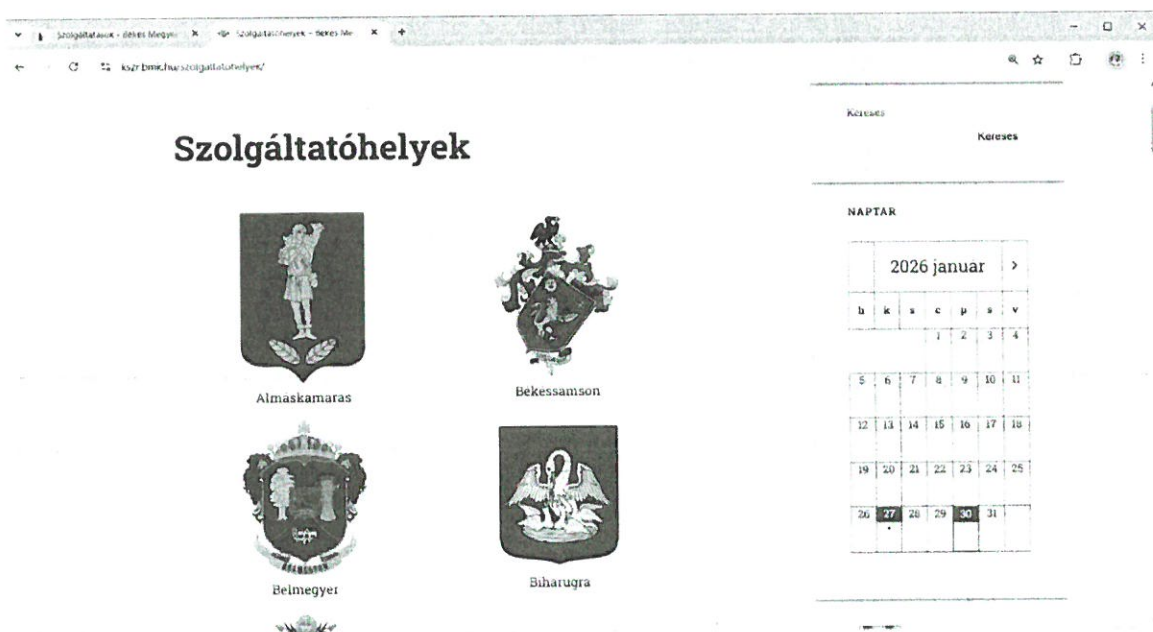
- TextLib katalógusba az MVK által ellátott települések:

Almáskamarás, Dombegyház, Dombiratos, Kaszaper, Kisdombgyház, Kunágota, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Pusztatölke, Végyeháza

A katalógusok elérhetők a Békés Megyei Könyvtár honlapján keresztül a KSZR könyvtárak önálló aloldalán az Adatbázisok menüpontban:

A Szolgáltatások menüpontban a települések címerére kattintva is elérhetőek a katalógusok linkjei:

A KSZR szolgáltató helyek állományából törlésre szánt dokumentumok selejtezését a megyei könyvtár és a mezőkovácsházi könyvtár, illetve a szolgáltató helyek munkatársai végzik. A települési könyvtárak munkatársai végzik helyben a dokumentumok leválogatását, készítének a törlésre szánt dokumentumokról listát, majd a törlési folyamat végén „Törölve” bélyegzővel látják el azokat. A BMK és az MVK munkatársai a dokumentumok integrált könyvtári rendszerből való törlését végzik, illetve összeállítják a törlési jegyzékeket és jegyzőkönyvet készítének. A Békés Megyei Könyvtár tulajdonát képező, a településeknél helyben lévő letéti könyvek esetén a törlés formailag megtörténik a Corvinából, de a törölt dokumentumok értéke a BMK állományából kerül levonásra. A selejtezett könyvek lakossági értékesítésre, vagy MÉH-ben való leadásra kerülnek, melynek lebonyolítását a szolgáltató helyek végzik. 2025-ben az alábbi településen történt törlés:

település	törölt dokumentumok száma, értéke és a törlés jogcíme
Okány	409 db, 130.917,-Ft (természetes elhasználódás)
	492 db, 98. 201,-Ft (tervszerű állományapasztás)
	66 db, 67.149,-Ft (behajthatatlan követelés)

A retrospektív munkálatok (a települések gyűjteményeinek retrospektív feltárása, a dokumentumok katalógusban való rögzítése és vonalkóddal való ellátása) 2025-ben is folytatódtak:

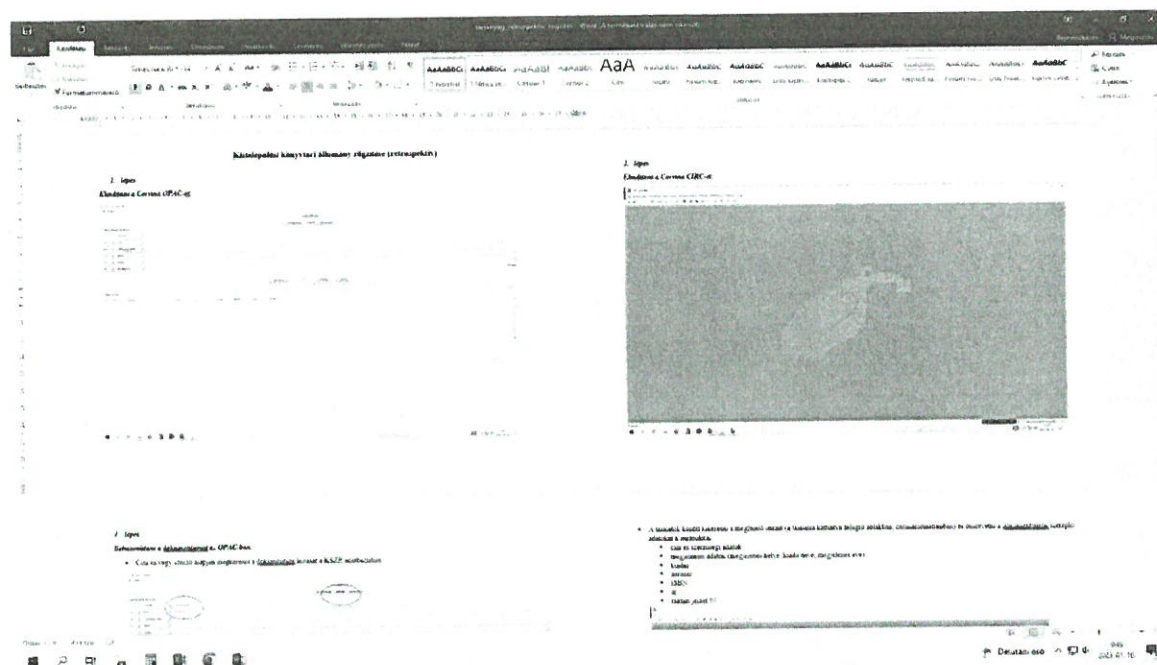
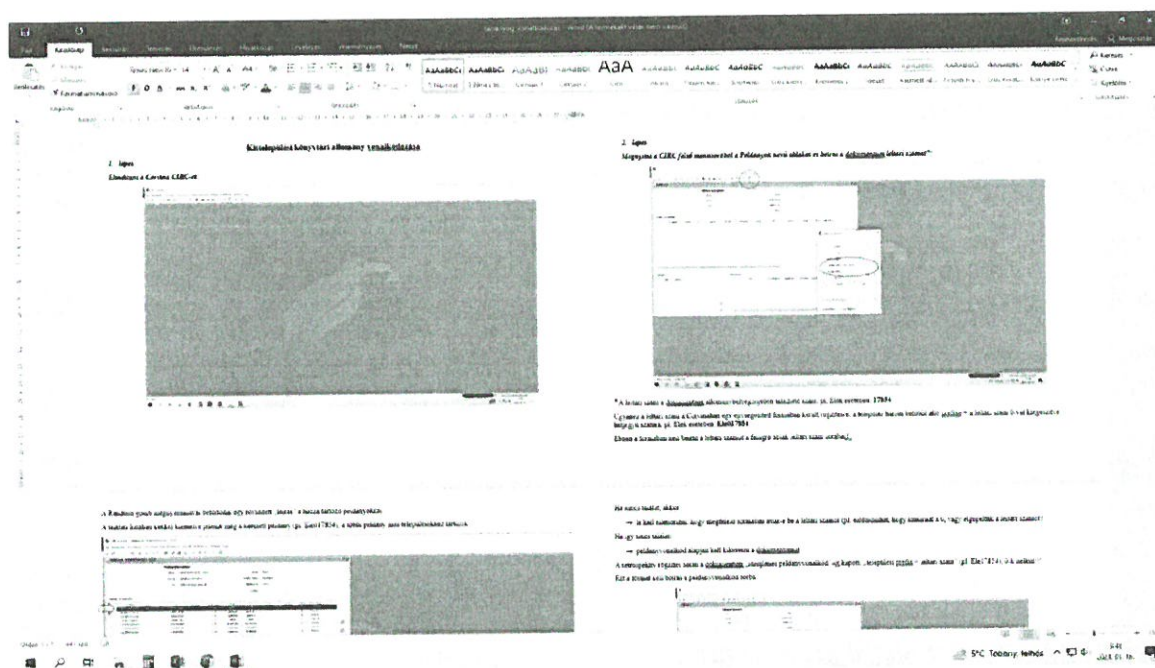
Elek: 472 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)

Gádos: vonalkódozás

Nagyszénás: 1040 db dokumentum (retrospektív rögzítés, vonalkódozás)

A retrospektív rögzítést a szolgáltató hely könyvtárosa és a BMK könyvtárosa végzi közösen, míg a vonalkódozást a szolgáltató helyen a könyvtáros.

A retrospektív munkálatokhoz továbbra is tananyagot és szakmai segítséget biztosítunk a könyvtáraknak

4 település – Kamut, Kétegyháza, Körösladány, Újszalonta – könyvtárában még nem kezdődtek meg a retrospektív munkálatok.

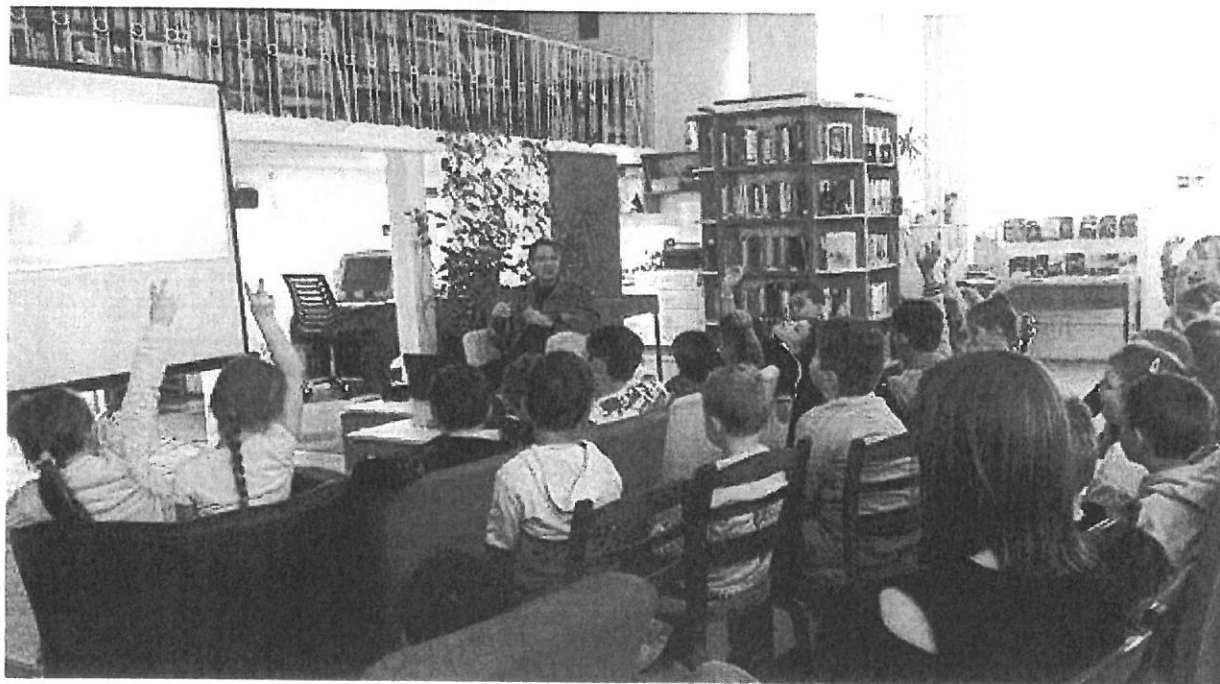
Dokumentumszolgáltatás

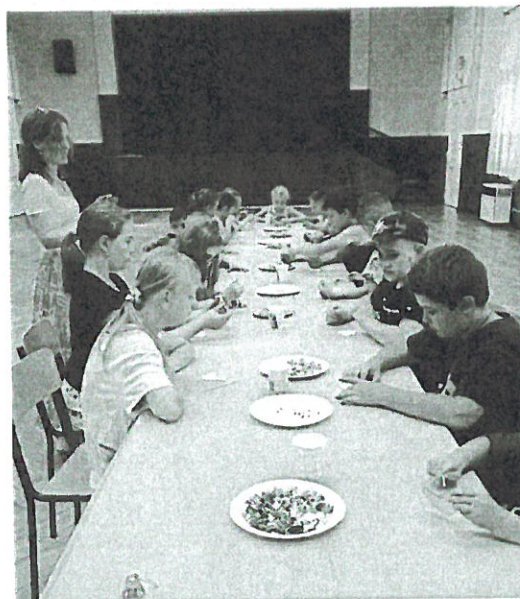
A kistérségi könyvtárak által kért könyvek száma lecsökkent az ODR-en keresztül kért és a Békés Megyei Könyvtárba irányuló kérések tekintetében egyaránt. Tartalmi megoszlását tekintve a kérések zömét ismeretterjesztő szakirodalom és szabadidős tevékenységhez kötődő könyvrendelések adják.

Könyvtárközi kölcsönzés 2024

	Lakónépessége	Küldött kérések		Kapott dokumentumok					
				Eredetiben		Másolatban			
						Nyomtatott		Elektronikus	
		ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen	ODR-en keresztül	Összesen
	66325	2	134	2	134	0	0	0	0
1-500 lakos	3228	0	3	0	3	0	0	0	0
501 - 1000 lakos	7787	0	15	0	15	0	0	0	0
1001 - 1500 lakos	15650	0	93	0	93	0	0	0	0
1501 - 5000 lakos	39660	2	23	2	23	0	0	0	0

Közösségi szolgáltatások

Általános célunk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon, és ezáltal a kistelepüléseken élők is értékes kulturális és közösségi élményekhez juthassanak. Számukra

gyakran a helyi programokon való részvétel jelenti az egyetlen lehetőséget a közösségi kapcsolódásra, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a változatos és színvonalas események szervezését. Ennek érdekében a megyei előadók mellett rendszeresen törekszünk országos hírnő szakemberek és művészek meghívására is.

A nagy ünnepekhez kapcsolódó, hagyományos programok mellett minden évben figyelmet fordítunk arra is, hogy jelentős évfordulókhoz kötődő rendezvényeket szervezzünk mind az iskolás korosztály, mind a felnőttek számára.

A munkavállaló korú felnőttek megszólítása a könyvtári programok révén nagyobb kihívást jelent, ugyanakkor az egészségmegőrzéssel és életvezetéssel kapcsolatos témák évről évre jelentős érdeklődést váltanak ki. A tapasztalatok szerint a kézműves foglalkozások szintén népszerűek a felnőttek körében: egyrészt lehetőséget kínálnak a gyermekekkel való közös időtöltésre, másrészt alkalmat teremtenek a kisebb közösségek találkozására és együttműködésére.

Irodalom, zene, színház, film:

- Tóth Péter Lóránt Versvándor Vasútállomás – rendhagyó irodalom óra az Istent, és önmagát kereső József Attiláról (4 település)
- Soós Emőke - Népmesék szárnyán (2 település)
- Kiss Ottó József Attila-díjas költő Macibocs (8 település)
- Nyulász Péter Berger Szimatszolgálat ; Magyar tájak mesébe illő varázsvilága (8 település)
- Az Ákom-bákom Bábcsoport óvodásoknak és általános iskola 1. osztályosainak tartott bábelőadást (9 település)
- Hajtmann Ildikó zenés előadóestje (4 település)
- Hevesi Imre megzenésített versekből álló gyermekkoncert. (2 település)
- Baracsi István óvodásoknak szóló interaktív műsor (2 település)
- Csiga Duó zenés műsora óvodásoknak (2 település)
- Ünnepek – Liszi Melinda, Puskás Dániel és Nagy Róbert zenés verses előadása (4 település)

Ismeretterjesztő előadások és foglalkozások

- Fejes Zsolt amatőr csillagász előadása (4 település)

- A Nagy Levente és Kertész Zoltán által tartott Robotika a gyakorlatban c. foglalkozás mindig nagy érdeklődésre tart számot a kistelepüléseken. (4 település)
- Kanalas Sándor - Csapdák az online térben (2 település)
- Kínai élmények – Gellért Mária úti beszámolója (1 település)
- A reformkor politikai és kultúrtörténeti arculata Tábor Lajos előadása (1 település)

Egészségmegőrzés, életvezetés

- Litauskziné Püski Melinda hangszeres baba-mama foglalkozást tartott (12 alkalom)
- Komjáthy Nóra mentálhigiénikus tanár előadásai: Az alvás (4 település)

Alkotó könyvtárhasználat

Nyári könyvtári táborokban kedveltek a nyári szünethez illő, kötetlenebb tárgyalgató foglalkozások.

- Palkovics Brigitta Valaha madarak voltunk, Könyvtármozi keretén belül Mozaikésztés (4 település)
- Kiss Ildikó Mesejárat - Népmese-feldolgozó foglalkozás (4 település)
- Bíró Bertold könyvkötészeti foglalkozásai (13 település)
- Kneifel Edit társasjáték-foglalkozások(5 település)
- Bíró Bertold
- Az ünnepkörökhöz kötődő foglalkozásokon a Bábika játszóház pedagógusai folklórisztikai, és néprajzi ismereteikkel gazdagítják a résztvevőket a tárgyalgató mellett. (12 település)

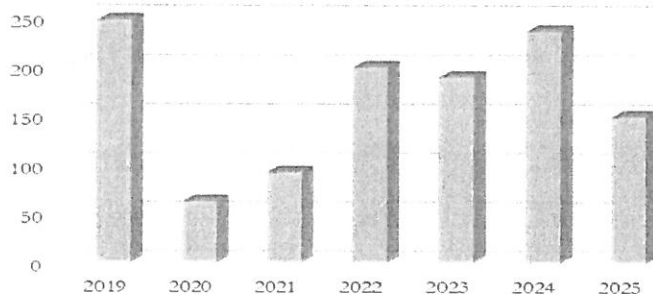
A rendezvények számának alakulása évről évre tükrözi a rendezvényszervezésben végbemenő folyamatokat. A rendezvényszám csökkenésének egyik meghatározó oka, hogy 2025-ben a kistelepülések a korábbinál szélesebb programkínálatból válogathattak. A Nemzeti Művelődési Intézet szakköreinek és programjainak bővülése következtében mérséklődött a települési könyvtárak rendezvényigénye, így a könyvtári szervezésű események száma is csökkent. Az évek során a rendezvények költsége jelentősen, 35-37%-kal emelkedett, de az igények csökkenése lehetővé teszi, hogy ne kelljen más területről forrást elvonni.

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények száma

év	rendezvény
----	------------

2019	247
2020	62
2021	92
2022	199
2023	189
2024	236
2025	149

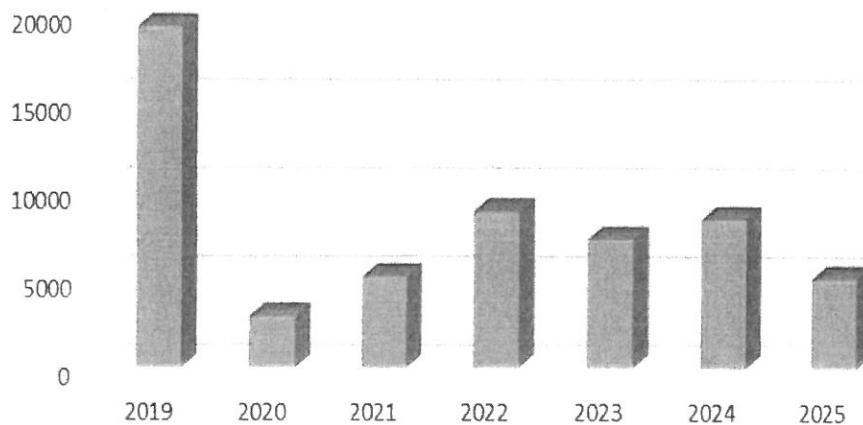
KSZR támogatásból megvalósult rendezvények (2019-2025)

KSZR támogatásból megvalósult rendezvények résztvevői

év	fő
2019	19 279
2020	2 923
2021	5 169
2022	8 856
2023	7 284
2024	8 414
2025	5 091

KSZR által finanszírozott rendezvényeken résztvevők száma (2019-2025)

Általános érvényű törekvésünk, hogy rendezvénykínálatunk évről évre megújuljon annak érdekében, hogy a kistelepülések lakosai is értékes kulturális és közösségi élményekben részesülhessenek, mivel sokak számára csak a helyi programokon való részvétel az egyedüli lehetőség a közösségi kapcsolódásra.

A KSZR szolgáltató könyvtárak 2025-ben sokszínű programkínálattal működtek. A statisztika szerint a KSZR állami támogatásból és saját forrásból 639 rendezvény valósult meg, amelyeken 15 309 fő vett részt. Egyéb támogatásból további 72 program jött létre 1 184 résztvevővel. Emellett a szolgáltatóhelyeken egyéb szervezésben és forrásból még 850 programot rendeztek 12 584 résztvevővel. Így összességében 1561 program valósult meg, amelyek 29 077 főt értek el.

A programtípusok közül kiemelkedően magas számban szerepeltek a játékos tevékenységek (140 alkalom, 2013 résztvevő) és a kézműves foglalkozások (120 alkalom, 2378 résztvevő), amelyek elsősorban a gyermek- és családi közönséget szólítják meg. Jelentős volt az egyéb kategóriába sorolt programok száma is (111 alkalom, 4184 résztvevő), ami azt mutatja, hogy a könyvtárak rugalmasan reagálnak a helyi közösségek igényeire, és sokféle, nehezen besorolható közösségi eseményt is szerveznek.

A műsoros és szórakoztató rendezvények szintén nagy érdeklődést váltottak ki: 46 alkalommal kerültek megrendezésre, és 2681 fő vett részt rajtuk. A könyvbemutatók (25 alkalom, 713 résztvevő), valamint az előadások és konferenciák (37 alkalom, 693 résztvevő) a könyvtár kulturális és ismeretterjesztő szerepét erősítették. A filmvetítések (34 alkalom, 426 résztvevő) és a kiállítások (13 alkalom, 496 résztvevő) szintén fontos elemei voltak a programkínálatnak.

Az oktatási és kompetenciafejlesztő tevékenységek is hangsúlyosan megjelentek. A könyvtárak 45 könyvtári órát és 12 tanítási órát tartottak iskolai csoportok számára, amelyek több száz diákot értek el. A digitális kompetenciafejlesztést szolgáló programok 29 alkalommal valósultak meg, továbbá használóképzések és tanfolyamok is segítettek az információs műveltség fejlesztését. Összességében 131 rendezvény szolgálta közvetlenül a használók képzését, amelyeken 1482 fő vett részt.

A statisztika alapján jól látható, hogy a KSZR könyvtárak nemcsak információs szolgáltatóként működnek, hanem aktív közösségi és kulturális térként is jelen vannak a településeken. A programkínálat egyszerre szolgálja az olvasásnépszerűsítést, a kulturális közösségépítést és a tanulást támogató tevékenységeket, miközben minden korosztály számára kínál programlehetőségeket.

Programok statisztikája 2025				
A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósult meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Unió vagy egyéb támogatásból	
	lebonyolított programok száma:	résztevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	11	356	-	-
Könyvtárbemutató	12	176	-	-
Tanítási óra iskolai csoportoknak	12	237	2	27
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	45	657	1	8
Játékos tevékenység	140	2 013	3	89
Kézműves foglalkozás	120	2 378	19	315
Tanfolyam, tréning	1	19	-	-
Előadás, konferencia	37	693	6	116
Kiállítás	13	496	2	46
Könyvbemutató	25	713	1	15
Műsoros, szórakoztató rendezvény	46	2 681	6	264
Hangverseny	1	53	-	-
Filmvetítés	34	426	1	44
Használóképzés	2	50	-	-
Digitális kompetenciafejlesztés	29	177	15	36
Egyéb	111	4 184	16	224
Rendezvények száma	639	15 309	72	1 184
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	101	1 316	18	71
A programok, melyek <u>egyéb szervezésben, egyéb forrásból</u> valósultak meg, ha a szolgáltató hely volt a helyszín (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Lebonyolított programok száma	Résztevők száma összesen (fő)		
	850	12 584		
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	12	95		
Rendezvények száma mindösszesen:	1 561	29 077		
Ebből használóképzést szolgáló mindössz.:	131	1 482		

A KSZR megyei szolgáltatásai a sajtóban

A KSZR megyei szolgáltatásairól, valamint rövid beszámoló a KSZR szolgáltatások 2025. évi népszerűsítéséről, a kistérségi könyvtári események kommunikációjáról és a kistérségektől kapott, a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó, visszajelzésekről

A hagyományos népszerűsítés és informálás 2025-ben az online térben is folytatódott. A Békés Vármegyei KSZR honlapján (<http://kszr.bmk.hu/>) és Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/kszr.bmk>) valamint a települési könyvtárak Facebook-profiljain, és a helyi könyvtárosok saját Facebook-oldalán megjelenő tájékoztatások nagy hatékonysággal informálják a helyi olvasókat a könyvtári eseményekről, hírekről, az online ismeretszerzés lehetőségeiről.

A KSZR facebook oldalán idén is nagyobb hangsúlyt fektettünk a települési könyvtárak saját facebook bejegyzéseinek megosztására, mint saját posztok közzétételére. Ennek célja nem csak az volt, hogy láthatóbbá tegyük ezeknek a könyvtáraknak a tevékenységét, de az is, hogy ösztönözzük a kevésbé aktív közösségi média jelenléttel működő könyvtárakat a csatlakozásra, híradásra.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a kistérségi kollégák aktivitása nő, és egyre hatékonyabban készítenek figyelemfelkeltő plakátokat, posztokat, néha már videóanyagokat is. A fejlődésre a média is felfigyelt, gyakran egy-egy poszt nyomán keresik fel a kollégákat.

Annak ellenére, hogy saját tartalmakat ritkán teszünk közzé, a korábbi évekhez képest oldalunk megtekintésének száma és az aktivitás is növekedett.

24 775

Megtekintések ⓘ

3442 ↑ 8%

Aktivítás ⓘ

Előnézet ↗

Megtekintések ⚙️ ↓

Aktivítás ⚙️ ↗

2025-ben Valukné Hódi Erika, Nagyszénás Könyvtár, I...

Közzétette • 2025. dec. 16.

...

3511

695

Kreatív KSZR-es délelőtti Csanádapácán! 🌻 🌻 Egy lel...

Közzétette • 2025. jun. 24.

...

3082

509

Végegyházán is leszálltunk tarka madárszárnyainkkal....

Közzétette • 2025. aug. 13.

...

2208

284

A tegnapi napon ünnepélyes keretek között került át...

Közzétette • 2025. dec. 17.

...

1500

216

Valaha madarak voltunk... 🦋 🦋 Most viszont kez...

Közzétette • 2025. júl. 23.

...

584

59

Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitünteté...

Közzétette • 2025. márc. 14.

...

478

159

Saját bejegyzéseink közül azok szerepelnek a legjobban általánosságban, amelyben sikerekről, elért eredményekről, kiosztott elismerésekről számolunk be, és ez idén sem volt másképp.

Követőink legnagyobb arányban 45 és 54 év közötti nők, ami nem meglepő, hiszen az olvasói statisztikákban is a nők aránya magasabb.

● Nők ● Ferfiak Ismeretlen

45-54

28.7%

65+

16.3%

35-44

22.2%

25-34

14.7%

55-64

16.4%

18-24

1.7%

A Békés Megyei Hírlap és a beol.hu is követte a kistelepüléseken zajló munkát és tudósította a megye érdeklődőit.

- Családi borzongás vár ránk a következő napokban Békésben. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/10/programajanlo-halloween-mindenszentek>

- Csete Ilona: A híres geográfusra büszke szülőfaluja, ahol most emlékhelyet avattak. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/05/tudos-geografus-emlekhely-emlekezetprogram>
- Csete Ilona: Hajtja a kíváncsiság a közművelődési szakembereket. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/02/kozmuvelodesi-szakemberek-muhelyfoglalkozas-minosegfejlesztes>
- Csete Ilona: Könyvtárunk a pihenő, tanyázó hely 50 éve. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/04/konyvtar-jubileum-erdos-norbert-felujitas>
- Csete Ilona: Szívvel-lélekkel végzi a munkáját, a közösség egyik kulcsfigurája. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/01/dijazott-konyvtaros-egyeniseg-lantos-anita>

Lantos Anita a hatodikos Zsolnai Balintnak segített anyagot gyűjteni a projekt munkához. A szerző felvétele

- Csete Ilona: Van egy vastag pulcsija? Bújjon bele! In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/02/van-egy-vastag-pulcsija-bujjon-bele>
- Fajó Attila: Akiknek nyitott könyv az életük : átadták az Év Könyvtárosa díjat. In: <https://behir.hu/akiknek-nyitott-konyv-az-életuk-atadtak-az-ev-konyvtarosa-bekesben-dijat>
- Licska Balázs: Teljesen megújul a könyvtár épülete a faluban. In: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2025/04/sarkadkeresztur-konyvtar-fejlesztes>
- Nagy Szilvia: Unatkozik? Ajánlunk pár jó programot! In: <https://www.beol.hu/programajanlo/2025/01/program-ajanlo-bekes-varmegye-januar>

- Vincze Attila: Közel 40 millió forintból újult meg a település könyvtára. In: <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/12/csabacsudi-konyvtar-felujitas>

Átadták a közel negyven millió forintból megújult csabacsúdi könyvtár épületét. Fotó: Jenei Péter

- Vincze Attila: Tolmácsolni az elmondhatatlant : holokauszt kiállítás nyílt Eleken. In: <https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/01/holokauszt-kiallitas-elek>

Az év KSZR könyvtárosa díj 2025

2015 óta hirdetjük meg „AZ ÉV KSZR KÖNYVTÁROSA” pályázatot. A pályázatra ajánlást tehetettek a kistelepülési önkormányzatok, kistelepülési könyvtárlátogatók, és a Békés Megyei Könyvtár munkatársai. A beérkezett ajánlatokat minden évben a BMK igazgatója, a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár igazgatója és a KSZR munkacsoport vezetője értékeli.

Az "Év KSZR Könyvtárosa Békés Vármegyében" díjat 2025-ben Nagyszénás könyvtárosa, Valukné Hódi Erika érdemelte ki. A Békés Megyei Hírlap munkatársa is meglátogatta a kitüntetés után, így szélesebb közönségnek is mesélhetett munkájáról: <https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2026/02/az-ev-kszr-konyvtarosa-bekesben-nagyszenas>

Az év KSZR könyvtárosa Békésben címet Valukné Hódi Erika érdemelte ki Nagyszénásról. Fotó: BMH

Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

Évről évre fontos szempont a hátrányos helyzetűek ellátása. 2024-ben folytatódott a könyvek házhoz szállítása, valószínűleg tovább erősödött a településeken ennek a

szolgáltatásnak
a létjogosultsága, elfogadása.

Szakmai képzés, továbbképzés

2025. december 2. – A KSZR szakmai nap részletes programja:

- TE IS ONLINE BUBORÉKBAN ÉLSZ. CSAPDÁK AZ INTERNETEN – álhírek, álinformációk – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
- A SZÖVEGÉRTÉS-FEJLESZTÉS LEHETŐSÉGI – Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője
- KÖNYVEK ÉS/VAGY KÜTYÜK – Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember

2025. január 27. – MKE – KSZR SZAKMAI NAP

- KIHÍVÁSOK A KÖNYVTÁRAKBAN

Előadó: Rostás Norbert minisztériumi referens (KIM Könyvtári és Levéltári Főosztály)

- KIHÍVÁS-E A KIHÍVÁS, avagy a Könyvtári kihívás pályázat gyakorlati tapasztalatai – Előadó: Bajnok Tamara osztályvezető (OSZK, Könyvtári Intézet)

- AZ IKSZ FELADATAI ÉS LEHETŐSÉGEI NAPJAINK KÖNYVTÁRÜGYÉBEN

Előadó: Tőzsér Istvánné Géczi Andrea elnök (Informatikai és Könyvtári Szövetség)

2025. november 12.

- 70 ÉVE AZ OLVASÓKÉRT - Molnárné Pető Beáta Tessedik Sámuel Múzeum és Könyvtár - könyvtárvezető
- OLVASÁS-ÉLMÉNY, ÉLMÉNY-OLVASÁS AZ OLVASÓLÉTRÁVAL - Vig Gabriella és Vékony Erzsébet és a Mezőtúri Móricz Zsigmond Városi Könyvtár gyermekkönyvtárosai
- ZÖLDKÖNYVTÁR ÉS TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS A SZENTES VÁROSI KÖNYVTÁRBAN - Szekeres-Dancsó Mónika igazgató Szentes Városi Könyvtár

- KOCKÁRÓL KOCKÁRA: LEGO – ANIMÁCIÓ – KÉPREGÉNY Palkovics Brigitta Éva informatikus könyvtáros Békés Megyei Könyvtár

2025. december 8.

- MI HELYTÖRTÉNETÜNK - Albertus László igazgató és Vágási Szabolcs informatikus könyvtáros (Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és Kalocsa Róza Művelődési Központ)
- AZ MI SZEREPE AZ INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁSBAN ÉS A MINDENNAPI KÖNYVTÁRI MUNKÁBAN -
- Dr. Winkler Bea könyvtár főigazgató (Állatorvostudományi Egyetem, Hutyra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum) egyetemi adjunktus (ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet)
- GONDOSKODJ MAGADRÓL, MIELŐTT MÁSOKNAK SEGÍTESZ: támogatási stratégiák a könyvtárosok mentális egészségéért - Péterfi Rita főigazgató (Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum)

2025. december 2. – A KSZR szakmai nap részletes programja:

- TE IS ONLINE BUBORÉKBAN ÉLSZ. CSAPDÁK AZ INTERNETEN – álhírek, álinformációk – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
 - A SZÖVEGÉRTÉS-FEJLESZTÉS LEHETŐSÉGI - Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője
- KÖNYVEK ÉS/VAGY KÜTYÜK– Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember

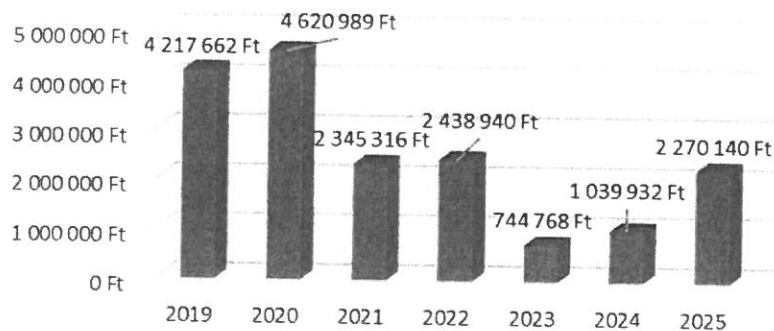
A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

A könyvtárkorszerűsítések zöme, az 51-ből 44 könyvtár felújítása 2022-ben befejeződött. A 2023-ban csatlakozott nagyszénási könyvtár belső tereinek felújítását 2024-ben elkezdtük, 2025-ben a felnőtt könyvtár első üteme készült el. A Nemzeti Kulturális Alap 2025-ben nem írt ki szakmai eszközfejlesztési pályázatot, a teljes berendezéscserét pályázati támogatás nélkül csak részleteként tudjuk megvalósítani.

Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból

2019	4 217 662 Ft
2020	4 620 989 Ft
2021	2 345 316 Ft
2022	2 438 940 Ft
2023	744 768 Ft
2024	1 039 932 Ft
2025	2 270 140 Ft

**Felújítási ráfordítás KSZR támogatásból
2019-2025**

KönyvtárMozi

Szolgáltatásaink köre 2015 óta bővült a KönyvtárMozi vetítések lehetőségével. 16 település csatlakozott 2023-ig a kezdeményezéshez, de az aktivitás lecsökkent, a vetítések száma alacsony

a felnőtt korosztályt nehezebb megnyerni a vetítéseknek. A gyerekek számára a mesék feldolgozását LEGO-s építő és mozaikkészítő foglalkozásokkal színesítettük a KönyvtárMozis foglalkozásokon. A helyi könyvtárosok viszont nem tudják vállalni a filmekhez kapcsolódó foglalkozások megtartását, a KSZR munkacsoport kapacitása pedig nem elegendő

2. A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR**a) Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)**

2025-ben Békéscsabán 7802 fő volt regisztrált könyvtárhasználó, a település 4 könyvtárában 86.705 könyvkölcsönzés történt. A központi könyvtár 4991 felnőtt- és 1547

gyermekolvasóval rendelkezett. 2024-hez képest városi szinten 11,5%-kal nőtt a beiratkozott olvasók száma (2024: 6999 fő). 427 fő az újonnan beiratkozott gyermekolvasó. 5,9%-kal emelkedett a helyben végzett műveletek (kölcsönzés, hosszabbítás, visszavétel, előjegyzés) száma a békéscsabai könyvtárakban.

A könyvkölcsönzések száma 4%-kal növekedett 2024-hez képest, 5%-kal több a 2019-es adatnál. A gyermekolvasók 36%-kal több könyvet kölcsönöztek mint a pandémia előtt. A folyamatos kölcsönzésszám-növekedés a könyvtár sokszínű kulturális programszervezésének, közösségi programjainak, a könyvtárak emelkedésének, a proaktív marketingtevékenységnek köszönhető. A megújított terek valamennyi korcsoport számára csalogatóvá váltak. A bővülő szolgáltatások ellenére a tagsági díj 11 éve változatlan.

A gyermekkönyvtár és az olvasóterem szőnyegcseréje lehetővé tette az állomány átrendezését, leválogatását, a terek újragondolását. A visszajelzések pozitívan fogadták a megújulást.

A látogatók kedvelik az állományhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó játékokat.

Békéscsabán egy lakosra 1,6 kölcsönzött kötet, a beiratkozott olvasókra 11 kölcsönzött könyv jutott. A lakosság 14,5%-a tagja valamely könyvtárnak.

Az év során Békéscsaba területén 735 könyvtári programot szerveztünk, melyeket 19.849 fő látogatott. A központi könyvtár 487 rendezvényén 15.538 fő vett részt (2024: 367 program, 11.586 fő). A könyvtár készségfejlesztő családi programjai bemutatkoztak

a Székelyudvarhelyen. Kiemelt programunk volt a Csabai Könyvbörze, a gyermeknap, az Országos Könyvtári Napok. Több rendhagyó tanóra, kiállítás és vetélkedő várta a helyi általános és középiskolásokat. A fiókkönyvtárak egyaránt közösségi térként funkcionálnak, a helyiek a városrészi könyvtárak aktív látogatói.

Az 5500 fő alatti kistérségeken 149 kulturális programot szerveztünk Békés vármegyében.

A nyugállományba vonulók és az évtizedes tapasztalat pótlása több téren a tevékenységek átgondolását indokolta. Egész évben szigorú takarékossgal, óvatos gazdálkodással, tudatos energiafogyasztással, biztosítottuk a könyvtári szolgáltatásokat.

b) Stratégiai célok végrehajtása

A stratégiai terv céljainak teljesülését 2025-ben az alábbiakkal segítettük:

Szolgáltatásfejlesztés:

- munkatársi részvétel konferenciákon, képzéseken
- benchmarking módszer gyakorlati alkalmazása projekt

Modern infrastruktúra, otthonosabb környezet:

- gyermekkönyvtár és olvasóterem felújítása, térátrendezés
- világításkorszerűsítés
- digitalizálási munka

Együttműködés:

- szakmai napok, rendezvények szervezése
- közösségi szolgálat
- Fenntarthatóság: állományvédelem, könyvadományozás, Passzold vissza, tesó! kampány, újrahasznosítást népszerűsítő foglalkozások

Felhasználóbarát könyvtár:

- tartalomközvetítés (kiemelések, játékok, kihívások)
- könyvtárhasználati programok
- karitatív tevékenységek
- kutya barát, kerékpáros barát intézmény
- EpiPen injekció

Esélyegyenlőség:

- „könyvet házhoz”
- nemzetiségi programok
- Netrevalók program
- gyűjteményfejlesztés a speciális ellátást igénylők számára

Minőségi működés:

- belső képzések (plakátszerkesztés, videóvágás)
- látogatói visszajelzések megismerése

- folyamatos javítás
- benchmarking, benchlearning

Az EFOP-418 projekt 3. számú fenntartási időszaka teljesült. Az EFOP-373 pályázat hiánypótlatása folytatódott.

NKA támogatásból népzenei koncertek, olvasásnépszerűsítő tábor és programsorozat, állományvédelmi és minőségbiztosítási tevékenység valósult meg.

A városi közművelődési pályázattal 10 eseményt szerveztünk a békéscsabai könyvtárakban. Fenntartói támogatásból valósultak meg a karbantartási munkálatok.

A TOP Plusz keretében digitális kompetenciafejlesztéshez és életmódváltáshoz kapcsolódó tematikus programok szervezésére pályáztunk

c) Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

A könyvtár Továbbképzési szabályzata szerint a szakmai munkakörben, legalább 6 órában foglalkoztatott közép- és felsőfokú végzettségű szakemberek a Beiskolázási terv alapján fejleszthetik, bővíthetik az intézmény alaptevékenységének színvonalas ellátásához, az új szolgáltatásokhoz kapcsolódó kompetenciájukat.

A stratégiai terv alapvető célként jelölte meg a könyvtárosok szakmai felkészültségének növelését, a szakmai kihívásoknak megfelelést. 2025-ben egy fő könyvtáros munkakörben foglalkoztatott elvégezte a Kecskeméti Szakképzési Centrum és a Katona József Könyvtár segédkönyvtáros képzését.

2025-ben 15 könyvtáros összesen 83 konferencián, szakmai napon vett részt (2024: 23 könyvtáros, 72 részvétel). A könyvtár 6 konferenciát szervezett, melyeken 266 fő vett részt (2024: 8 konferencia, 226 résztvevő).

A szakmai képzések közül előnyt élveznek az olvasásnépszerűsítéshez, digitális kompetenciához és technológiákhoz, szolgáltatásfejlesztéshez, minőségirányításhoz kapcsolódó, valamint a pályázati felkészülést segítő alkalmak. A belső képzések elsősorban a videóvágáshoz, képszerkesztéshez, alkotó foglalkozásokhoz kapcsolódtak. A kollektíva bűnmegelőzési tájékoztatón vett részt. A szakmai munkatársainak 39%-a tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesülete helyi szervezetének (2024: 47%).

Az év során 2 szakmai munkakörben foglalkoztatott, valamint a műszaki alkalmazott gondnok nyugállományba vonult. A megnövekedett pályázati tevékenységek miatt pályázati referens foglalkoztatása indokolt.

d) Infrastruktúra

A földszinti közösségi térben folytatódott a világításkorszerűsítés. A gyermekkönyvtár, valamint az olvasóterem és zenei részleg teljes területén megvalósult az elhasználódott, kopott padlószőnyeg cseréje. Mindkét térben lehetőség nyílt átrendezésre, barátságosabb környezet kialakítására. A gyermekkönyvtárban több tér áll rendelkezésre a foglalkozások megtartásához. Az olvasóterem szellősebb és világosabb lett, átláthatóbb gyűjteménnyel és

új

bútorzattal.

A kültéri programokhoz napvitorlát helyeztünk el a Munkácsy-udvar fölé.

Folyamatos a munkaadások lehetőség szerinti korszerősítése (monitor, QR-kódolvasó), az adatbiztonság támogatása (NAS adattároló szerver, külső HDD, IP kamera), a szolgáltatásokhoz köthető bővítés (tablet, notebook, toner).

A használói igények csökkenése miatt kevesebb olvasói számítógépet működtetünk. Az alkotóműhely eszközei, készletei a használatból adódóan amortizálódnak, használhatatlanná válnak.

Épületüzemeltetés terén több beruházást történt:

- hűtő-fűtő klímafelügyelet távoli elérése
- teljesítményoptimalizálása, hibaelhárítás
- csapadékelvezető tisztítása
- fázisjavító-csere
- tűzjelzőközpont-bővítés
- meghibásodott látványlift javítása
- kaputelefon korszerősítése
- zöld felületek rendezése

Megszépült a Jaminai Fiókkönyvtár homlokzata és megújult az ingatlan kapuja. Felújítás után visszatért a gyermekkönyvtár jelképe, Ló Szerafin.

e) Gyűjteményi információk

A új műfajok kerültek előtérbe (silent book, interaktív könyv). A kölcsönzőtérben új tematikus egységek jöttek létre. Az olvasóteremben új helyre került a Békési Gyűjtemény, mely kiegészült a kölcsönözhető állománnyal, áthelyeztük a zenei könyveket. A zsúfolt belső raktárhelyiség gyűjteményét átrendeztünk, az állomány kezelhetőbb lett. Megtörtént a külső raktár felhalmozott gyűjteményének rendszerezése, javult a tér áttekinthetősége. A külső raktár kiemelt dokumentumait állományba vettük. 256 tétel került áteltárolással a gyűjteménybe.

Igény- és megjelenés csökkenés miatt évente kevesebbet költünk zenei dokumentumokra. A használói igények a videójátékok felé mutatnak. A könyvek átlagár emelkedése (2025: 3427 Ft, 2024: 3234 Ft) és a változatlan központi támogatás okán kevesebb dokumentumot tudtunk vásárolni. 5547 könyv, 136 zenei dokumentum, 39 időszaki kiadvány, 68 egyéb tétel (diafilm, videójáték, társasjáték) beszerzése történt.

Érdekltség-növelő támogatásból 167 könyvet, 2 társasjátékot, 1 időszaki kiadványt vásároltunk. ODR-támogatásból 246 db – könyvtárközi kérésnél népszerű – dokumentum, valamint

a postaköltség finanszírozása történt. Kaptunk NKA-támogatásból megjelent kiadványokat (355 könyv, 5 időszaki kiadvány, 1 DVD). A nemzetiségi dokumentumok nem érkeztek meg a tárgyévben. Ajándék útján 1066 dokumentum (1016 könyv) került a könyvtárhoz. 341 db 1945 előtti kiadvány vált hozzáférhetővé és kutathatóvá.

Kötelespéldányként 59 könyv, 10 folyóirat került állományba. A Márai-programmal (NKA) a központi és fiókkönyvtárak állománya 439 kötetel. Az állományegységekben selejtezés zajlott. A tönkrement, megtérített könyveket töröltük. Összesen 5373 dokumentum (könyv, folyóirat, DVD, VHS, kotta) került törlésre.

Állományunk az év végén 316.205 db dokumentumból állt – 382.276.522 Ft értékben (2024: 315.322, 2023: 314.568 dokumentum).

2025-ben 8317 rekord készült, teljes leírással és tárgyszavazással. Meglévő leírások honosításra kerültek az adatbázisunkhoz illesztéssel. Idegennyelvű és helyi kiadványokról saját leírás készült.

53 CD, 74 DVD, 9 hangoskönyv, 11 multimédia, 17 diafilm, 38 társasjáték feltárássra került. Az adatbázis rekordjait folyamatosan korrigáltuk. Az AV-dokumentumok feltárása az olvasóterem feladata lett. Cél az automatizálási, egyszerűsítési lehetőségek kiaknázása.

A gyűjtemény azonosítása és védelme céljából 3383 kötetet láttunk el rádiófrekvenciás biztonsági jellel a gyűjteményfeltárási folyamat részeként. 127.460 kötet rendelkezik RFID-taggel.

A fokozottan védett dokumentumok kötetése megtörtént. Munkatárs segíti a sérült könyvborítók, szakadt oldalak javítását.

NKA-támogatásból 5 rossz állapotú kötet restaurálása valósult. A kiemelt értékű ritka könyveket kiállítás formájában bemutattuk.

f) Digitalizálás

Megkezdtek az e-katalógus újraépítését a dSpace adattároló repozitórium alapjain. A keretrendszer és felhasználói felület (szolgáltató által történő) fejlesztésével párhuzamosan elindult a meglévő digitalizált tartalmak beazonosítása, helyreállítása, publikálása

– a könyvtár munkatársai segítségével. 2025-ben a digitalizálási feladatot a már digitalizált objektumok újraközlése jelentette, hogy azokat a felhasználók rendelkezésére lehessen bocsátani. A jelenleg nem publikus felületen 374 digitális tétel található.

Az OSZK több Békés megyei vonatkozású folyóirat (mikrofilm) digitalizálását, publikálását segítette. Állományvédelmi szempontból indokolt vagy olvasói megrendelés esetén digitális másolatokat készítettünk. Az olvasóterem és informatika munkatársai végzik a digitalizálási feladatokat. Külön humán erőforrás nem áll rendelkezésre a feladat teljeskörű ellátására (2024: 1 fő közfoglalkoztatott). 2025-ben 8 db könyv vagy könyvrészlet archiválása valósult meg (3 olvasói igényre).

E-ügyintézéshez kapcsolódó szolgáltatásaink széleskörű hozzáférhetővé tétele az intézmény társadalmi felelősségvállalását erősíti.

g) Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

A könyvkölcsönzés túlszárnyalta a 2019-es adatokat. AV-dokumentumok és folyóiratok kölcsönzése csökkent, a diafilmek, társasjátékok kölcsönzésszáma nőtt. Tárgyak közül a diavetítőt vitték legtöbbször haza. Házhozszállítással segítettük a könyvtárhasználatban akadályozottakat (2025: 217 dok.).

A gyűjteményt és az olvasást tematikus kiemelésekkel, ajánlókkel, játékokkal (magyar filmek hete, zene világnapja, Halloween), olvasási kihívásokkal („4 hónap, négy könyv”, Állatbarát Könyvtár Program) népszerűsítettük. Közösségi oldalakon, honlapon, hírlevélben megjelentek az új beszerzések, aktualitások.

A gyermekkönyvtárt 14 alkalommal 17 csoport látogatta az év során. 19 foglalkozáson (költészet napja, magyar népmese napja) 413 fő vett részt. A Mesejárat 8 külső helyszínen, 141 óvodás részvételével zajlott. Igény mutatkozott a könyvtárhasználati foglalkozások megtartására kisiskolások körében. Az interaktív játékokon 157 fő vett részt.

A kutatást segítő gyűjteményhez, anyakönyvekhez az olvasóteremben biztosítunk hozzáférést.

A helyismereti kérdések megválaszolásával segítjük a kutatók munkáját, helytörténeti munkák megszületését. Teljeskörű hozzáférést biztosítottunk adatbázisokhoz (Arcanum Újságok, Interkönyv, USC SOÁ archívum, NAVA).

Növekedett az e-olvasójegy népszerűsége. A látogatók gyakran informatikai segítséget kértek (pl. Ügyfélkapu+ igénylése). A Netrevalók program 12 alkalommal, 70 időskorú tanulasát segítette középiskolások közreműködésével.

Tovább működött a Tekervény és a Könyvjelző olvasóklub, a KULCS biblioterápiás sorozat. Heti rendszerességgel társasjátékklub kezdte meg működését. Középiskolások részvételével elindult a Gamedev Klub.

Szervezésünkben valósult meg az Internet Fiesta, Ünnepi Könyvhét, Országos Könyvtári Napok, CodeWeek, Európai Szerzők Napja, Csabai Könyvbörze a városban. A könyvtár szervezte a Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő versenyait és a Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny megyei fordulóját.

Családok kikapcsolódást szolgáltatta a szabadulós játék (20 csapat/72 fő) és a videójátékozás. Utóbbit versenyekkel népszerűsítettünk (e-foci, Just Dance táncverseny). Újra bevezettük a zenehallgatást.

A könyvtár a falakon kívül is bemutatkozott (BRSE-tábor, Hobbi Elektronikai Találkozó, anyatejes táplálás világnapja). Az év 12 városismereti sétáján 315 fő ismerte meg a Munkácsy Negyedét. A foglalkozások középpontjában az olvasásnépszerűsítés, a digitális technológiák és a fenntarthatóság szempontjai álltak.

Jaminában találkozik a KönyvÖlelők klubja és az Életvezetési Kör. A Lencsesi könyvtárban működik a Padlásterápia festőklub, hangrelaxációs alkalmak és felolvasódélutánok várták az érdeklődőket. A mezőmegyeri fiókkönyvtár és a művelődési ház közösen működtette klubjait: Rímszerda, Völgyzugony Könyvklub, Tollforgatók klubja.

Egyedülálló könyvtári szolgáltatásunk az alkalmi terembérlet (Aranyévek Nyugdíjas Klub, Pedagógiai Oktatási Központ).

A honlapok elérhető az online katalógus, az előjegyzés és hosszabbítás. Az otthonról elérhető szolgáltatások linkgyűjtemény formájában megtalálhatók.

A könyvtári podcastcsatornát a YouTube-ra költöztettük. Több esemény visszanezhető. A BékésWiki 2024-hez hasonlóan 2,5 milliós megtekintésszámot ért el. Bővítettük a 100 éve történt blogot.

A könyvtár finanszírozásának köszönhetően otthonról térítésmentesen kereshetők a Békés Megyei Hírlap lapszámai.

h) Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

Csatlakoztunk városi rendezvényekhez (magyar kultúra hete, kulturális játékok, gyermeknap, múzeumok éjszakája, Munkács Feszt), szünidei programokat hirdettünk. Látogatottak voltak helyismereti rendezvényeink (Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyetem szabadegyetemei, Csabai Mesék). A robotika foglalkozások célját az olvasásnépszerűsítés határozta meg (A kis herceg, A Pál utcai fiúk, A kőszívű ember fiai, Magyar eredetmondák, Vuk, Munkácsy). A digitális kultúra tantárgynak köszönhetően több oktatási intézmény kereste

az oktatást segítő foglalkozásainkat. Ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó kreatív programokat szerveztünk (újév, farsang, húsvét, anyák napja, Halloween, advent).

A gyermekkönyvtár országosan egyedülálló módon szervez közösségi kiállításokat. 2025-ben a 125 éve született Fekete István kapcsán a vörös róka volt a téma. A tárlat információkereső játékkal párosult. 11 csoport (192 fő) érkezett a kiállítás megtekintésére. Lehetőségünk volt gyermekolvasók számára közönségtalálkozót szervezni (Bodor Panna, Kiss László). Négy táborot szerveztünk az év során. Új kezdeményezésként nagy sikerrel zárult a matrica csereprogram, 800 fő (gyermek és felnőtt) élt a lehetőséggel.

A könyvtáráépület 14 tematikus kiállításnak adott otthont (többek között Futaki Attila- emlékkiállítás, Illusztrált történetek (BegArt), 80 éves Harisnyás Pippi, Ónodi Heni sosem látott kincsei, School-Computer, Békéscsabai Fotó Fesztivál, vakok és gyengénlátók alkotásai).

Több nemzetiségi közösségi identitását erősítő programot szerveztünk: Csabai mesék beszélgetéssorozat, Szabó Károly: Erdélyi anizs (kiállítás), német nemzetiségi kóruspróba (8 alkalom), közönségtalálkozó Závada Pállal, Békés Banda népzenei koncertek iskolásoknak. Tovább bővült az ukrán könyvespolcunk.

Otthont adtunk a Békés Megyei Nyugdíjas Egyesület Régiós vers- és prózamondó versenyének, a Békéscsaba Városi Nyugdíjas Egyesület kézimunka klub kiállításának, az Aranyévek Nyugdíjas Klub közösségi rendezvényeinek.

Fiatалok és idősek körében népszerű volt a Netrevalók program, melyen középiskolások nyújtanak informatikai segítséget a szépkorúaknak könyvtári térben. Nyugdíjasok tanítják egymást

az Internet Klub havi találkozóin. Év elején az Ügyfélkapu+ regisztrációt 11 fő számára könnyítettük meg.

A Digilabor alkotóműhelyben 49 robotika, 32 kódolás, 22 kreatív alkotás, 15 varrás, 13 könyvkészeti, 11 LEGO Story foglalkozást hirdettünk. Összesen 148, térítésmentesen látogatható közösségi alkotóprogramot szerveztünk gyermekek és felnőttek számára.

Az ünnepi időszakban hangsúlyt kaptak a családi programok: A három fenyő c. gyermekelőadás, Galambos Hajnalka és Gál Csaba adventi koncertje, Mosolyra Hangolók szilveszteri gyermekkoncertje.

i) Minőségirányítás

	Felmérés	Célcsoport	Válaszadók
1	Társasjáték-kölcsönzés	olvasók	50
2	Békés Banda koncert	résztevők	5
3	DANTE színi előadás	résztevők	59
4	Épületbiztonság-felülvizsgálat	munkatársak	28
5	Fiatalok könyvtárhasználati kérdőíve	25 éven aluliak	25
6	Könyvtári büfé	bérlők	50
7	NKA-pályázatok Békés megyében	vezetők	40
8	Ünnepi Könyvhét	partnerek	10
9	Városismereti séta	résztevők	32
10	Jövőképajánlás	vezetők	6
11	Könyvtári Kihívás 2025–2026	vezetők	20
12	KSZR szakmai nap	könyvtárosok	24
13	Utazás Robotikába – tábor	résztevők	10
14	MKE-BMSZ szakmai nap	könyvtárosok	12
15	Nyilvános könyvtárak szakmai napja	könyvtárosok	18
16	Évzáró szakmai nap 2025	könyvtárosok	16
17	CodeWeek workshop	pedagógusok	7

A válaszadói arány: 24 fő/felmérés.

Benchmarking minőségirányítási módszer gyakorlati alkalmazása pályázat keretében új könyvtári teljesítménymutatók kerültek kidolgozásra. A gyakorlatorientált fejlesztés céljából megismerhettük 3 kiváló vármegyei hatókörű városi könyvtár működését. A tapasztalatok lehetőséget adnak új módszerek és szolgáltatások bevezetésére, az adminisztráció egyszerűsítésére, a munkatársak és az intézmény szakmai fejlesztésére. A benchmarking folyamat gyakorlati tapasztalatait szakmai napon megosztottuk a vármegye könyvtárosai számára.

Szakmai napokon tájékoztatást nyújtunk aktualitásokról, a pályázati lehetőségekről és a minőségirányítás aspektusairól.

Munkatársaink közreműködtek az országos stratégiai ajánlás elkészítésében. 2025-től új feladatot jelent a Könyvtári Kihívás pályázaton elindult vármegyei könyvtárak módszertani támogatása. Szakmai napon megismertettük a Könyvtári Kihívást, az IKSZ feladatait, a stratégiai ajánlást közkönyvtárak számára.

j) Tudományos kutatás és kiadványok

Helytörténeti referenzs kérdések megválaszolásával segítettük a kutatók munkáját. A könyvtárosok a Hungaricana portált, az Arcanum Digitális Tudománytárt, a Békési Gyűjteményt és egyéb kiadványokat használnak a helyismereti kutatások során. Kutatómunkát végeztünk a BékésWiki enciklopédia, a 100 éve történt Tumblr-oldal bővítésein, a digitalizálendő tételek kiválasztásakor.

2025-ben összeállítottuk a 190 éve született Stark Adolf helyismereti kiadványt. A kötet 2026-ban kerül kiadásra.

A könyvtár munkatársa 8 publikáció megírásában vállaltak szerepet. 5 db könyvtárszakmai publikáció a Háromkák című szakmai magazinban, 2 cikk a Könyvtárvilág webmagazinon és egy tudósítás az Agrofórum című lapban jelent meg.

A könyvtár- és szolgáltatásnépszerűsítés hangsúlyát az online térbe helyeztük át (honlap, közösségi média). Nyomtatott havi programajánlók és leporellók, brossurák készültek.

k) Partnerségi együttműködések és önkéntesség

76 középiskolás töltötte könyvtárban az iskolai közösségi szolgálatot. A Netrevalók programon 38 diák segítette az idősek informatikai tudásának bővítését. Önkéntesek segítették a klubok működtetését, foglalkozások szervezését.

Szponzorok (Dig-Build Kft., Marzek Kner Packaging, Lieferant Kft.) támogatásával térítésmentesen látogatható egyedülálló színi előadásokat szerveztünk.

Könyvadománnyal több helyi és határon túli szervezetet támogattunk (gerendási ált. iskola és óvoda, vöröskereszt, Oltalom Nyugdíjas Otthon, Meseház, békéscsabai szlovák iskola, Körös-menti Int. Szoc. Intézmény, Kolozsvári Nature Education Community Center, Alsórákosi Falusi Könyvtár). Az OSZK segítségével eljuttattuk az ungvári könyvtár számára vásárolt magyar nyelvű kiadványokat.

Könyvtártámogató Alapítvánnyal közösen nyereményjátékokat, kulturális programokat szerveztünk. Különböző profilú szponzorok támogatták felajánlásokkal könyvtárhasználati játékainkat. Az Eleki Életmódközpont tematikus előadássorozatot indított a könyvtárban. Partnereink voltak többek között: Remény-Lak Állatvédő Egyesület, Neumann János Számítógéptudományi Társaság, Túrász Velem Turista Egyesület.

201 mosolycsomagot gyűjtöttünk rászoruló családok számára (Baptista Szeretetszolgálat). Jaminában tanszergyűjtéssel járultunk hozzá a nehéz sorsúak iskolakezdéséhez. Jane Goodall Intézet kampányához csatlakozva 56 db feleslegessé vált eszköz leadása történt a könyvtárban. Segítettük a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület adománygyűjtését (95.000 Ft).

Programjaink legtöbbször meghívott vendégeink önkéntes szerepvállalásának köszönhetően valósulnak meg.

l) PR/marketing/kommunikáció eredményei

2025-ben 519 médiamegjelenést dokumentáltunk, mely közel azonos a megelőző év adataival (2024: 523). A média képviselőinek rendszeresen meghívót küldtünk programjainkról. A kiemelt eseménysorozatok előtt sajtótájékoztatókat hirdettünk.

A Csaba TV nyár óta nem készít híradásokat, a BEOL munkatársainak részvétele csökkent a könyvtári rendezvényeken. A helyi rádió havi könyvtári programajánlót sugároz.

Békéscsabai Médiacentrum	275
BEOL	132
Békés Megyei Hírlap	45
Csaba TV	21
Csabai Mérleg	13
Körös Hírcentrum	13
Egyéb	20
Összesen	519

Továbbra is hangsúlyos maradt a könyvtári honlap szerepe. Aktualizáltuk az információkat.

Havonta átlagosan 14%-kal nőtt a honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága. A tudatos marketingtevékenység eredményeképp 13%-kal nőtt a Facebook-követők száma. Instagram-oldalunk 365 bejegyzéssel bővült. A TikTokon 14%-kal nőtt a közzétett bejegyzések száma. A YouTube-csatorna 71 új videóval bővült, 39%-kal emelkedett a megtekintések száma. A Molyra 78%-kal több karc került. A közösségi felületeken összesen 1785 bejegyzés látott napvilágot (2024: 1461 poszt).

Kéthetente elektronikus hírlevelet küldünk a feliratkozott olvasók részére (2025-ben 25 hírlevél).

A felújítások, az egységes arculat segíti a pozitív könyvtárkép kommunikálását. A nyitottság, empátia, az igények figyelembevétele létfontosságú az olvasók elégedettsége, az intézmény pozitív megítélése terén. A terek dekorálása a barátságos, befogadó intézmény képét igyekszik megjeleníteni. Hangsúlyt fektettünk a külső környezet szépítésére (zöldítés, virágültetés).

Részt vettünk eseményeken, melyek az intézményről alkotott képet még pozitívabbá, a kulturális szerepet láthatóbbá teszik (versfolyam, gyermeknap).

m) A vármegye területén működő települési könyvtárakat érintő, a Kultv. 66. §-a szerinti állami feladatairól szóló összefoglaló

2025-ben a területi ellátás Körösladány csatlakozásával Békés vármegye 51 kistépülési szolgáltató helyére, 23 települési nyilvános könyvtárára terjedt ki.

A kistépülési ellátást évek óta 5 munkatárs végzi – a központi könyvtár olvasószolgálati, informatikai, gondnoki teendői mellett. A nyilvános könyvtárak koordinálásáért 1 fő felel.

Együttműködünk a vármegye területén lévő 23 nyilvános könyvtárral:

- szakmai iránymutatás, újdonságok megosztása,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- beszámolók, munkatervek összegyűjtése, közzététele,
- tájékoztatói pályázati, képzési és együttműködési lehetőségekről.

A kistélepülési ellátás során megvalósult a(z):

- dokumentumok (könyvek, folyóiratok, e-magazinok) beszerzése, állományba vétele, feldolgozása, kiszállítása,
- közösségi események szervezése, helyi programigények teljesítése,
- IT eszközök beszerzése, karbantartása,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- könyvtárosok képzése (egyéni/csoportos),
- közös katalógus, honlap üzemeltetése.

A kistélepülési könyvtárak működését a fűtési költségek korlátozták. A tisztelt díj-emelkedés miatt kevesebb könyvet és rendezvényt finanszíroztunk. 149 közösségi programot szerveztünk kistélepülésen (2024: 236), 5091 fő részvétele mellett. Gyermeknek a megyei könyvtár munkatársai tartottak foglalkozásokat.

2025-ben nem állt rendelkezésre pályázati forrás a belső terek megújítására. Folytatódott a nagyszénási könyvtár belső megújítása. Elsősorban projektorokkal, diafilmvetítőkkel bővítettük a könyvtárak eszközkészletét.

Online szakmai napot tartottunk „Az online világ által támasztott mindennapi kihívásokkal való együttélés stratégiái” címmel, valamint a Könyvtári Kihívás pályázatról. A fluktuáció miatt szükséges az új könyvtárosok betanítása. 2025-ben 9 településen történt személyi változás,

egyéni és kiscsoportos online képzésre is sor került. 2 fő segédkönyvtáros, 2 fő könyvtárszakos

BA-képzésen résztvevő számára szolgáltunk gyakorlati helyként. Egy fő a Digilabor működését tanulmányozta a MA-diplomamunkája elkészítéséhez.

2025-ben 88 Békés vármegyei könyvtár (50 szolgáltató hely, 26 települési, 6 szak-, 5 fiók-, 1 felsőoktatási) statisztikai adatszolgáltatását koordináltunk.

A vármegyei kötelezpéldányok felkutatása, a helyi nyomdák, kiadók, szerzők felajánlásai során

69 kötet érkezett. A települési lapok száma csökkent, a nyomtatásban megjelent példányokat rendszeresen megkaptuk.

2 szakmai napot szerveztünk a vármegye területén működő nyilvános könyvtárak számára az iskolán kívüli képzés támogatása érdekében (összesen 5 könyvtárszakmai műhelynap zajlott Békéscsabán).

Helyszíni látogatásokkal és tanácsadással segítettük a települési könyvtárak működését (2025: 8 tanácsadás). E-mailes és telefonos kapcsolattartás történt intézményenként min. 2 alkalommal. Főképp adatszolgáltatási, pályázati, módszertani, minőségirányítási témakörökben kérték a megyei könyvtár segítségét. 4 településnél havi szintű egyeztetés

történt

az aktualitások miatt. 3 könyvtár állományellenőrzésének előkészítése megvalósult.

A könyvtár 11 település nemzetiségi ellátását segítette német, roma, román, szlovák, szerb, ukrán nyelvű könyvek megvásárlásával. A kiszállítás 2026-ban várható.

Békés vármegyei értékekkel bővült a BékésWiki helyismereti enciklopédia. Az Arcanum és az OSZK közreműködésével több megyei lap digitalizálása, közzététele megvalósult. Folyamatban a repozitórium helyreállítása.

n) Aktualitások, könyvtárhasználati tendenciák

2020 óta folyamatosan növekszik a könyvtárat aktívan használók száma. 2025-ben több szakmai mutató (látogatók és könyvkölcsönzések száma) elérte a 2019-es állapotot. 2019-ben a békéscsabai lakosság 13,8%-a, 2024-ben 13%-a, 2025-ben 14,5%-a volt regisztrált könyvtárhasználó.

2024-hez képest 4%-kal nőtt a könyvkölcsönzések száma, ez a száma 2019-hez viszonyítva 5% emelkedést mutat. 2025-ben 12%-kal csökkent a folyóiratok, 8%-kal az audiovizuális dokumentumok kölcsönzése – a használói igények változása, megjelenések csökkenése miatt. A társasjáték-kölcsönzések csekély növekedése arra utal, a városban kevésbé ismert az újfajta szolgáltatás.

2025-ben 7 különböző beiratkozási kedvezményt hirdettünk (171 fő élt a lehetőséggel), mely növelte a beiratkozottak létszámát. Az olvasási kihívásokra a részvételi szám és a visszajelzések alapján valós igény mutatkozik, a kezdeményezések növelik a könyvkölcsönzések számát. A könyvtári programok díjmentesen, könyvtári tagság ellenében látogathatók. Az ismeretterjesztő, gondolatébresztő események hozzájárulnak a nemzeti kulturális örökség értelmezéséhez, a könyvtár nyitott, befogadó közösségi funkciójához. A közös gondolkodásra és alkotásra ösztönző események hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtár aktív és közösségi találkozóhelyként jelenjen meg a város kulturális életében.

A web 2.0 interaktív szolgáltatások száma a trendeknek megfelelően bővült. Egy év alatt 36%-kal növekedett a honlaplátogatások száma, mely továbbra is fontos információs felület.

A munkatársak a munkafolyamatok gyorsításához esetenként térítésmentes MI-megoldásokat használnak. A kollégák elsősorban önállóan ismerkednek meg az AI nyújtotta lehetőségekkel. A mesterséges intelligencia témájában előadást szerveztünk általános- és középiskolások, valamint könyvtárosok számára szakmai rendezvényen.

A kihelyezett MIA-terminál kihasználtsága nem releváns. Az önkölcsönző terminál helyett jellemzően a személyes kontaktot keresik a könyvtár látogatói.

Az olvasók többször az MI által generált, nem létező könyvekből álló címlistával érkeztek a könyvtárba. A valósként kezelt fiktív könyvek beszerzését várták, a könyvtárosoknak meg kell győződniük a listák valóságtartalmáról, valamint magyarázattal szolgálni az MI működésének pontatlanságáról, mely új feladatot, szakmai kihívást jelent a „hiteles helyek” számára.

A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények:

250 éve született Jane Austen

- Online játék

200 éve született Jókai Mór

- Jókai emlékképek kiállítás (kvízzátékkal)
- Csabai Kulturális Játékok könyvtárhasználati és rejtvényfejtő verseny
- Jókai és Békés megye: kalandozások az olvasóteremben
- Dr. Halmágyi Miklós: Jókai Mór regényei és Békés megye (előadás)
- Dr. Temesváry-Kovács Anett: Jókai Mór Békés megyében (előadás)
- Kertész Sándor: Jókai humoristicus irodalma és a karikatúra (előadás)

200 éve indult a reformkor

- Tábor Lajos: A reformkor politikai és kultúrtörténeti arculata (előadás)

190 éve született Stark Adolf

- Emlékezés és kiállítás (2026-ban kötetkiadás)

125 éve született Fekete István

- Közösségi kiállítás
- Fekete István állathősei rajzpályázat – adománygyűjtéssel
- Vuk – Robotika foglalkozás

125 éve született Féja Géza

- Kiállítás

100 éves a magyar rádiózás

- Előadás és kiállítás

2025-ben elvégzett, KSZR munkacsoporthoz tartozó elégedettségméréseink

Minőségirányítási munkánk során

- szolgáltatásainkat folyamatosan ellenőrizzük és fejlesztjük,
- használóink és partnereink elégedettségét és igényeit mérjük, értékeljük.

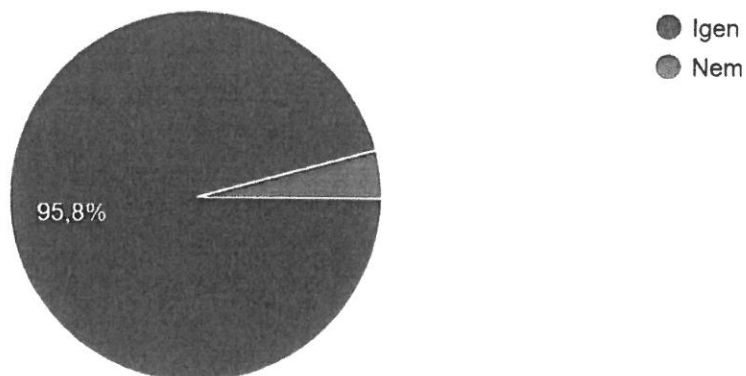
Munkatársak elégedettségmérése

2025. december 1-jén online szakmai napot tartottunk a kistélepülés könyvtárak munkatársai számára a már megszokott Zoom applikáció segítségével. 24 résztvevő töltötte ki anonim módon a szakmai naphoz kapcsolódó elégedettségmérésre szolgáló kérdőívünket.

Részt vett már korábban hasonló online előadáson?

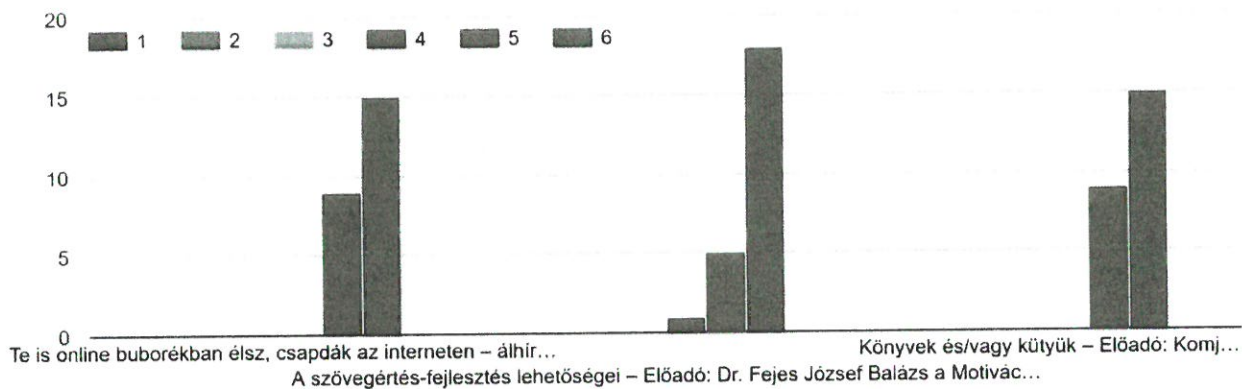
24 válasz

A pandémia időszakában helyeztük át KSZR szakmai napjainkat az online térbe, és a nagyobb résztvevői számok tapasztalata nyomán megmaradtunk ennél a rendszernél. A kistélepülési könyvtáros kollégáknak így már legnagyobb része vett részt Zoom konferencián, és ismeri az applikáció használatának menetét.

Arra kértük a résztvevőket, hogy értékeljék 1-től 6-ig (1 – nem vagyok elégedett, 6 – teljesen elégedett vagyok) terjedő skálán az elhangzott előadásokat, melyek az online világ veszélyei, a kütyük és a szövegértés fejlesztése témakörökben gyarapították tudásunkat:

- *Te is online buborékban élsz, csapdák az interneten – álhírek, álinformációk* – Előadó: Kanalas Sándor informatikus
- *A szövegértés-fejlesztés lehetőségei* – Dr. Fejes József Balázs a Motiváció Oktatási Egyesület elnöke, az MTA-SZTE Olvasás és Motiváció Kutatócsoport vezetője
- *Könyvek és/vagy kütyük* – Előadó: Komjáthy Nóra mentálhigiénés szakember

A korábbi évek tapasztalatai és szakmánk alapján nem meglepő, hogy ismét az olvasás témaköre kapta a legtöbb pozitív visszajelzést, a szövegértés-fejlesztéssel foglalkozó előadás 18 maximális értékelést kapott. Fontos azonban foglalkoznunk az online térrel, hiszen az életünk szinte minden területén jelen van, és munkánkunk is fontos részét képezi.

Utolsó kérdésünk így hangzott: Kérjük, ossza meg velünk, Ön milyen módokon használja munkájában az online tér és a "kütyük" adta lehetőségeket!

tájékozódás, információ gyűjtés

Könyvtárunk programjainak, rendezvényeinek népszerűsítésére napi szinten használom a közösségi média adta lehetőséget, facebook oldalunkon rendszeresen reklámozom eseményeinket, plakátokat, meghívókat posztolok, valamint bejegyzéseket teszek közzé a lezajlott programról.

Nagyon hasznos számunkra a könyvtárban működő csoportok elérésére is, (baba-mama klub, kézműves szakkör) őket a csoportba írt emlékeztetők által hívjuk-invitaljuk egy-egy eseményre is, legyen az akár gyerekrendezvény, könyvbemutató, vagy kézműves foglalkozás.

Kütyüzzön mindenki ahol akar. Könyvtárban könyvet olvasson, ha nem funkcionális analfabéta és nem ért semmit.

Új könyvek megjelenésének figyelemmel kísérése az interneten, különböző olvasást népszerűsítő, olvasmányokat ajánló csoportokban való részvétel a facebook-on, könyvtári facebook oldal használata, messenger és e-mail használata, amely segíti az együttműködést az olvasók és a könyvtár között.

A könyvtárnak van a Facebook közösségi oldalon külön csoportja, ahol a rendezvények meghívóit, új könyvek érkezését és minden lényeges információt megosztok, amiről szeretném, hogy minden korosztály gyorsan értesüljön. Okostelefont használok a munkám során is. Nyitott vagyok és követem az újdonságokat, hiszen sokan keresnek fel informatikai kérdésekkel munkám során, hozzátartozik a mindennapi munkavégzésemhez a problémamegoldás és a hozzám fordulóknak bármilyen segítség nyújtása.

Új könyvek, irodalmi újdonságok; Teleházas ügyintézőként: ügyfélkapu, közműszolgáltatók

Gyakori a formátum átalakítás pdf-word-jpg viszonylatban. Canva plakátszerkesztő, felhő és pendrive/hdd adattárolás, pinterest fotók/sablonok és egyéb közösségi média...

Online térben osztom meg a könyvajánlókat, az eseményeket.

Ha valamilyen téren kérdéseim merülnek fel, vagy elakadok, akkor általában jobban kihasználom a mesterséges intelligenciát, és a google-t.

A Microsoft Office által kínált lehetőségek jelentős részét (Word, Excel, PowerPoint, Picture Manager, stb.) használom, valamint plakátok és meghívók szerkesztéséhez más képszerkesztő programokat (Pl.: Canva).

Közösségi médiában tájékoztatások, felhívások, értesítések. Gyerekek táboroztatásakor pld. többszörösen használjuk ezen lehetőségeket (pld. online játékok a számítógépen .) Jeles napokon kvízek.

A napi munkához hozzátartozik a közösségi oldalak vezetése, amiben hasznos és érdekes információkat tudok eljuttatni szélesebb körben az olvasóimhoz. Az információkeresésben is nagy segítségemre van a digitális tér adta lehetőség.

Pl. a könyvrendelések esetén a legújabb és a legkeresettebb könyvek megtalálására az online oldalak nagy segítség

Információ szerzésre használom. Olvasói kérdés esetén is több forrást hasonlítok össze, a valós információ gyűjtése végett az egyes weboldalakon vagy egyéb hírforrásokból származó információkat, híreket megszűröm.

Rendezvényekről készült fotók, beszámolók közzététele / közérdekű információk közzététele / kapcsolattartás / információkutatás

Közösségi médiában programok hirdetése, község lakóinak tájékoztatása programokról

Közösségsszervezés, tájékoztatás, figyelemfelkeltés, edukáció.

Az elmúlt évekhez képest jelentősen többen válaszoltak záró kérdésünkre, kérésünkre, ami azt üzeni számunkra, hogy a szakmai nap kérdéskörei valóban felkeltették a résztvevők érdeklődését, esetleg kicsit meg is osztották őket. A közösségi média promótálásra, kommunikációra való használata egyre jelentősebb a településeken, amit nem csak az itt megadott válaszokból, de az oldalaik vizsgálatából is leszűrünk már. Támogatjuk és értékeljük az ilyen irányú törekvéseket.

Békés Vármegyei Könyvtárellátási 2025 Szolgáltató Rendszer

51 kistélepülés

8 458 (fő) olvasó

Az ellátott lakosság
12,75%-a.

72 659 látogató

Könyvtárhasználatok:

115 009 alkalom

54 163 db
kölcsönzött
dokumentum

db / fő / év: 6,4 db

149
rendezvény

5 091
résztevő

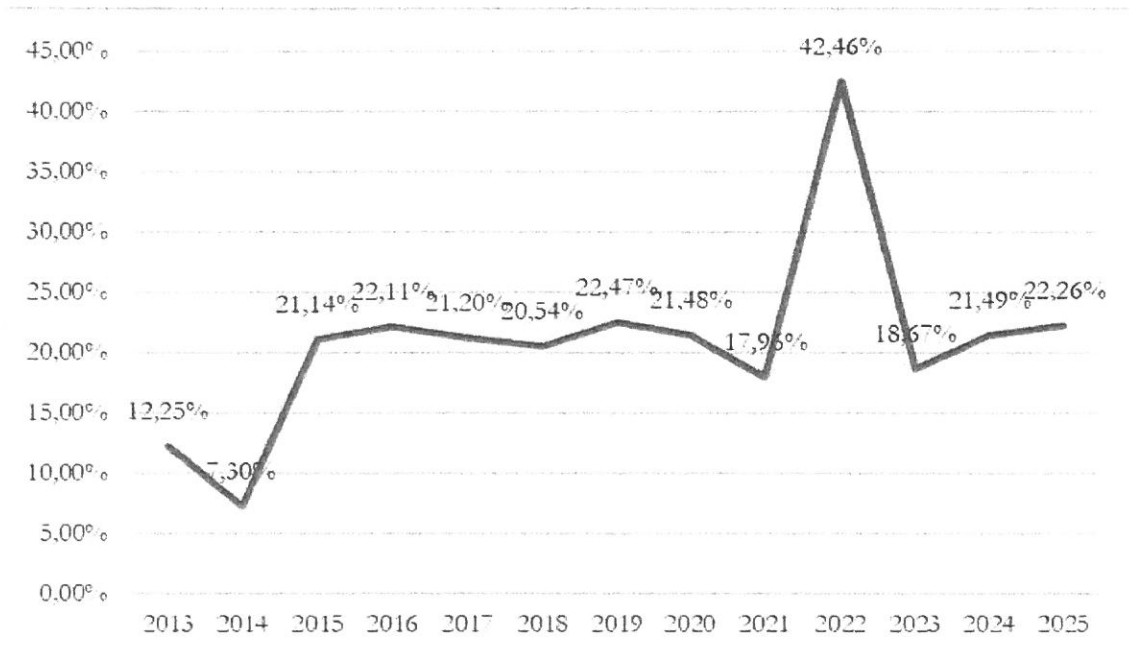
<http://kszr.bmk.hu/>

<https://www.facebook.com/kszr.bmk>

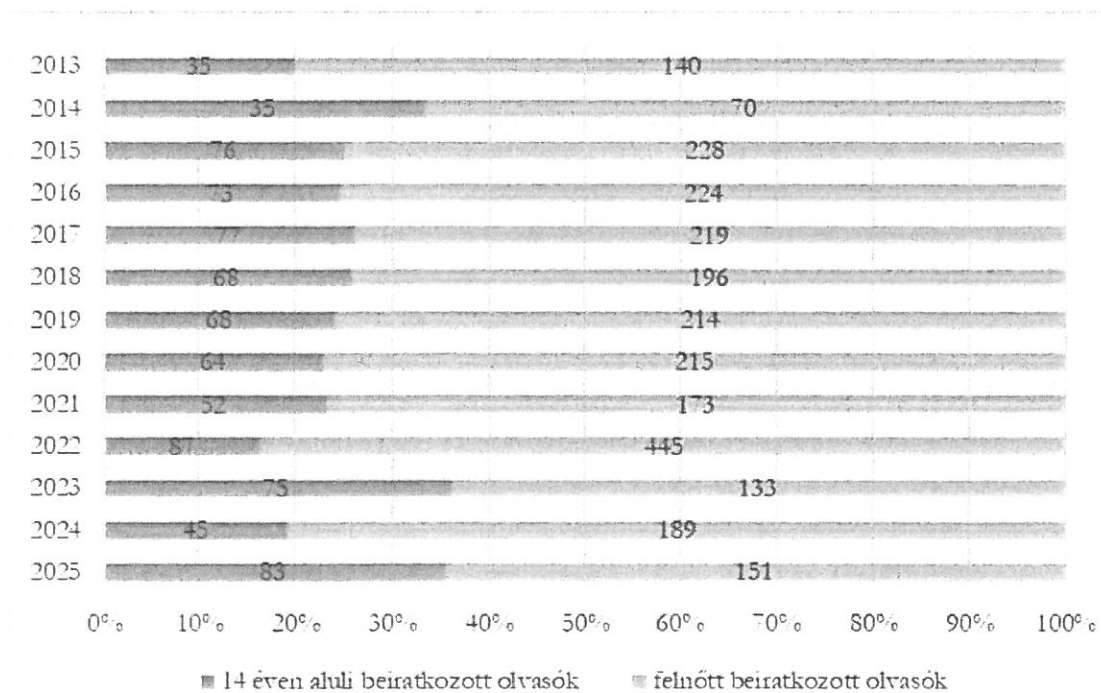
3. Nagykamarás

Könyvtárhasználat

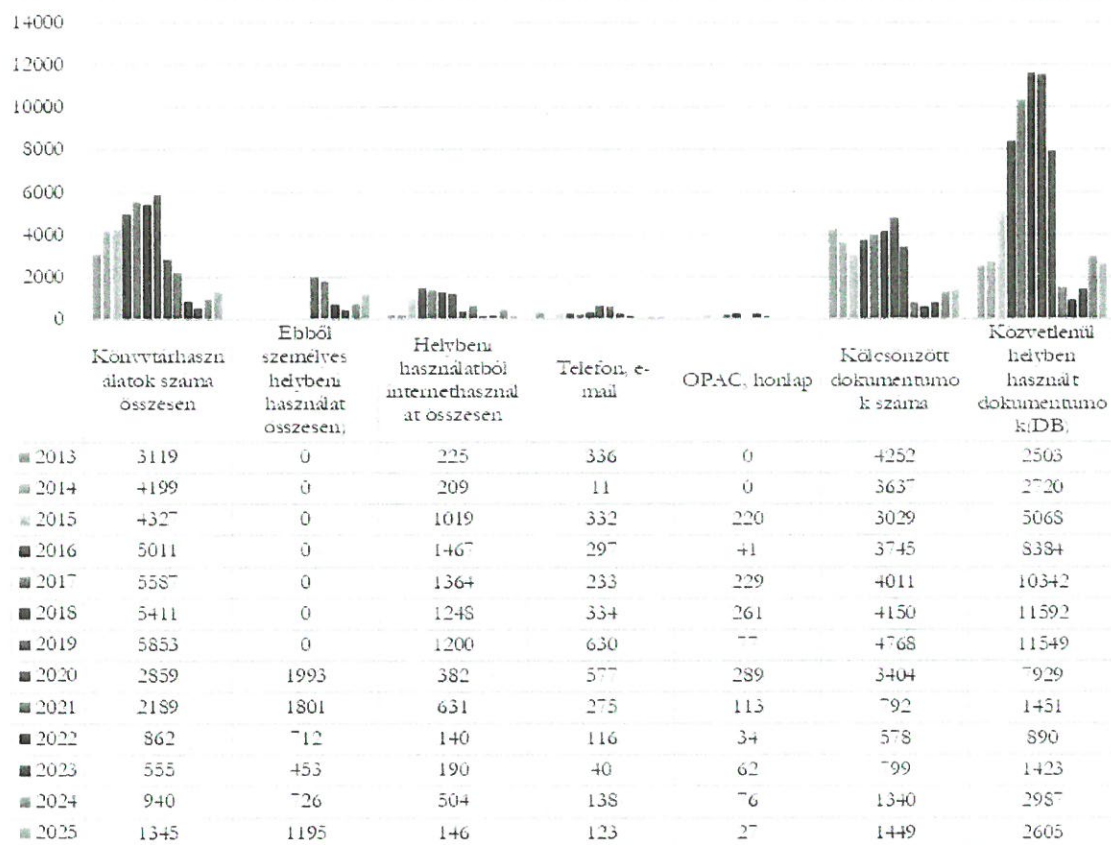
Beiratkozott olvasók %-os aránya a lakosság számához mérten (2013-2025):

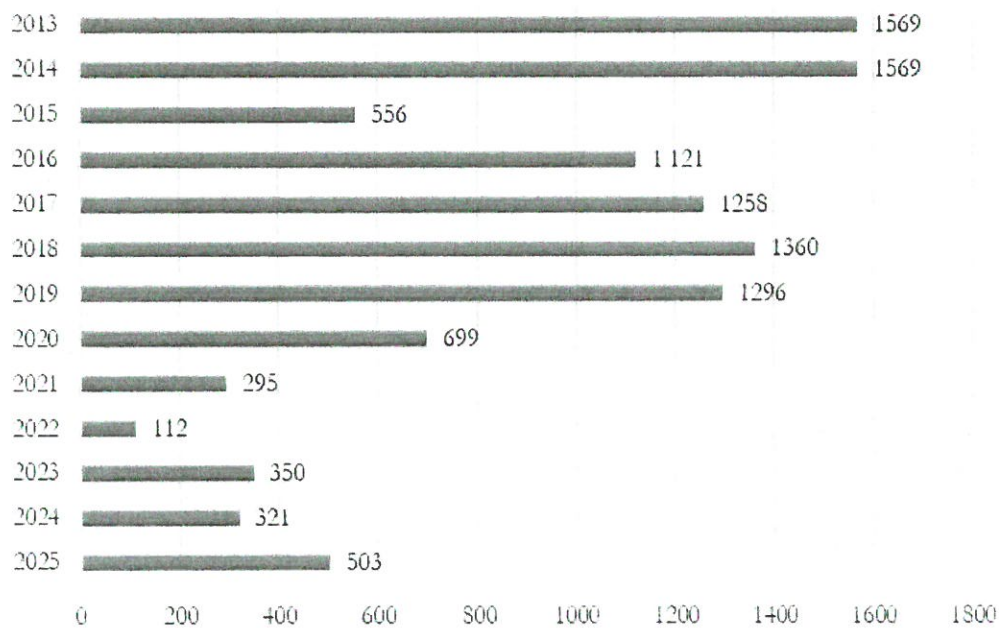
Beiratkozott olvasók száma (2013-2025):

Olvasók könyvtárhasználati adatai (2013-2025):

Kölcsönzött dokumentumok száma a 14 év alatti olvasók körében (2013-2025):

Állománygondozás

Állomány gyarapodása 2025-ben beszerzés módja szerint:

vétel	ajándék	csere	köteles-példány	egyéb	összesen (db)
51	0	0	0	0	51

Állomány gyarapodása 2025-ben dokumentumtípusonként:

könyv	időszaki	hanghordozó	mikrodok.	egyéb	összesen (db)
51	0	0	0	0	51

Állomány gyarapodása szakterületi megoszlás szerint, állományegységenként és összes értékben:

felnőtt szakirodalom, tudományágankénti megoszlása*										felnőtt szakirodalom összesen	felnőtt szépirodalom	gyermek és ifjúsági szakirodalom	gyermek és ifj. irodalom szépirodalom	mindösszesen /db	bekerült érték /Ft
0	1	2	3	5	6,004	7	8	908,91	92/99						
0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	4	42	1	4	51	170 224

*szakterületek:

0	általános művek
1	filozófia, pszichológia
2	vallás, teológia
3	társadalomtudományok
5	matematika és természettudományok
6,004	alkalmazott tudományok
7	művészet, szórakozás, sport
8	nyelv és irodalom
908,91	honismeret, földrajz
92/99	életrajz, történelem

Folyóiratok

2025-ben előfizetett újságok, folyóiratok: -

2025-ben rendezvényekre fordított költségek: 410 000 Ft

